1899. HARMINCZHARMADIK ÉVFOLYAM. 259. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, SZEPTEMBER 19.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romániába és Szerbiába, valamint annak országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L. I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schiak Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: Függetlenségi karrikaturák.
Madarász József a katonai törvényszékek ellen.
Magyar-román barátság.
A francziaországi összeesküvés,
A klagenfurti királygyakorlatok.
Az árvíz.
Boldogtalanokért. Irta: Floridor.
Közgazdaság: Pozsonyi gyárak. (Hegedüs miniszter látogatása).

Függetlenségi karrikaturák.

≈ Hogy azokkal a jeles urakkal, kik „a kassai függetlenségi párt“ gyüjtőnév alatt mutatják be a politikai gimnasztika remekléseit, valaminő polemiába bocsátkozzunk, avagy ellenünk irányzott gyanusitásaikat a legkisebb tekintetre is méltassuk: ezt megtiltja jóizlésünk is, önérzetünk is. De látjuk őket jó régtől, és viselkedésöket elég érdekesnek találjuk arra, hogy a függetlenségi párt mai helyzetének megitélésénél a publicisztikai jellemzés anyagául szolgáljon. Persze igaz, hogy „a kassai függetlenségiek“, — kiket semmikép sem zavarunk össze Kassa városa függetlenségi gondolkozásu polgárainak tömegével — az országos függetlenségi párt természetrajzában egy nevezetes külön speczies ül válnak be.

Ha vagy egy évtizedre visszamenőleg tekintjük át „a kassai függetlenségiek“ mult szerepléset, erősen kisért emlékezetünkben az ó-testamentomnak „Birák“ czimü egész fejezete, hol is Izrael népe a szent hitnek védelmére megválasztja időnként egy-egy vezérét, néha buzgóbbat, néha lanyhábbat, de rendesen maga nem követi választott vezérét a hit utján, hanem idegen bálványoknak áldoz, és fajtalanságot üz Kanaan leányaival. A „kassai függetlenségiek“ hosszu időn át *Irányi Dánielt* vallották elképpökül; őt, az intranzigens függetlenségi politikust és a modern szabadelvüség leglelkesebb bajnokát léptették fel ismételten képviselőjelöltül abban az időben is, mikor minden pártköteléken kivül állott. Végezték ezt az ideális viszonyt ugy, hogy Irányi Dánielnek méltatlankodását és komoly megrovását vonták magukra. A „kassai függetlenségiek“ azután Ugron-pártiság czégét vették föl kifejezetten klerikális irányzattal. Mint Ugron-pártiak pedig vezérökül és képviselőjökül választották — a 67-es nemzeti párti *Beöthy Ákost*. És ime most megesik az is, hogy ők hirdetett függetlenségi létökre rajongó hódolattal üdvözlik a Széll-kormányt és a benne megtestesült „rendszerváltozást“, a mit épen az ő utolsó alkalmi vezérök, Beöthy Ákos saját, a fuzióba oszlott pártfeleivel szemközt sem akart rendszerváltozásnak elismerni. A kassai függetlenségiek mindezt megtudták cselekedni, nemzeti pártiakká, néppártiakká és kormánypártiakká tudtak vedleni, a nélkül, hogy „függetlenségi“ jelmezöket valaha levetették volna. Bizonyos, hogy ilyen fényes rekordot a politikai elvek asszimilációjában az utóbbi idők nagy versenye daczára semmi más függetlenségi közösség még el nem ért. A „kassai függetlenségiek“ ugyancsak mesterien megmutatták, hogy azt a függetlenségi elvet, melyet sokan nehéz vaspáncélnak képzelnek, milyen szárránczu, szárrétü és mindenkép fordítható köpönyegül lehet használni.

A hogyan most hajlonganak és forognak az ő függetlenségi trapezjükön: nekünk különös mulatságunk telhetik bennök. Hogy is ne! Hogy Horánszky Nándor, a kormánypárt mai oszloposa és a miniszterség legközelebbi jelöltje mellett ünnepies kiséretül szolgáltak, és hogy őt, minekutána a Hentzi-ünnepélyt védelmezte és magát a nagy obstrukcziót a 67-es pártok egyesitésére és a közjogi alap jobb biztositására irányzott tervszerü taktikájának tüntette fel, alelnökük által épen a függetlenségi oldalról jött támadások ellenében dicsőitve üdvözölték: ezt az eljárásukat a „kassai függetlenségiek“ a pártközi paktummal gondolják igazolhatni. Megtehettük a paktum alapján — irja maga a tósztmondó alelnök, közösséget kérve Kossuth Ferenczczel, Győry Elekkel, Ugron Gáborral stb. És ujra kitagadnak bennünket a függetlenségi közösségből, mi maradunk a gyanuval és átokkal terheltek, hisz mi elleneztük a paktumot. Nemde áldáz gyönyörüségünk lehetne ez az igazolási mód? A kassai gimnasztikusok oly szolgálatot igyekeznek nekünk tenni, mintha szabott áron direkt rendelésünket követnék. No lám a paktum! Mit is szól a pártközi paktum ilyen alkalmazásához Kossuth Ferencz, a ki minduntalan hangsulyozza, hogy a dicsőséges paktum csak a szorosan meghatározott és már letárgyalt törvényhozási ügyekre vonatkozott, és az ellenzék természetes szerepét semmiben sem érinthette? Mit mond a paktum kassai magyarázatához maga Ugron Gábor is, ki a mikor visszatért a törvényhozói müködés terére, legelőbb nyilt figyelmeztetést intézett hiveihez az országban, hogy ne tévesztessék meg magukat a kormányváltozás által és ne feledkezzenek meg ellenzéki állásuk kötelezettségéről? Ha malicziózusok akarnénk lenni, ujjal mutathatnánk rá, ime itt Kossuth Ferenczneknek és paktumtársainak bünhödése, és itt a mi nagy elégtételünk! Nézzétek a paktum korcsteremtményét, az uj függetlenségi tipust ott Kassán! Ez a nekünk való „corpus delicti.“ De nem keressük mi a mi elégtételünket, nincs is malicziozus gyönyörüségünk; a mi meg „a kassai függetlenségieket“ illeti, számon tartjuk, mint már fentebb kitüntettük, hogy van nekik saját régebb dicsőséges multjuk. Megszülték ők mindenféle paktumjaikat, még mielőtt a paktum megszülhette volna őket. Még maguknak igényelhetik az érdemet, hogy bennök derengett fel legelőbb az eljövendő uj korszaknak, az általános paktálásnak sejtelme.

De honnét és hogyan támadt ez a függetlenségi tipus? A függetlenségi pártélet földjéből, melyet a legősibb tradicziók, örök nagy eszmék: magának a hazafiságnak legbelsőbb lénye alkot össze, mikép hajthatott ki a politikai elsődiség legrikitóbb kuszónövénye? Függetlenségi hit és név kijelentésével jelenhetnek meg a szintéren olyanok, kik végiglebzselik a politikai konyhákat, megizlelik minden párt és minden elv füszeres levét, a politika koldusai és gourmandjai egyszerre? Pusztán helyi körülmények nem hozhatták létre ezt a különös alakulatot, csak országos hatásokkal és országos eseményekkel kapcsolatban lehetett élnie és fejlődnie, a mint hogy vannak e tipusnak képviselői másutt is. Bizony förésze van ebben is a függetlenségi közszellem ama rendszeres rágalmazásának, a melynek csirái a központi pártszervezet és pártirodalom elfajulásából szállonganak szét. Azok a „kassai függetlenségiek“ ki iránt nyilvánitották az utóbbi időkben legjobb bizalmukat? Ugy tudjuk, Bartha Miklós iránt! Persze Bartha Miklós! Függetlenségieknek, kiknek a 67-es elvü Beöthy Ákos is már dogmatikusan sivár ellenzéki, azoknak kedves mesterök lehet a diplomata függetlenségi Bartha Miklós! Ő készitette el a theoriákat, a frázisokat, a jelszavakat és mindazokat a taktikai recepteket, a melyek szerint függetlenségi szinnel és álczával a függetlenségi párt természetes feladatával ellentétes politikát is lehessen üzni. A függetlenségi elv tiszta, nemes aranyát előbb felváltották a minden áron való ellenzékiség politikájával, melynek olcsó reze csak a felületen volt befuttatva aranyporral. Ez az igazi aranyozás még megtéveszthette az avatatlanokat. Ám azóta a minden áron buktatás átváltozott a kormánynak minden áron való támogatásává; a függetlenségi elv aranya helyett most sárga bádogtantuszokkal akarnak fizetni. Hát ez már felette veszedelmes és ritkán sikeres próbálkozás. Ugy olvastuk, hogy a „kassai függetlenségiek“ aranytollal készültek megajándékozni Bartha Miklóst. Ha most is megvan ez a szándékuk, ugyan siessenek vele! Az emberek gyanuja föl van keltve, az erkölcsrendőrségé is.

Madarász József a katonai törvényszékek ellen.

Madarász József országgyülési képviselő abból az alkalomból, hogy a rennesi itélet visszahatásaként mindenfelé különböző irányu mozgalom indult meg Franczia ország ellen, a következő sorokat küldte be hozzánk, melyekben azt hangoztatja, hogy ez az itélet is arra buzditson mindenkit, hogy a katonai törvényszékek eltörlését sürgesse.

Madarász érdekes levele igy hangzik:

„A Franczia országban legközelebb hozott haditörvényszéki itélet folytán most a sajtó nagy része felháborodásában arra törekszik birni a nagy közönséget, hogy ne vegyen részt a párisi világkiállitásban.

Meggyőződésem szerint ez igazságtalanság volna, mert az egész franczia nemzetet sujtaná egy hadbirósági itélet miatt.

Ez az itélet lehet büne bizonyos katonai köröknek, lehet büne egymás ellen áskálkodó pártoknak, de semmiesetre sem róható fel a franczia nemzet bünéül.

A franczia nemzetet, mint a haladás, az emberiesség, a polgárosodás, a müveltség és szabadság zászlóvivőjét mindenkor nagyrabecsülte az egész müvelt világ, üdvözöltük különösen mi is magyarok, a kik a franczia nemzetnek a magyar nemzet iránt folyton tanusitott rokonszenvét mindenkor nagyrabecsültük.

Tehát ne a franczia nemzet ellen, hanem arra iparkodjék a sajtó megnyerni a világ közvéleményét, hogy szüntettessék meg a haditörvényszék intézménye és minden esetben független bíróság itéljen. *Madarász József.*“

Magyar-román barátság.

Goldis József gör. keleti püspök aradi beiktatója napirendre hozta a magyar-román barátság ügyét. Az emlékezetes lakoma pohárköszöntöit sok kommentár kisérte azóta román részről és mig a *Tribuna* szüntelenül folytatja békeellenes czikkeit, s izgatja a románokat a kibékülés ellen, annál örvendetesebb az a román hang, mely ismét Aradról hangzik el. A *nemzeti párt* czimen ugyanis *Mangra* Vazul érdekes czikksorozatot irt az aradi *Tribuna Poporului* utolsó három számában. Az első helyen megjelent közlemény azon a hangon van tartva, mely teljesen megfelelt annak az érzésnek, a mely a püspöki beiktatás óta megszállotta a kedélyeket. Az a hang a barátságé és ha csakugyan bizni lehet *Mangra* szavaiban, akkor a barátság ugy magyar, mint román részről rövid időn belül erős, kifejezett, egységes érzelemmé fog válni. Mangra czikke egyenes, nyilt felhivás a *teljes közeledésre*. A közeledésről irva ugyanis igy nyilatkozik:

Hogy a közeledés létre jöjjön, ezt csupán mindkét *rész vezető férfiainak érintkezése eredményezheti*. Ennek előzménye egy oly nagy konferenczia volna, melyben a románság a maga köreiben tanácskozva, kivalasztana azokat, a kik a román népet a kormánynyal s a vezető elemekkel való értekezésben képviselnék a kölcsönös megértésben. Ez azonban egyelőre nem történhetik meg, mert a konferenczia tartása nincs megengedve.

De ne veszitsük el a reményt, mert a kormány meg fogja érteni, hogy hazánk jövőjét csak is egyetértéssel és közös munkával lehet biztositani. Ha a kormány a sovinizmustól emancipálja magát, meg vagyunk győződve — kiált fel Mangra — hogy a románok között nyiltan kifejezésre jut a közóhaj, hogy egyszer a béke közös hazánk javára létrejöjjön.

A memorandumnak az uralkodóhoz történt benyujtása után s azok után az események után, a melyek ezt a fontos tényt követték, *az egyedüli természetes, logikus és egészséges irány a magyarok és a románok közti közeledés megkisérlése és előkészitése volt.* A Tribuna Poporului követte is ezt az irányt és *Goldis püspök választásának támogatásával a tettek szinterére lépett.* A jelen esetben az aradi választás politikai oldala jelentőségteljesen növekedik a megválasztott püspök bevallott politikai hitvallása folytán.

Goldis püspök mindenekelőtt eleget tett kötelességének, mint lelkipásztor és mint román, de lépéseket tett a magyar és román nép közötti testvéries szövetkezésre is. Ez eszmét maga *Ratiu* is pengette 1894-ben a nagyszebeni Tribunában, mikor *Hieronymi* Károly belügyminiszter Erdélyben járt. *Bogdan-Duico* tanár és népköltő és a Gazeta Bukovinei volt szerkesztője, a Tribunában, Ratiu utasitására, czikket irt a magyar-román közeledésről.

Az aradi lap ezután erősen kikel a Tribuna mostani durva hangja ellen, mely a kibékülés elé gátat igyekszik vetni.

Mangra a czikkében a román közvélemény itélőszéke elé állitja dr. Ratiut s szokatlan erélyleyl kérdezi tőle, hogy miért nem emel szót hosszu idő óta a nagy konferenczia összehivása érdekében. *Mocsonyi* Sándorról is megemlékezik Mangra, s elég érthető megjegyzésekkel legyezgeti politikai szemforgatásait.

Mangra czikkének szokatlan meleg hangja s okos tartalma nem minden jelentőség nélkül való. Ép azért mindazok, a kik a magyar-román barátság pártján állanak, nemcsak Aradon, hanem mindenütt, a hol józan románság lakik, örömmel s a jövő iránti sok megnyugvással tőrekesznek az eszme megvalósitására. Az uj éra hangja ez — bár megszoktuk, hogy Mangra nem mindig azt cselekszi, a mit mond s viszont — de tekintetbe véve a megváltozott viszonyokat és politikai áramlatokat — hátran mondhatjuk, hogy örvendetes ujkornak nézünk elébe, mely a jóságoslelkü püspökkel egyszerre szenteltetett fel. A román nép megunta a sok hercze-hurczát. A vezetők negativ politikai tevékenysége megérlelte azt a várva várt időt, hogy végre valahára ugy éljünk e közös hazában, mint testvérek.

A francziaországi összeesküvés.

— Az *Egyetértés* távirati tudósitása. —

A franczia szenátus ma délután két órakor ült össze Luxembourgban, hogy mint legfelsőbb állami bíróság itéletet mondjon azok felett, a kiket a köztársaság ellen szött összeesküvéssel vádol a főügyész. A szenátus egybehivása tudvalevőleg az 1875. julius 16-iki állami törvény alapján történt, a mely a szenátusnak, mint legfelsőbb állami birószaknak, hatáskörét megállapitja. E törvény szerint a szenátus elnöke a szenátorok közül megbiz egyet azzal, hogy a szenátus előtt a vádat, mint államügyész, képviselje. A jegyzői tisztet a szenátus jegyzői teljesitik. A szenátust mindazok a jogok illetik meg, mint a rendes bíróságokat. Határozatait, idézéseit pedig a polgári biróság utján közvetiti.

Az eljárási szabályzat szerint a szenátus a maga kebeléből kiküld kilenez tagot, a kik vádtanácscsá alakulnak és a főügyész vádinditványa felett határoznak. Ha a vádtanács elfogadja a főügyész inditványát, az elnök jelentést terjeszt a szenátus elé, a mely aztán teljes ülésben nyilvánosan letárgyalja az ügyet. A vádtanács elé a főügyész tudvalevőleg 42 egyén ellen terjesztett vád alá helyezési inditványt, a vádtanács azonban 20 egyén ellen megszüntette a további eljárást és csak *luxonkettő* ellen rendelte el a végtárgyalást.

A vizsgálat, a melyet a főügyész inditványát megelőzőleg *Fabre* vizsgálóbiró vezetett, a vádat három csoportra osztotta. És pedig: 1. *Deroulède* és társainak ügye a hazafias liga akcziójával kapcsolatosan; 2. *Guérin* és társainak lazadása az antiszemita liga akcziójával kapcsolatosan és végül 3. *Buffet*, az orleansi herczeg titkárjának ügye a royalista bizottság akcziójával kapcsolatosan.

A mai tárgyaláson mint vádlottak szerepeltek: 1. *Deroulède* Pál képviselő. 2. *de Monicourt*, az orleansi herczeg futárja. 3. *Buffet* André, az orleansi herczeg egy politikai hivatalának igazgatója. 4. *Thiebaud* publicista. 5. *Guérin* Jules, az antiszemita liga vezérdelegátusa. 6. de *Frechen-*

Boldogtalanokért.

— Irta: *Floridor.* —

Mária Teréziának egykor kedvelt városa, Vácz, nagy ünnepségekkel készül fogadni a gyermekvédő kongresszus tagjait.

Az illusztris vendégek a nagyérdemü kongresszusi alelnöknő, Rudnayné vezetése alatt rándulnak ki a kedves dunamenti városba, hogy megtekintsék egyik legrégibb humanitárius intézetünket, a siketnémák ottani iskoláját.

Sajátságos játéka a véletlennek, hogy épen most száz esztendeje annak, hogy az intézet létesitésére az első lépés megtörtént.

Az 1799-ik év szeptember 20-án egy Bécsből keltezett levélben, jólészi Chásár András gömörmegyei táblabiró és nagy humanista igy irt a *Magyar Kurir* szerkesztőjének: „A tselneki Paedagogium egyik Tanitója, Tiszteletes s Tudos Magda Pál ür, nemes Érzékenységek által lelkesitve lévén a' Magyar- és Erdélyországi eféle Boldogtalanoknak oktatását örömmel felvállalta. Én ezen Tanitónak itt, Bétsben leendő Tanittatására a' szükséges Költséget megadom, a Rozsnyai Házamat az Institutumnak örökösen által adom, sőt a' Tanulóknak, mind Múlatságukra, mind Gyakoroltatásukra eggy közellévő Kertemet hasonló Jussal oda engedem; vagy ezek helyett a' már ezelőtt a' Tanulóknak számokra szánt 1000 Rhf. (ha más Helyen allittatna fel az Institutum) ajánlom. De hol a többi? Tőlem ezek is nehezen telhetnek ki.“

Ez a felszólitás visszhangra talált és a *Magyar Kurir* szerkesztőjéhez csakhamar egymásután jöttek az ajánlások kisebb-nagyobb összegekről, de mind *Ezen Ember Baráti Tzél Elősegitésére.*

Chásár ez alatt folyton agitált, elannyira, hogy humanitárius törekvéseiről az uralkodó is tudomást vett, és csakhamar 5000 forinttal járult a *Siketnémák Institutumá*-nak felállitásához.

Az 1799-ik év végén, Gömörmegye *Congregatio*jából már kész tervezetet nyujtott be Chásár András egy siketnémák intézetének mikénti felállitásáról, melyhez May Józsefnek, a bécsi intézet igazgatójának két javaslatát is mellékelte.

Már 1800-ban hivatalosan bizták meg Chásárt adományok gyüjtésével, a ki oly lázas tevékenységgel müködött, hogy 1801 elején már tekintélyes összeg állt rendelkezésére. Miután a kormány elhatározta az intézet létesitését, Vácz városa jelöltetett ki erre a czélra, az iskola helyiségéül pedig a Domonkos-rendiek egykori kolostorát szemelték ki.

Az épület felügyelőjévé Csury Ferenczet tették, gazdai és pénztárnoki jelleggel, a tanszékekre pedig pályázatokat hirdettek.

Temérdek volt a pályázó. Az intézet tanszékeire a számos kérelmező közül csak a pesti *királyi universitástól* négyen folyamodtak.

Az első helyre kijelölt három folyamodó: Schwartzer Antal, Molnár János és Sántha János Simon Antal győr-egyházmegyei áldozó pappal együtt aztán Bécsbe küldettek, hogy az ottani intézet igazgatójától a siketnémák tanitási módszerét eltanulják.

1802 julius havában ugy a váczi, mint a bécsi intézet személyzete a kormánytanács elé idéztetett, a hol gróf Kufstein tanácselnök May Józsefet remek aranylánczczal tüntette ki, a vizsgák sikeres lefolyása és a tanulók gyors előmenetelének érdeméül.

Hogy a magyar professzorok most már elvégezték a siketnéma-képezdei tanfolyamot, Ferencz császár Simon Antalt nevezte ki a váczi intézet igazgatójává, és neki, valamint a többi tanárnak 300 frt utiköltséget adtak.

1802 augusztus 9-én az általok külön bérelt hajóra szállván, három nap alatt, azaz augusztus 12-én, reggeli öt órakor érkeztek Váczra, a hol e napon mindnyájan Laztsák kanonokhoz voltak ebédre hivatalosak.

Az intézet ünnepies megnyitását Nagyboldogasszony ünnepére, augusztus 12-ére tüzték ki. Az ünnepség előtt néhány nappal megérkezett Almássy Antal kir. biztos is, és a *Szarvas* vendégfogadóban vett szállást. Ugyancsak megérkezett Gosztonyi Mihály főszolgabiró, a megye küldötte, számos fő-uraságok és mindenrendü vendégek.

A megnyitás napján először is fényes ünnepi istentisztelet volt a Domokos-rendüek templomában, mely alkalommal Kubik kanonok hosszabb magyar beszédben fejtegette: *mily disst hoz ezen intézet a városra, és mily szerencse, hogy az ide helyeztetett.* A nagy misét Csányi kanonok czelebrálta, mialatt Almássy királyi biztos pompás baldachin alatt, diszhelyen foglalt helyet, mint a hogy illett is az uralkodó személyesitőjének.

Egész nap zengett a muzsika, durrogtak a mozsarak, és este a városházánál pazar lakoma fejezte be a nagyjelentőségü napot.

Minthogy az intézet fölavatása épen a szünidőkre esett, és az ország különböző részeiből kevés siketnémát hoztak fel, a tanitás megkezdését novemberre halasztották.

Miután elkezdődött a diligentia, Gottlieb püspöki nyomdász — ugyanaz a czég, a mely a mult század kilenczvenes éveiben Kármán *Urania*-ját is nyomtatta, Gosztonyi Mihály főszolgabiró és Jantsits József megyei esküdt előtt kijelentette, hogy a siketnémákat a nyomdászi mesterségben oktatni fogja.

A nagylelkü ajánlatot örömmel fogadták és a pozsonyi helytartótanács üléséből gróf Brunswick József, Darvas Ferencz és Bisztriczei József aláirással köszönő iratot is kapott a' *nemes Ember Baráti indulatu Könyvnyomtató.* 1801-ben jött az első külföldi látogató az intézetbe. Gastberg nevü orvos volt ez, a ki Dániából királyi költségen utazta be Európát, nevezetesen a siketnéma intézetek tanulmányozását czélozva.

Váczon Schwartzer Antal főtanitó vezetgette Gastberget, megösmertetve a tudós orvost tanitási módszerükkel. Ez annyira megnyerte a vendég tetszését, hogy ugy a tantervet, mint az intézet általános szabályait lemásoltatta magának, hogy majdan a Dániában fölállitandó siketnéma iskolában léptesse életbe.

Midőn a napoleoni hadjáratok alatt Ferdinánd főherczeg Váczon tartózkodott, gyermekeivel több izben megtekintette a siketnémák intézetét. Látogatásai alkalmával oda nyilatkozott, hogy *ez az intézet sokkal czélszerübb a bécsinél* s mindig gazdag ajándékot kézbesitett az igazgatónak.

1807 január 27-én nagy ünnepe volt a kies Váczuak. Ekkor érkezett oda Károly-Ambrus főherczeg, mint az ottani püspökség adminisztrátora, a ki különösen kegyelte a siketnémák intézetét.

Midőn néhány hó mulva — julius 20-án — József nádor érkezett Károly-Ambrus főherczeg látogatására, a ki fenséges rokonát a siketnémák intézetébe is elvezette, a nádor itt mindent alaposan megvizsgálva, annyira elégedettnek látszott, hogy visszatérve Budára, nem csak szorgalmazta, de ki is vitte, hogy az épület helyreállitására 4000, annak jobb ellátására pedig 2000 forintnyi pótlék ajánltatott föl.

Nagy örömet keltett az intézetben, hogy 1812 februar 4-én az Esterházy-ezred katonai nevelőjének farsangi mulatságára négy siketnéma fiut és négy siketnéma leányt is meghivott.

A növendékek kitünően mulattak s most már a vezetőség fölvetette az eszmét, hogy talán a siketnémák maguk is rendezhetnének mulatságot.

Fejér György, az intézet egyik kiváló jóltevője erre a czélra azonnal 100 frtot ajánlott föl és 1812. február 6-ikán meg is tartották a siketnémák első bálját.

A mulatság délután két órakor kezdődött, és viszonzásul tizenkét katona-növendéket is meghivott a vezetőség, Schwarz hadnagy nevelővel egyetemben. Mint egy régi följegyzés mondja: „Ott tündököltek Vátz Városának Fő Polgarai közül Fejér György, Hajnik Ferentz, Mitterhoffer Ádám, Kozmánovits Demeter, Bierbrauer Károly, Filtz György, Jüttner Ferentz, a kiknek szives Adakozásaik tették lehetővé, hoggy mások is meghivattak 's meg is jelenének a' következők: Lauro Gáspár, a vátzi püspöki Uradalom Praefectusa, Kámánházy Ferentz Fiscalis, Fejes László Tiszttarto, a két Ifju Gróff Forgách, István és Pál, nevelőjükkel Haynald Istvánnal és Jursits nevü Professorjukkal. A' multság éjféli 12 óráig tarta, semmi rendzavarás nem történe, és öröm volt nézni a' szerentsétlenek fölös jó Kedvét . . .“

1813-ban már nyári mulatságot is adtak a cselőtei erdőben, a mely alkalommal Czolner Margit siketnéma leány igen szép, apró kézimunkákat ajándékozott a fővédnöknek.

Már ekkor Schwartzer Antal volt az igazgató, a ki egyre nagyobb virágzásra hozta ezt az emberbaráti intézetet. Fia Fekete Károly, a ki mint jó honpolgár nevét is megmagyarositotta, atyja nyomdokaiba lépve, ugyancsak a siketnémák nevelésének szentelte életét.

Éjt-napot egygyé tön, folyton tanult, olvasott, hogy magát szakmájában kiképezze és a siketnémák oktatását teljesen modern alapokra fektesse. A siketnéma-tanárok kongresszusán Bécsben Fekete Károly képviselte Magyarországot s nagy érdeme volt abban, hogy a magyar intézetet ott lévő szaktekintélyek *mintaintézetnek* nyilvánitották.

Azóta is egyre fejlődött a váczi siketnémák intézete s kitünőnek bevált rendszere után létesültek hazánkban még hasonló iskolák: Budapesten, Pozsonyban, Aradon, Kolozsváron, Temesváron, Uj-Futtakon és Kaposváron.

A gyermekvédő kongresszus illusztrus tagjai, a kik ebből az alkalomból látogatják meg a váczi anyaintézetet, bizonyára megelégedetten távoznak el majd a kies dunamelléki városból.

De a magyarok, a kik ott lesznek, a magyar közönség gondoljon hálával jólészi Chásár Andrásra is, a nagy humanistára, a ki elfeledetten nyugszik sirjában, majdnem egy évszázad óta várva az utókortól őt megillető maradandóbb emléket.

MONA VÁLASZTÁSA.

REGÉNY. 37

Irta **Mrs. Alexander.**

— Nincs igaza, hogy ennyire haragszik reám, édes bácsi — felelte nyugodtan Mona. — Csak olyan jogot gyakorlok, mely megilleti a legalacsonyabb sorsu és a legszegényebb leányokat is. A gondolat, hogy elválok öntől, nehezemre esik. Nagyon jó volt hozzám s reménylem én is hasznára voltam némelykor; mindenben szivesen rendelkezésére állnék továbbra is, de attól nem térhetek el, hogy a férjemet önmagam választom magamnak.

— Szépséges mákvirág lesz! Kenneth, édes öcsém, csengessen, kérem; iszom egy pohár vizet par csepp whiskyvel. Nem tartóztatom önt tovább, Miss Craig; ismét leteheti a nevemet és hivathatja magát Miss Joscelynak, ha kedve tartja. Tegyen telszése szerint. Kenneth, mondja föl a lakással, a Mona szobáját foglalja el.

— De nagybátyám — kezdte el Kenneth — nem tehetem. . . .

— Ne ellenkezzék — szólt hozzá halkan Mona; és hangosan tette szavaihoz: — Isten vele, édes bácsi; én magam sohasem fogok ajánlkozni, hogy visszatérek önhöz; de a mikor szüksége lesz reám, mindig készen talál.

Az aggastyán keze után nyult. Sandy bácsi azonban visszautasitotta és elforditotta fejét, mint a durczás gyermek.

Mona egy pillantást vetett reá, melyben a szomoruság gyöngéd jó indulattal párosult és, miután a közöbről intett Kennethnek, hogy ne kövesse őt, kiment a szobából.

XVII.

A felhő elvonul.

Mona hirtelen zuhant alá álmai magasiatáról. Kétségkivül várta a nagybátyja haragját, de távolról sem képzelte, hogy folgerjedésében ennyire ragadtatja magát. Am azért a fiatal leány bátran fogadta az esetet, összepakolt és elment Debrisaynéhez.

court, a Gazette de France szerkesztője. 7. *Barillier* mészáros. 8. *Sarrazin*, az Antijuif szerkesztője. 9. *Sevest* bélkereskedő 10—13. A *Violett*- és *Dumaly*-testvérek, hajcsárok. 14. *Girard*, Guérin titkára. 15. Gróf *Chevilly*, az orleansi herczeg jószágigazgatója. 16. *Godefroy* Eugén ügyvéd, a royalista ifjuság elnöke. 17 *Gros*, a 20. párisi arrondissement royalista ifjuságának elnöke. 18. *Le Menuet*, a hazafias liga vezértitkára. 19. *Brunet* a caeni antiszemita liga titkára. 20. *Lefevre*, a caeni antiszemita liga elnöke. (A Brüsszelbe menekült Thiebaud-n és a Fort Chabrolba vonult Guérin-en kivül ezek mind fogságban vannak). 21. *Guérin* Louis, az antiszemita-vezér testvére és 22. *Habert* Marcel képviselő.

Páris, szept. 18.

A teljes számban egybegyült szenátus ma mint állami törvényszék alakult meg, hogy a köztársaság biztonsága ellen való összeesküvés miatt perbe fogott *Déroulède* és 21 társa felett törvényt üljön. Boulanger, Rochefort és Dillonnak 1889-ben történt elitélése óta a szenátus nem gyakorolt hasonló funkcziókat. Mára a ministertanács határozata hivta össze, miután a birói vizsgálat az augusztus 12-én letartóztatott személyek legnagyobb részének vád alá helyezéséhez vezetett.

Az állami törvényszék tárgyalásának megkezdése alkalmából a szenátus környékén nagyon élénk élet uralkodott. A közeli utczákban nagy embertömeg csoportosult össze. Rendzavarok megakadályozására messzemenő óvóintézkedéseket tettek. A szenátus palotája előtt rendőrök és köztársasági gárdisták voltak elhelyezve. Az épület udvarában lovas gárdisták állottak. A Luxembourg-kertben, melyet a közönség előtt elzártak, szintén lovas rendőrök czirkáltak.

Dél felé nagyobb számban kezdtek érkezni a szenátorok, a kik élénk kiváncsisággal nézték meg a 9 előkészitett, de még üres zárkát. A zárkák meglehetős komforttal vannak ellátva. Magától értetődik, hogy a teremben valalamennyi karzat megtelt. Igen sok nő is van jelen.

A közönség közt az emberek élénk érdeklődéssel mutogatják egymásnak azokat a kiváló szenátorokat, a kik hivatva vannak a tárgyalásnál fontosabb szerepet játszani.

A szenátus funkcziónáriusai frakkban és fehér nyakkendőben, a többi szenatorok szalonkabátban jelentek meg. Az elnöki emelvényt alacsonyabbra emelték. Ez által feleslegessé váltak az emelvényre vezető lépesők, a teremben tehát most több a hely.

Ma a vádlottak még nem jelentek meg. Egyelőre csak az elnök és a főügyész megjelenésére várakoznak. Pont 2 órakor megjelenik az elnök a szenátori funkcziónáriusoktól kisérve. Néhány formalitás elintézése után azután a tárgyalást titkosnak jelenti ki.

Páris, szept. 18.

(Havas.) A főállamügyész felolvassa a 36 oldalra terjedő vádiratot, a mely azoknak a tényeknek a foglalatja, a melyeket *Fabre* vizsgálóbiró konstatált. A vádirat azzal kezdődik, hogy az 1898 iki és 1899-iki zavargásokra utal, a melyeket összejátszva készitettek elő a kormányforma megváltoztatása végett. Két csoportot kell megkülönböztetni ebben az ügyben. Az egyik a hazafiak ligája, a mely a parlamentáris kormányforma helyett konstituczionális kormányformát akar életbe léptetni, a másik Guérin antiszemita ligája, a mely a naczionalistákat, a rojalistákat és a bonapartistákat foglalja magában. Az antiszemita ifjuság vezére, *Dubuc*, közvetitő kapocs volt az antiszemita liga és a hazafiak ligája között és támogatta Pontèves és Sabron rojalista törekvéseit. Dubuc-nek a havrei és caeni bizottságokkal való levelezése, a mely különösen hozzájárult az összeesküvők leleplezésére, államcsinyről, a hatalom megkaparitásáról, az utcza felláziásáról, torlaszokról stb. szól.

A vádlevél azután az *orleánsi herczeg* és *Buffet* között folyt élénk levélváltást ismerteti. A herczeg 1898 julius havában azt irta, hogy egyvalaki számos munkás-szindikátus támogatását igérte meg neki, a mire 300.000 frank elegendő volna. Az igéretet csakhamar tettek követték: igy 1898 október havában kimondott bányamunkás-sztrájk; a hazafiak ligájának a Charrasban október 20-án rendezett gyülése; január 23-án az orleansi herczeg *Buffet* táviratí értesitésére Brüsszelbe érkezett; jan. 25-én *Guérin* meglátogatta a herczeget; február 13-án a herczeg San-Remóban fogadta a rojalistákat. A herczeg átveszi párthivei gyüjtését. A levelek arról tesznek bizonyságot, hogy 400.000 frankot fizettek ki. Február 23-án történt *Déroulède* letartóztatása a Reully-kaszárnyában. A rojalisták folytatják agitácziójukat. Minden elő van készitve. A siker reményében már a tisztviselőket is kiszemeiték. Következnek a juniusi események. Junius 1-én *Buffet* azt táviratozza a herczegnek, hogy közellétére szükség van. Junius 3-án azt táviratozza, hogy a helyzet olyan komoly, hogy a herczegnek nem szabad soká távol maradnia. Junius 4-én voltak az autenili tüntetések. A főügyész azután Déroulède-nek julius 2-án St-Claudban és julius 16-án a Teatre de la Republique-ban tartott beszédeire emlékeztet. 1899 április hava óta *Guérin* pénzzel rendelkezett és berendezkedett a rue Chabrolban, mig *Dubuc* a vidéken szervezte a mozgalmat.

Igy állottak a dolgok, mikor a vizsgálat megindult. A később végzett házmotozások valamennyi gyanuokot megerősitettek. A főügyész tehát kéri az állami törvényszéket, hogy a 22 vádlott ellen inditsa meg a vizsgálatot. A vádlevél számos táviratra és levélre támaszkodik.

A vádlevél felolvasását csak egy inczidens zavarta meg. Mikor ugyanis a főügyész az egy éve folyó tüntetéseket felsorolta, *Lamarzelle* és *Le Prevost-Delaunay* szavába vágtak, a mi ellen a baloldal zajosan tiltakozott.

Páris, szept. 18.

Deroulède ügyvédje ma kijelentette, hogy *Deroulède hadi fogolynak tekinti magát és az államtörvényszéknek nem fog felelni.*

Páris, szept. 18.

Az állami törvényszék zárt ajtók mögött a vádlottaknak azt a kérését tárgyalta, hogy a vizsgálat folyama alatt ügyvédek segitségét vehessék igénybe. Valószinünek tartják, hogy a törvényszék teljesiti ezt a kérelmüket.

Páris, szept. 18.

A Luxembourg-palota környékén szigoru óvóintézkedéseket tettek. A szomszéd utczákon nagy néptömeg tolong. A Jardin de Luxembourgnak a palotával határos részét elzárták. A teremben, ugy az emelvényeken, mint a karzatokon, nagy a tolongás.

Délután két órakor az elnök megnyitja az ülést. A biróságot összehivó dekretum felolvasása után *Lamarzelle* szót kér. *Falliéres* elnök megtagadja.

Lamarzelle ragaszkodik kivánságához. A baloldal a padokat üti. Végre névszerint szavaznak Lamarzelle kérelme fölött, a melyet elvetnek.

Azután a főügyész felolvassa a vádiratot, mire a teremőrök kiüritik a tribünöket és a szenátus zárt ajtók mögött vádtanácsa alakul, hogy megállapitsa illetékességét a pör tárgyalására.

Az árviz.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Az eleje annak a rengeteg viztömegnek, mely most a Duna felső vidékét kinos rettegésben tartja, már megérkezett Budapestre és az alsó rakodópartot ma délután már kezdte elboritani a viz. A fővárosnak persze aggodalomra nincsen oka, de annál rosszabb a helyzete a Duna felső vidékén fekvő helységeknek. Különösen aggasztó a helyzet a Csallóközben, a hol *45 községet fenyeget az elpusztulás veszedelme.*

Igen aggasztó a helyzet *Győrött* is, nemkülönben *Komáromban* is, a hol a viz nőttön nő. A hatóságok mindenütt a legenergikusabb intézkedéseket teszik; éjjel-nappal folyik a munka, egyes helyeken a kirendelt katonaság is nagy erővel dolgozik, de mégis félni kell tőle, hogy több helyütt a katasztrófát nem lehet elháritani.

A tudósitásokat, melyek ma érkeztek hozzánk, a következőkben közöljük:

Áradás Budapesten.

A Duna, a földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint, Bécsből fölfelé apadóban van, lefelé azonban az áradás egyre tart. A fővárosban tegnap óta 18 lokomotiv szivattyuzza a csatornákból a vizet, a mely tegnap óta 53 czentiméterrel emelkedett, s ma reggel óta az alsó rakodópartot nyaldossa. Estig kiöntött az alsó partra, s még azután is növekedni fog mintegy 7 méternyi magasságig, azután bekövetkezik az apadás. Az alsó partokon levő összes raktárakat kiüritették s ma délben a fővámház alatti nyilt gyümölcsvásárt is a felső partra helyezték, az összes hajók kikötő kidjait megerősitették s gránitkoczkákkal terhelték meg.

A Dunához közel fekvő házak pinczéjének egynémelyikébe beszivárgott ugyan a viz, de azért semmiféle veszedelemtől se kell tartani. A Margit-szigetre vezető hid épitését a magas vizállás következtében rövid időre be kellett szüntetni, épugy a felső-rakparton levő téglaés gránitrakódást is abbanhagyták, mert a viz kiöntött a partra. Nagyon hátráltatva van a viz miatt a budai alsó rakodópart épitése is, a melyet ma reggel abban is hagytak.

Az akadémia környéke pedig olyan most, mint egy zsibvásár. A dunagőzhajózási társaság raktáraiból nagy sietve ki kellett hordani az ott felhalmozott nagymennyiségü árukat, a melyeket ideiglenesen ott helyeztek el az akadémia körül levő térségen. A hordóknak, zsákoknak, ládáknak egy óriási tömege áll ott, természetesen szigoru felügyelet alatt.

A Margitszigetre vezető *hajóhidakat a viz ma délután teljesen ellepte*, minek következtében a *hajójárást a szigetre beszüntették.*

A szigetről mindenki elköltözött, a ki nyaralni ment oda, csupán *egy hölgy* maradt a felső vendéglőben, azzal az elszántsággal, hogy az árviz lezajlását ott várja be.

A margitszigeti kertészet minden mozditható növényt és szerszámot a sziget alsó részén levő 7 méter és 50 centiméter magas platóra költöztetett.

A fővárossal való közlekedést a szigeten a hidépitő vállalat csónakjai tartják fönn. Azt a fahidat ugyanis, a mely a Margithid középső részét a Margitszigettel alsó részével összekötötte és a munkásoknak a hidról a szigetre való átjárását lehetővé tette, nemcsak hogy elérte, de *50 centiméter magasságban el is boritotta az áradat.*

Félméter magas viz alatt állnak az összes állványok, pedig ezek magassága a 0-ponttól számitva *hatodfél méter* volt a Margit-szigeti vizmércze szerint.

Az áradás teljesen megakasztotta a munkálatokat ugy, hogy azok folytatására három héten belül gondolni sem lehet.

Szeptember 9-én déli 12 órakor befejezték a szigeti hidfő lesüllyesztett caissonjának betonnal való kitöltését s nemsokára *megkapták az árvizjelentéseket felülről.* A főtörekvés az volt, hogy a caisson fölött levő falazást oly magasra épitsék, hogy az az árviz fölött legyen. Éjjel-nappal dolgoztak a kőmivesek, hogy az áradat magassága utol ne érje őket, két méterrel körösköriil megmagasitották a caisson (vasbárka) kiálló vaslemezeit, hogy a viz a falazáshoz ne hatolhasson. Hasztalan. Szeptember 15-én, pénteken, reggel félháromkor *a lemezek magasságát is meghaladta a viz és betört a falazó munkásokhoz.* A falazás, a melyet e miatt félbe kellett hagyni, *most ott fekszik mélyen a viz alatt.*

Ha a viz *három hét alatt* elvonul, csak a hidépitkezésnél *10.000 forint körül levő károsodásra* van kilátás. Ha azonban a viz nyolcz hét alatt +3 méterre le nem apad, akkor kiszámithatlan, óriási károk származnak. Ez esetben a falazást is fütés mellett, a téli hónapokban kell végezni.

A magas vizállás miatt ma délelőtt 10 és 11 óra közt majdnem szerencsétlenül járt a «Sirály» nevü helyi hajó. *Kéményével ugyanis beleütközött a Margithidba*, s csak nagy erőfeszitéssel lehetett visszahajtani és *a kémény lebocsátása után* a hid alatt átvezetni.

A földmivelési miniszter a Budapest alatti folyamszakaszon az árvédekezés felügyeletével *Lisznyei* D. Tihamér müszaki tanácsost bizta meg, mivel *Dolecsko* Mihály müszaki tanácsos a felső Dunán müködik.

A Csepel-szigeten *Zsák* Hugó osztálytanácsos és miniszteri biztos vezetése alatt erélyes védelmi munkálatok vannak folyamatban és az alacsonyabb helyeken nyulgátakat épitenek.

Tutajosok veszedelme.

A Margithidon felül van a rakodó helyük azoknak a tót tutajosoknak, a kik Felső-Magyarországból hozzák a fát Budapestre. Azon a helyen rendszerint óriási mennyiségü fa van fölhalmozva, de most, hogy az árvizről az első jelentések érkeztek, a fát, — többnyire épitésekhez való anyagot, — biztosabb helyre szállitották el onnan.

Hanem maradt ott vagy *kétszáz tutaj*, melyet teljes biztonságban hittek. És ezeken a tutajokon, melyeknek mindegyikéről le volt szerelve már a kormány, ma reggel is vagy *hét ember* dolgozott.

Reggeli kilencz óra tájban az erős áradat *egyszerre csak magával ragadta ezt a sok tutajt*, még pedig oly hirtelen, hogy a tutajosoknak már nem volt idejük arra, hogy a szárazra menekiiljenek.

A Duna árja lefelé sodorta a tutajokat, melyeknek a láttára a part mentén, de különösen a láncshidon sok kiváncsi ember állott meg.

A tömeget nagy aggodalom fogta el, mikor meglátta, hogy a tutajokon emberek vannak, a kik képtelenek a tutajoknak irányt szabni és tehetetlenül át vannak engedve a viz kényenekkedvének. A láncshidon aggódva álltak meg az emberek és visszafojtott lélekzettel lesték-várták, hogy mi lesz, mi történik? Mert bizonyos volt, hogy ha az ár nekivágja a tutajokat a láncshid pilléreinek, hát akkor azok a tutajok rögtön szerteszét mennek.

Néhány kinos percz telt el igy.

Szerencsére azonban a viz azokat a tutajokat, melyeken emberek voltak, a hid oszlopai közt vitte el lefelé. Hanem az egyik üres tutaj nagy erővel neki vágódott a pillérnek, aztán a mögötte uszókat rasodorta a bősz ár, ugy, hogy vagy harminez tutaj nagy hirtelen egymásra tornyosult.

A tutajosokat pedig csak vitte tovább a viz. Veszély fenyegette a Ferencz József hidnál, majd az összekötő vasuti hidnál is, megint az, hogy a viz hozzávágja őket az oszlopokhoz.

De mindenütt szerencsésen jártak. Az oszlopok közt siklottak el a hidak alatt, ugy, hogy azután már nem kellett az életüket félteni.

Utaztak tovább lefelé, nem tudván a tutajokat kormányozni. S igy hát most a véletlentől függ, hogy a tutajosok hogyan és hol jutnak partra.

A hajóközlekedés beszüntetése.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság közli, hogy az árviz következtében kénytelen volt a *Boráros-tér* és *Ó-Buda*, illetve *Ujpest* közötti helyihajójáratokat, ma, hétfőn reggel ideiglenesen megszüntetni. A *budapest—budafoki* helyi hajójáratok fentartatnak, de a hajók Budapesten csak a *Fetőfi-téren* és *Budapesten* csak a *középső* állóhajón kötnek ki; e szerint tehát nem érintik a Tabán, Eskü-tér, Boráros-tér és a budafoki sörházi és vasuti állomásokat. *Tököl* és *Balta* állomások közt e hó 17-ike óta ideiglenesen az összforgalomra nézve megszünt a forgalom.

Budafokon pedig azon naptól fogva, a melyen az ottani alsó rakpart elöntetik, a helyi hajók a vasut és a sörház előtti állomásokat nem érintik többé a hajók, hanem csakis a főpontokon kötnek ki.

Budapesten (Buda-bombatéren is) az árufelvétel árvizveszély miatt *ma déltől* kezdve további intézkedésig *szünetel.*

A *budapest-dunapályaudvari* ügynökség forgalma azonban változatlanul fentartatik. A Budapestről lefelé irányuló személyforgalom szintén fenntartatik, minél fogva gyorsáruk ezen irányban továbbra is felvételnek.

Az árviz következtében *Tétény* állomását egyelőre meg kellett szüntetni.

*

A miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint a mai vizmagasságok a következők:

Linz 420, Stein 582, Bécs 564 centimeter. Itt tegnap óta a Duna ma reggelig változatlan magasságu. Pozsony 754, Komárom 624, *Budapest 548 centiméter* (tegnap óta az áradás 53 cm.), Paks 460, Baja 449, Mohács 472, Gombos 403, Ujvidék 260, Zimony 216, Pancsova 254, Báziás 167, Drenkova 148, Orsova 216 centiméter.

A vidéken.

A földmivelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések, a lassan, de még folytonosan emelkedő áradat daczára is, eléggé megnyugtatók az árviztől most leginkább fenyegetett felső-dunai érdekeltek helyzetét illetőleg.

A védelmi munkálatok részben katonaság közreműködésével minden vonalon rendben és eddig sikerrel folyamatban vannak és eltekintve a gönyöi határban mintegy 400—500 hold elöntésétől és Szőgye község alacsonyabb helyeinek elárasztásától, nagyobb baj elő nem fordult. A fiumei kormányzó táviratilag értesitette a földmivelésügyi minisztert, hogy szept. 17-én éjjel erős felhőszakadás a Fiumén keresztül folyó Recina patakon nagy árvizet zuditott le, mely csak azért nem volt a városra oly veszthozó mint tavaly, mert a kormány azóta a fenékgátak épitését megkezdette és a medret is kotortatta.

Komáromból érkezett hirek szerint a *Csallóköz* nagy veszedelemben forog. A Duna rohamos áradása ellen a lakosság éjjel-nappal lázasan megfeszitett munkaerővel dolgozik. Az *árvizveszedelem a Csallóközön negyvenöt községet fenyeget elpusztulással.* A Duna két nap alatt 5 méterről 6.59 méterre áradt.

A felülről érkezett áradási hirek miatt az árvédelmi munkálatok teljesitésére a csallóközi és csilizközi ármentesitő társulat az összes mérnököket kirendelte, a kik éjjel is, fáklyák fénye mellett, teljesitik az árvédelmi munkálatokat.

A csallóközi ármentesitő társulat gátjai, a melyek hat méter magasságu vizállás ellen még megvédik Csallóközt népét a katasztrófa ellen, *ma már elégtelenek bizonyultak*, s most a társulat gátjait az egész Duna mentén 4 cmmel uj nyulgátakkal kell ellátni, hogy a fenyegető árvizveszély megakadályozható legyen. A nyulgátak emelésére nagy közerőt rendeltek ki és most *két nap óta több mint ezer ember végzi e munkálatokat.* A munka teljesitésére azonkivül *Sárközy* Aurél vármegyei főispán és a csallóközi ármentesitő társulat kormánybiztosa megkereste a komáromi katonai helyőrségi parancsnokot, hogy ez *sürgősen katonai segélyt küldjön.* A parancsnok rögtön a megkeresés megtörténte után a rendelkezésére álló katonák közül *700 embert kirendelt*, a kik különvonattal siettek a veszély szinhelyére, hogy a legveszedelmesebb helyeken az árvédelmi munkálatokat teljesitsék.

A védelmi munkálatok vezetésére a földmivelésügyi miniszter Komárom vármegye folyammérnökein és az ármentesitő társulat mérnökein kivül három királyi mérnököt is küldött ki Komárom vármegyébe, a kik a munkálatok teljesitésére máris megjelentek. Ezeken kivül a földmivelésügyi miniszterium részéről *Gulovszky* János müszaki tanácsos küldetett ki az ármentesitő munkálatok felügyeletének teljesitése végett.

A *vészbizottság megalakult.* A bizottság tagjai: *Ghyczy* Dénes alispán, *Erdély* Gáspár megyei főjegyző, a kik éjjel is szolgálatot teljesitenek az ármentesitő társulat hivatalos helyiségében, hogy a védelemnek szükséges fa-anyagot azonnal a helyszinére kiszállitsák.

Az ármentesitő társulatnak a Duna mentén egész Komáromig kötöttése van, a mely megvédi Csallóköz népét az ár ellen. Sárközy miniszteri biztos a helyszinen időzik és azt a vonalat, a mely Nagy-Léltől Komáromig terjed, bejárta.

Néma községbe négy dereglyét szállitottak ki, hogy gátszakadás esetén a lakosságot megmentse.

Kusó község közelében szintén nagy a veszély. A köznép éjjel-nappal dolgozik, hogy az ár ellen megmentse a töltést.

A kőgátaknak nyulgátakkal való ellátása azért vált szükségessé, mert ha a viz magassága a 6 métert tulhaladja, a *gátak nem birják a viz kiömlését megakadályozni.*

Debrisayné házon kivül töltötte az estét és Mona várni kényszerült őt; tulajdonképen csakis ekkor vette szeműgyre a történteket.

Igaz, hogy néha terhére volt Sandy bácsi zsarnoksága és szeszélyessége, de mégis a hosszas együttlét folyamán, a figyelmes gondozás és ápolás közben, ragaszkodás támadt iránta szivében. Hogy az aggastyán annyira a saját személyét érdeklő ügyben kényszeriteni akarta, ez már magában véve is eleg önkényes cselekedet volt, de hogy igy, ilyen rögtönösen és egyszerüen tuladjon rajta, ez tulcsapott a megengedhetőség határain és a józanság fogalmát is teljesen kizárta.

Tiz óra elmult, a mikor Debrisayné haza érkezett.

— Ön itt, egyedül a sötétben? — kiáltott föl a jó asszony a fiatal leányt megpillantva. — Hogyan hagyhatta el vén czerberusát?

— Nagyon könnyen, édes Deb. Sandy bácsi kiadta utamat, mert határozottan megtagadtam, hogy Kenneth Macalister neje legyek.

— Kiadta az utját! — ejtette Debrisayné. — Hát eszét vesztette?

— Nem gondolom. Bárhogyan van is azonban, mikor az utczán láttam magamat, ugy véltem, ön hajlandó lesz engem befogadni és ime, itt vagyok.

— Kiadta az utját! — ismételte Debrisayné, miközben inkább lehanyatlott, mint leült egy székére — és csak azért, mert ön nem akart nőül menni ahhoz a skót kamaszhoz, a ki a czipőit tisztogatni sem méltó.

— Ne mondja ezt — szólt Mona — nagyon derék fiu.

— Lehetséges: de nem önnek való férj. Igy hát mindennek vége!

— Minek van vége? — kérdezte a fiatal leány.

— Hát a szép álmoknak, melyeket az ön jövőjéről képzeltem el magamban. Most megint ott van, a hol az első nap volt. Söt talán még hátrább, mert pótolnia kell mindazt az időt, melyet az a vén medve eivesztegettetett önnel.

— Ez a rendes sorsa az örökségre vadászóknak — felelte mosolyogva Mona.

— Csakhogy ön sohasem volt az, és mégis a vén képmutatónak önnel szemben köből van a szive.

— Nem osztom a véleményét, Deb — jelentette ki Mona. — Ellenkezően, azt hiszem, nagyon szeret és nemsokára visszahiv magához.

— Reménylem. ön is kiadja neki az utat! — kiáltott föl méltatlankodva Debrisayné. — Megérdemli, hogy csak rideg, pénzen vett apolásban legyen része utolsó órájáig.

— Kegyetlen büntetés volna egy szeszélyes föllobanásért, mert az egész eset nem egyéb. De, édes Deb, szeretnék lefeküdni, ki vagyok merülve testileg is, lelkileg is.

Másnap Debrisayné egész estig nagyon el volt foglalva és Mona olvasással meg varrással egyedül töltötte el az időt. Sandy bacsi nem adott életjelt magáról.

Harmadnap este Kenneth meglátogatta a két barátnőt; mély levertség tükröződött a fiatal skót arczáról.

— Mi hirt hoz, Mr. Macalister? — kiáltott föl Debrisayné, mihelyt megpillantotta.

— Jó estét, Kenneth — fogadta őt Mona. — Milyen komornak látszik.

— Komornak? Én vagyok a világ legszerencsétlenebb embere. Sandy bácsi tisztára megbolondul. Fölkereste Mr. Sinclairt, a ki egyik tulajdosa a czégnek, melynél alkalmazva vagyok; kijelentette előtte, hogy örökbe fogad engem s kérte, hogy bocsásson el rögtön, mert magával akar vinni Skócziába. Mr. Sinclair hosszu beszédet tartott nekem a szerencsémről, megdicsért a czég szolgálatában tanusitott kifogástalan viselkedésemért. (Fogadni mernék, hogy egy negyed órával azelőtt a nevemet sem tudta). Mr. Sinclair kétségkivül azt képzeli, hogy legalább is tizezer font sterling évi jövedelem élvezetébe lépek. Ma délelőtt aztán türnöm kellett a kartársaim szerencsekivánatait, noha én tolvajnak tüntem föl önmagam előtt.

— Miért? Biztositom, hogy rendkivül nehezemre esett volna, ha egyenetlensége támad miattam a nagybátyánkkal. Én föltétlenül megbizom az ön tisztességességében.

— És igaza is van, Mona cousine; de sok idő eltelik, mielőtt hasznára lehetek. Hétfőn elutazunk Craigdarrochba.

— Ir majd nekünk, Kenneth és értesit mindenről, a mi történik, ugy-e?

— Számithat rea, cousine. Szerencsétlenségre, nem igen hiszem lehetségesnek, hogy elmehessek Glencorriebe. A nagybátyám nem fog ereszteni, nagyonis nagy szüksége van reám a gazdaság körül.

A beszélgetés még pár perczig tovább folyt e tárgyról, azután Kenneth elbucsuzott.

Monának nem fért a fejébe, hogy Sandy bácsi eltávozik Londonból, a nélkül, hogy őt viszontlátni igyekeznék és e várakozásban hétfőig jóformán ki se mozdult hazulról. Am az aggastyán nem adott életjelt magáról.

Nyolcz napja mult már Sandy bácsi utazásának, a mikor Monát egy boltból kijövet, bérruhás inas szólitotta meg:

— Lady Finistoun óhajt szólni önnel, Miss.

— Lady Finistoun! — ejtette Mona. — Hol van!

— A kocsijában, egészen közel ide.

Mona követte az inast s nemsokára a barátnője mellett állt.

— Már attól féltem, egészen elveszett számomra — mondta Evelyne, mikőzben meleg kézszoritást váltott a fiatal leánynyal. — Azt hittem, sohasem látom többé. Bertie emlitette, hogy Contrexévilleben találkozott magával egy öreg, milliomos nagybácsija oldala mellett. Elkisérem a bevásárlásai közben, édes Mona, vagy még jobb lesz, jöjjön el hozzám, nézze meg az én aranyos babámat. Meglátja, milyen kis angyal! Üljön hát föl.

— Nagyon fogok örülni, ha megláthatom a kicsikéjét, kedves Evelyne — felelte Mona.

Fölült lady Finistoun mellé és a kocsi elrobogott.

— Miért nem értesitett visszatéréséről Londonba? — kérdezte a fiatal asszony utközben.

— Nemrégen érkeztem vissza — válaszolta Mona és nagyon el voltam foglalva. Megvallom, nem jutott eszembe magát meglátogatni. Nem élhetünk többé a régi lábon egymással; sorsunk elválaszt minket.

— Hogyis ne! Maga bájosabb és kedvesebb, mint bármikor volt. Semmitsem veszitett előkelőségéből, Mona, és bizonyos vagyok, hogy fényesen fog férjhez menni, különösen mint egy milliomos nagybácsi huga.

— Van örököse.

— Csakugyan? Milyen kár! Mindegy, édesem, egy vagy más nap mégis csak visszatér magához a szerencse. Hol lakik most?

— Debrisaynénél.

— Mi történt hát közte és a nagybátyja között?

— Kiadta nekem az utat, egy összeszólalkozás következtében.

— Oh, maga kis önfejü! És min szólalkoztak össze?

— Nagyonis hosszu történet. Beszéljen nekem inkább önmagáról, kedves Evelyne.

Lady Finistoun nem kérette magát; teljes részletességgel kezdte elbeszélni fényes életmódját.

Beszélgetés közben a kocsi megérkezett Hyde Park Gardensbe és lady Finistoun rögtön előhivatta a dajkát. Ez megjelent, karjaiban a fiatal Hector Aubjey Douglas Montgomerievel, a ki nagy rug-kapálozásai közben majd hogy fejjel nem esett a padlóra. Azután anyjának nyujtotta gömbölyü karocskáit. Evelyne büszkén ölelte magához és átnyujtotta Monának.

A fiatal leány nem minden aggodalom nélkül fogadta el az oly becses terhet; őszinte csodálkozással jelentette ki, hogy pompás gyermek, vonásról-vonásra lord Finistoun arczképe.

Par perez multán a dajka ugy vélte, hogy kicsike szobája hüvösebb, mint a szalon, és, miután az anya összevissza csókolta, elvitte a babat, négyszemközt hagyván lady Finistount a cousinejával.

— Tegye le a kalapját, édes Mona — szólt Evelyne — és teázzék velem. Mindenesetre meg kell látogatnia Strathairlieben. Most pár hétre Chasebe megyünk, de szeptember 15-én már Skócziában leszünk. Eljön, ugyebár?

— Alig hiszem, hogy elmehessek. Londonban kell lennem október elejére és . . .

— Eljön, akarom! Bertie azt mondja, hogy a nagybátyja birtoka szomszédos a mienkkel. Fölhasználja majd az alkalmat, hogy kibéküljön vele. Meghivjuk őt ebédre.

— Nem gondolom, hogy Sandy bácsi elfogadja a meghivásukat és ismétlem, édes Evelyne, én sem fogok elmehetni.

— Ha nem jön sem hozzám, sem a nagybátyjához, akkor hát hol tölti az őszt?

— Az én jó Debrisayménél maradok, a ki sohasem változott velem szemben.

(Folytatása következik.)

☞ *Igy ni!* A párisi büntető biróság előtt egy Francois nevü csavargó jelent meg, a kit egy lakás kirablásával vádoltak. Ügyvédje nem lévén, a biróság elnöke utolsónak hagyta ez ügy tárgyalását és nyomban egy fiatal ügyvédet hivatalból bizott meg a védelemmel. Vádlott, ügyvéd és börtönőr egy szomszédos terembe vonultak vissza, hogy a csavargó védőjét ügyével megismertesse. A vádlott sokat fecsegett. Elbeszélte élete egész történetét, a mi roppant módon érdekelte a börtönőrt.

— Hogyan! — szakitotta félbe a csavargót — ön magánzárkából meg tudott szökni?

— Természetesen, mi sem könnyebb ennél.

— Ugyan! És hogyan csinálta?

— Igy ni!

És felmászott a terem ablakára. Azután eltünt és nem jött vissza. A börtönőrt, a kit ez a demonstráczió rendkivül érdekelt, csak várta, várta, visszavarta. Persze hiába. Az ablak alatt épen javitották az épületet. A gerendázaton az utczára kuszott a gazember és megugrott. A biroság azonban makacsságilag hat havi börtönre itélte.

*

☞ *A Chabrol-vár megszállási költsége.* *Guérin* várának megszállása Páris városának nem csekély pénzébe kerül. Ime egy kis statisztika, a melyből kitünik, mennyit költöttek a megszállás első hónapjában Guérin urra:

150 titkos rendőr havi fizetése á 200 frk,		30.000 frk
400 rendőr	„ „ „ 150 „	60.000 „
3 rendőrtiszt	. . . . .	2.000 „
4 rendőrtiszt	. . . . .	1.800 „

Ehhez hozzájárul még a rendes katonák dija, a kik naponként egy frankot kaptak, azonkivül a csendőrök, a tüzoltók, a mentők és a csatornák őrizetére kirendelt emberek fizetése. Ezekkel együtt az eddigi összes költségeket legalább 150 000 frankra lehet becsülni.

*

☞ *Negyven milliós pályaudvar.* Az *Orleans vasuti* társaság uj palyaudvart épittet magának a Jardin des Tuileries-val szemben, a melynek épitésére 40 millió frankot irányzott elő. Ez az uj pályaudvar egyike lesz a világ legszebb és legmonumentálisabb vasuti épületeinek.

*

☞ *Automobilon Pekingből Londonba.* Londonból irják, hogy Lehwes, a londoni automobil-klub tagja jövő év elején automobilon akarja megtenni a Peking és London közötti utat. Lehwes reméli, hogy a több mint 8000 angol mértföldnyi utat harom hónap alatt megteheti. Pekingből fog elindulni Kiachta felé, utjat a szibériai vasut mentében folytatja, az Ural-hegységen keresztül Pétervár felé tart, azután Riga, Königsberg, Berlin és Páris varosokat érintve, Calais-n és Douvres-on keresztül ér el Londonba.

A vészbizottság nagyobb vizállásra számit, miután a felülről érkezett tudósitások szerint *az a nagy viztömeg, a mely Ausztria felső vidékét a legnagyobb veszedelemnek tette ki, csak e hó 21-ike táján ér Komárom közelébe s az amugy is óriási veszedelmet csak neveli.*

A bizottság a veszedelemnek kitett vonalakon nyulgátak emelésére huszezer karót rendelt még. A munkások részére a vármegye alispánja élelmiszereket küldött ki a veszedelem szinhelyére, azonkivül huszezer darab zsákot vittek Csallóköz megvédése czéljából. A *Lél* községnél emelt kőgátakon egy helyen kőpartcsuszamlás történt, mi vizbeömlést idézett elő. E beömlés megakadályozására és a vizárbetódulásnak megfékezésére nagy közmunkaerőt és katonákat küldöttek ki.

Az ármentesitő társulat mérnökei éjjel-nappal felügyelnek és vezetik a munkálatokat. Ott vannak továbbá *Balázs* József, *Mikes* Lajos, *Bálint* István királyi mérnökök és kisegitő mérnökökül a földmivelésügyi miniszter megbizásából Szegedről *Osztroviczky* István, *Tóth* Sándor, *Hajgós* Imre és *Pollitzer* Ármin. *Tóth* Sándor, *Fodoki* Kálmán és *Kövessi* Győző kir. folyammérnököket szintén kiküldötte a földmivelési miniszter az árvédelmi munkálatokhoz. Ezenkivül *Medveszky* Zsigmond kir. mérnök és *Wirth* József, az ármentesitő társulat főmérnöke szintén a helyzinén vannak, a hová ötezer drb fáklyát vittek, hogy a védelmi munkálatokat éjjel is háboritlanul végezzék.

Komáromból később érkezett hirek jelentik, hogy *Nagy-Lél* legveszélyesebb pontjaira a miniszteri biztos kérésére, a földmivelésügyi miniszterium beleegyezésével, *Sütő* községnél levő és a folyamszabályozási társaságnak tulajdonát képező több hajórakományt sürgősen Nagy-Lélre rendelték gátak emelése czéljából. Éjjel-nappal 150 munkás kőtöltést készit, *mert a Duna jelenlegi vizállása az 1893-iki vizállást felülmulja, a mely pedig már akkor is 6·67 méter magas volt.*

Nagy-Lélnél *gátszakadás folytán nagyobb szabásu vizátömlés keletkezett, miért is az ott levő vészbizottság jónak látta a leghathatósabb intézkedéseket megtenni.* A helyzet Nagy-Lélnél *igen kritikus.* Ujabb védelmi munkálatokra 400 deszkát, 10.000 darab zsákot és 5000 fáklyát rendeltek a községbe. Minthogy a közerő és a már eddig is kirendelt katonaság gyengének bizonyult az árvédelmi munkálatok teljesitésére, a miniszteri biztos a komáromi hadtestparancsnokság utján *a soproni hadtestparancsnokot kereste meg, hogy sürgősen katonaságot küldjön,* a mit a soproni hadtestparancsnok meg is tett, a mennyiben haladéktalanul 300 embert küldött. E katonák nagy részét *Megyeren* és más, már megállapitott helyen helyezik el.

Komárom városnak mélyebben fekvő sétatérére már behatolt a viz és igy az 1895-ben emelt nyulgátakon keresztülhatolt az ár.

A *Vág* folyó is veszedelémbe ejti már a Vág-balparti ármentesitő társulat területét. *Ordódy* Pál miniszteri biztos a hadügyminisztertől kért további sürgős segitséget, hogy e területet is megmentse, de mivel a *Komáromban* és *Sopronban* levő katonaság nem elegendő, honvédekért is táviratozott. A honvédségnek *Nyitráról Érsekujvárra* és *Tatára* leendő szállitása valószinüleg a mai nap folyamán fog megtörténni.

A közerőnek élelmezésére naponkint 600 darab kenyeret és 3 mmázsa szalonnát szállitottak ki a vármegye alispánja rendeletéből.

Irsa községnél a védekezési munkálatok folynak éjjel-nappal, mert a Duna jelenlegi vizállása e községet szintén fenyegeti. A nyulgátakat is emelni kellett.

A viz állására felügyelő vészbizottság megkérte a felsővidéki folyammérnököket, hogy azok sürgősen küldjenek tudósitást a *Morva* és a többi folyók vizállásáról, hogy ezeknek figyelembevételével azután itt Komárommegyében intézkedjenek a Duna áradása okozta veszedelem elháritásáról.

A *Morva* folyóról a következő árjelentés érkezett:

A Morva vize *Hradison* 15—16 között, 13 cm.-rel apadt. Hohenauban a Morva 14-ikén 130 cm., 15-ikén 228 cm., 16-án 245 cm., 17-én 250 cm. volt, mig az eddigi legmagasabb vizállás 368 cm. volt.

A *Taja Lundenburgnál* tegnap és ma 8 cm.-rel áradt. A Morva áradással eddigelé nem fenyeget. *Just* kir. főmérnök.

Az árvédelmi munkálatokhoz esetleg szükségessé váló nagyobb erőknek kirendelése végett a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság *Mátra* nevü gőzhajóját teljesen felszerelve, amely fütve Komárom mellett a Nagy-Duna mentén készen áll, ugy hogy a gőzhajó veszély esetén a komáromi helyőrséghez beosztott hidászcsapat részére pontonokat azonnal szállithasson a csallóközi lakosság megmentésére.

•

A *földmivelésügyi miniszter* a felső Dunán folyó árvédekezéshez ujabban ismét négy állami mérnököt küldött ki, ugy, hogy az öt müszaki tanácsoson kivül, kik a felügyelettel bizattak meg, a tényleges árvédekezésnél 29 állami mérnök müködik.

A beérkezett jelentések szerint daczára annak, hogy a pozsonyi vizállás már 754 centiméter volt reggel 7 órakor és 14 centiméterrel haladta felül az 1897. évi nagy vizet, az árvédelem — egyes helyeken előfordult átszivárgásoktól eltekintve — eddig általában sikerrel folyik és csak *Gönyő* vidékén öntetett el egy magánöblözet.

Pozsonyban a Duna folyton árad. Este nyolcz órakor a viz 765 czentiméter magasságot ért el. *A Dunától 250 méter távolságra eső helyek is viz alatt vannak.* A ligeti diszkert teljesen viz alatt van, ott az árviz másfél méter magas. A városnak *huszonegy utczáját öntötte el az ár.* Némely helyen *két méter magas a vizállás.*

Dévényben is veszedelmesen árad.

Győrben legnagyobb a veszedelem.

Az egész város talpon áll a fenyegető vész tudatában, melyet a *passaui, linczi* jelentések mértéken felülinek mondanak. *Szerdán estére várható a legmagasabb vizállás. Kvassay* Jenő miniszteri tanácsos, a vészbizottság tagjait szombaton e szavakkal bocsátotta el:

Kövessenek el minden lehetőt, mert eddig még sohasem látott viztömegre lehetnek elkészülve és olyan katasztrófa érheti Győr városát, mint 1879-ben Szegedet.

Zechmeister polgármester és *Odor* mérnök, a védekezési bizottság vezetői, távirati uton müszaki segitséget kértek a földmivelésügyi miniszteriumtól, a honnan *Rieger* kir. mérnököt küldték ki.

Győrött a városházán és a megyeházán állandó vészbizottság tartózkodik és a belügyminiszter 36 csendőrt rendelt ki táviratilag a karhatalom gyarapitására.

A kerékpár-, csónakázó- és regatta-egyletek állandó készenlétben vannak a vész idején esetleg szükségessé váló hirszolgálat teljesitésére.

Az ár a *Batthyány-* és *Kisfaludy*-tereket ellepte. A *Győri Hirlap* külön kiadásban ad hirt a vész perczről-perczre való növekedéséről.

Győrsziget községében 24 tagu vészbizottság müködik *Pákozdy* mérnök vezetése alatt, egy század katonaság és 4 tiszt segedelmével.

Győr város polgármestere táviratilag a következő sorok közzétételére kért fel bennünket:

Győr szab. kir. város árvédelmi vészbizottsága *Nándory* Nándor miniszteri tanácsos, kiküldött árvédelmi biztos nevében és felhatalmazásából is ezennel kijelentjük, hogy a mai budapesti lapokban közzétett és a közönség felizgatására alkalmas azon közlemény, mintha Győr város megmentése végett szükség esetén a védtöltések átvágása Győr-Szigetnél akár az árvédelmi vészbizottság, akár a miniszteri biztos ur részéről elhatároztatott volna, minden alapot nélkülöző koholmány.

Zeichmeister, polgármester.

Oroszváron Kolozsváry mérnök vezetése mellett védekeznek a 97-ikihez már most is hasonló vizállás ellen.

Kunsziget mellett másfél kilométernyire még nem voltak befejezve a töltési munkálatok, ezt most lázas sietséggel hosszabbitják.

Hédervárott a lakosság nem akart munkába állani, miért is *Möller* István miniszteri biztos karhatalommal kényszeritette őket.

Högye községet az ár, mint 1897-ben, teljesen elpusztitotta.

Esztergomban, este 8 órakor érkezett jelentések szerint, a *Duna folyton és rohamosan árad.* A vészbizottság a hajnali órákban megalakult s állandóan permanencziában van. *Szentkirály, Körtélyes* szigetek, a szigeti kertek s a primás-kertek teljesen viz alatt állanak. Az áradat kihatolt a Buda-utczára, a kis-piaczra, a tóthi országutra. A várost védő sánczokra kivonultak az utászkatonák, *Kulcsár* és *Vavrik* tisztek parancsnoksága alatt. *Ha az áradás a sánczokat áttöri, Tabán városrészt házmagasságu viz önti el. Párkány* és a szomszédos községek határában is árad. A számitások szerint a *vizállás eléri az 1850-ben elért 580 magasságot.*

Esztergomból késő éjjel táviratozzák, hogy a *Duna óránkint 6 centiméterrel árad.* A vészbizottság és a katonaság készenlétben van. A hatóság minden intézkedést megtett a vész elháritására. A Tabán városrészben, melyet az ár először önt el, a lakosság az egész éjjelt ébren tölti. A vizállás éjjel 12 órakor 602 cm. volt. A Felső-Duna nagy vizállása mellett Esztergomnál még nagy áradást várnak.

Mohácson a Duna tegnap óta *két méterrel áradt.* A védelmi intézkedések *Szinkovich* főszolgabiróval élén javában folynak.

Ausztriában.

A király a stájerországi árvizkárosultaknak 8000 frtot adományozott magánpénztárából.

Bécsben ma reggel érte el az áradás a tetőpontját 566 cm.-rel. Dél tájban már 2 cm.-rel *apadt* a viz. Az apadás azonban rendkivül lassu és ezért a veszedelem még nem mult el teljesen. A Brigittenau nagy része viz alatt áll. Nussdorfban az ár a főtérig terjedt. Az utczákon deszkapallókat épitettek, hogy a közlekedés ne akadjon fel teljesen. Florisdorfban az árviz elsodorta az egyik propellert. *Klosterneuburgban* a vasuti állomást elöntötte a viz, a szomszédos utczákon csónakokon közlekednek. Egyes házak annyira viz alatt vannak, hogy az emeletekről létrákon segitették a lakókat a csónakba. A tüzoltók és hidászok szakadatlanul dolgoznak a mentésen.

Késő éjjel jelentik, hogy a Duna itt folyton apad; eddig 10 cmt esett. Ellenben Hainburgnál lassu áradást konstatáltak.

Kritzendorfban a házakba az ablakokon át ömlik be a viz. A klosterneuburgi csatornán a hullámok három hidat leszakitottak.

Höflein és *St.-Andrä* között a vasuti töltés is viz alatt áll. A községekben a viz az ablak magasságát felülhaladta.

Tullnban a csatornákból is ömlik a viz. A nagy dunai hidat ma lezárták. Délben a viz 7 centiméterrel apadt.

Gmundenban a helyzet ismét válságosabb lett, mert szombat este óta ismét szakad az eső. Az egész város viz alatt áll. Az utczákon, a melyeken méternyire mély a viz, csónakokon közlekednek. A vasuti közlekedés teljesen elakadt.

Ma volt a Traun-hidjának beomlása alkalmával szerencsétlenül járt munkások temetése, a melyen megjelentek a *cumberlandi herczeg György Vilmos* herczeggel, gróf *Salburg* kerületi főnök az összes hatóságok tisztviselőivel, a nemesség tagjai, a községi képviselőtestület és nagyszámu közönség.

Linzből jelentik: Az Inn folyó vizállása ma reggel Schärdingnél 360 cm. volt. Azóta nem változott. A Duna vizállása Aubachnál délelőtt 430 cm. volt és most apad, Linznél délelőtt 420 cm. volt, este 411 cm. A Traun folyón a vizmérő Lambachnál 256 cm.-t mutat és a viz apadóban. Ebenseeben délután már csak a Kohlstadt-hidnál volt veszély. A hidászok néhány ház megvédésével vannak elfoglalva. A lakosság között konzerveket és takarókat osztottak szét. Az a hir, hogy Ebensee és Ischl között kirabolták a küldönczpostát, valótlan. A pergi kerületben a Duna ma erősen apad. A hidászok több községben a veszélyben forgó házak megtámasztásával vannak elfoglalva. Utólag beérkezett jelentések szerint a vöcklabrucki kerületben nagy kárt okozott az árviz. Vöcklabruck külvárosát elöntötte a viz, ugy, hogy a lakókat ki kellett telepiteni. Frankenmarktban és más községekben csak életveszélylyel lehetett megmenteni néhány embert. Mühlleiten községet is elárasztotta a viz. Az Attersee és a Mondsee szintén kilépett medenczéjéből.

Pergben a viz erősen apad. Hidászok vizsgálják a házakat és megtámasztják a veszélyben forgó épületeket.

A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy a Zimony—Orsova—Galacz között ez év márczius 7-ike óta érvényben álló nyári menetrendet az előrehaladott évadra való tekintettel ez év szeptember hó végével a következő módon szünteti meg: Zimony és Orsova között: Az utolsó lefelé menet szeptember 29-én, az utolsó felfelé menet pedig szeptember hó 30-án lesz. Orsova és Galacz között: Az utolsó lefelé menet Orsováról Galaczra szeptember 26 án az utolsó felfelé menet Galaczról Orsovára szeptember 27-én lesz, a szeptember 29-én Orsováról Galaczra és Galaczról Orsovára esedékes járatok tehát elmaradnak.

A nyári menetrend helyett f. évi október 1-től kezdve az egyidejüleg kiadott 4. sz. menetrend lép életbe, mely szerint a gőzösök Zimony—Orsova, illetve Turnseverin és turnseverin—galaczi vonalon hetenkint két-két járatot fognak teljesiteni és pedig a következő napokon:

I. 1. Zimony és Orsova között minden vasárnap és szerdán; első menet október 1-én.

2. Orsova és Zimony között minden kedden és szombaton; első menet október 1-én.

II. 1. Turnseverinből Galaczra minden vasárnap és szerdán; első menet október 1-én.

2. Galaczról Turnseverinbe minden szerdán és szombaton; első menet szeptember 30-án. — Közelebbi felvilágositással az egyidejüleg kiadott menetrendhirdetmények szolgálnak.

A legutóbbi jelentések.

Az éjfélkor érkezett jelentések szerint a viz állása a következő:

Pozsonyban esti 7 órakor	776	cm.
Győrött éjjeli 12 órakor	623	„
Komáromban esti 7 órakor	660	„
Esztergomban éjjeli 11 órakor	586	„
Nagy-Maroson éjjeli 11 órakor	546	„
Budapesten éjjeli 12 órakor	573	„

•

Münchenben a városi tanács mai ülésén *Borscht* polgármester közölte, hogy a regens herczeg kifejezte azt a szándékát, hogy a beomlott Prinzregent-hidat saját költségén ujból felépitteti és másodszor is München városnak ajánpékozza.

VIDÉK.

* **Tiltakozás a Hentzi-ünnep ellen.** *Meskó* László Békés város orsz. képviselője e hó 17-én tartotta meg beszámolóját, melyben ismertette a lefolyt ülésszak eseményeit, a jövő feladatait s a függetlenségi és 48-as párt jövendő magatartását. A beszámoló délutánján a függ. és 48-as párt népes közgyülést tartott, melyben a pártelnök dr. *Török* Gábor szépen indokolt hat. javaslatát a Hentzi-emlék áthelyezése ügyében, mely szerint a párt megbotránkozását fejezi ki a Hentzi-szobornak katonai diszszel és a *m. kir. honvédség közremüködésével*, a budapesti hadapród iskola udvarára való áthelyezése felett, egyszersmind a kormány által ez ügyben tanusitott *hazafiatlan magatartás* méltó megtorlása végett a magyar képviselőházhoz kérvényt ad be és a kérvény támogatása iránt az országgyülési függ. és 48-as párthoz feliratot intéz. *Konkoly* Jenő vál. tag lelkes beszéde után egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta, a kérvény és felirat elkészitésével az elnökséget megbizza, az előbbi benyujtására Meskó László képviselőt felkéri.

* **Képviselői beszámolók.** *Sámuel* Lázár országgyülési képviselő tegnap mondotta el beszámolóját Diósadon, választókerülete székhelyén. Az utolsó ülésszak alkotásai közt kiemelte az ipari és gazdasági hitelszövetkezetekről szóló törvényt, melynek a kis emberek gazdasági haladása és a szövetkezeti szellem terjesztése tekintetében nagy fontosságot tulajdonit. Megemliti a papi javadalmazás kiegészitéséről, ugyszintén a kuriai biráskodásról szóló törvényeket, majd az Ausztriával kötött kiegyezés és több más fontosabb törvény méltatása után áttér az obstrukczionális küzdelem és a beállott kormányválság megbeszélésére.

Az elismerés meleg szavaival emlékezik meg báró Bánffy Dezső kormányelnökségéről, annak erős nemzeti érzülettől áthatott demokratikus és szabadelvü irányzatáról, melyet teljes meggyőződéssel és kitartással támogatott.

A kitört politikai harcznak — ugymond továbbá — egy pártközi egyezmény vetett véget, melynek létrehozásában sikerrel fáradozott Széll Kálmán, a ki azután a szabadelvü pártra támaszkodva, megalkotta az uj kormányt, melyet szóló minden hátsó gondolat nélkül támogat.

Alkotmányos jogaink — igy folytatja — biztositva vannak; ennek sánczai között a békés fejlődés és haladásnak semmi sem áll utjában. De hogy hazánk nagy és hatalmassá legyen, hogy annak fiai boldogulhassanak, azt főleg a gazdasági függetlenség által érhetjük el. Ezt a függetlenséget azonban sajátságos módon igy értelmezi: Az ország haladása és boldogulása az egyes polgárok haladása és boldogulásától függ és mindaz, a mit az egyes polgár vagyonban munkája után nyer, az egész ország javára és megerősitésére szolgál és bennünket közelebb hoz azon időszak felé, midőn nemzetünk gazdaságilag is erős és önálló lesz. Ez uton gazdaságilag független lesz még *közös* vámterület mellett is, még a külön vámterület sem lesz képes gazdaságilag önállóvá tenni, ha a megerősödés azt meg nem előzi.

Áttérve a jövő feladataira, azon reményének ad kifejezést, hogy a pártegyesitést követni fogja a politikai barátság és a közös törekvés által teremtett szolidaritás.

Végül a parlament legközelebbi teendőit vázolja általánosságban és a kerület érdekében teendő intézkedésre való különös utalással.

Ugyancsak tegnap számolt be választói előtt *Tarajossy* Sándor, a keczeli kerület képviselője. Tarajossy hosszabb beszédet mondott, melyben a legközelebbi mult három év eseményeit vázolta.

* **A fogarasmegyei sikkasztás.** Fogarasmegye pénztárnoka, Grünfeld Ignácz, a mult őszszel 12 ezer forint elsikkasztása után Amerikába szökött. A belügyminiszter az elrendelt vizsgálat tartamára *Kapocsány* Mór alispánt állásától felfüggesztette. A vizsgálatot most fejezték be és annak eredménye, tudósitónk távirata szerint, a következő: Az alispánt állásába visszahelyezték, de 500 forint pénzbirságot köteles fizetni, *Kios* Adolf főszámvevőt hivatalvesztéssel büntették, *Skudtn* János ellenőr, *Nagy* Sándor árvaszéki elnök, dr. *Miku* András tiszti ügyész, *Herszényi* Zoltán alszámvevő egyenkint 100, illetve 200 forint birságot fizetnek. Az állásába visszahelyezett népszerü alispánt a városi polgárság nagy ovácziókban részesitette.

* **Debreczen város költségvetése.** Debreczen város házi pénztárának 1900. évi költségvetése örvendetes javulást jelent. 1898-ban, mikor először hozták be Debreczenben az eddig szokatlan közköltöt, 16%, 1899-ben pedig már 32% volt a községi pótadó, sőt tulajdonképen jóval több, ha hozzá számitjuk az 1%-os járdaadót, a 2½%-os tüzi váltságot és a 3½%-os alamizsna váltságot. A jövő évre ismét 18%-ra száll le a pótadó — noha 15.000 frttal emelkednek a rendes kiadások — de viszont a rendes bevételek 74.000 frttal növekednek, részben a városi épületek, a fogyasztási adópótlék szedése és a városi szeszkereskedésből várható nagyobb jövedelmek által. A költségvetés főbb tételei a következők: A *rendes költségvetésnél* bevételek: Pénztári maradvány 2246·91½, sámsoni birtok 5100, szováti birtok 57.576, debreczeni szántók és kaszálók 153.600·70, hortobágyi legelő 70.657·79, ménes 14.687·20, erdőkezelés 183.684·50, városi épületek 200.393·74½, cserép- és téglagyártás 69.933, kőnyvnyomda 14.600, fuvarozás 760, javadalmak 75.201, vásárvám és piaczi jövedelmek 80.720, cselekvő tőkék kamatai 106.105·10, hivatalok 5500, iskolák, jótékony intézetek 3880·42, helyrendőrség és helyrendőri intézmények 3860, szinház 400, vegyesek 12.090, árvaszék 4300, katonaszállásolás 1624, betegápolás 100, *összesen 1,067.110 frt 37 kr. Kiadások*: Sámsoni birtok 1713·85, szováti birtok 13.204·44, debreczeni szántók és kaszálók 35.513·04, hortobágyi legelő 51.780·79, ménes 15.880, erdőkezelés 111.416·68, városi épületek 60.510·60, cserép- és téglagyártás 40.069·88, könyvnyomda 23.112·60, fuvarozás 7282, javadalmak 100, városi vám- és piaczi kiadások (utczák kövezése) 58.976·65, adósságok és kamatai 275.616·53, fizetések és hivatali szükségletek 155.133·50, egyházak, iskolák, intézetek 70.634·94 (s ezenkivül mintegy 13.000 frt értékü tüzifa), helyrendőri intézmények 104.540·99, szinház 14.925, vegyesek 72.658, árvaszék 18.444·25, katonaszállásolás 9846·65, betegápolás 2506, *összesen 1,143.866 frt 36 kr.* A 76.755 forint 99 krajczár hiányt 18% pótadó fedezi. A rendkivüli költségvetésnél kiadás 209.579 forint 1 kr, bevétel 135 645 forint 98 kr, az igy előálló 73.933 frt 3 kr. hiányt 75.814 frt 28 kr. künlevő 1899 évi legelőadó-hátralékkal fogják fedezni. A házipénztár költségvetésén kivül még 38 különböző alapitvány és pénztár költségvetése vár a szeptemberi közgyülés elbirálására. Nagyobbak köztük: A községi pótadót pótló egy milliós alapitvány 76.509 frt 43 kr. kiadással. A tüzi pénztár 12.000 frt kiadással a tüzoltóság fentartására. A világitási pénztár 1783, Reviczky ösztöndij-alapitvány 3368, a szegények pénztára 6100, az elemi iskola épitési és fentartási alap 7200, a tiszai ármentesitő pénztár 5900, a nyugdijalap pénztár 31.720, az ipariskolai pénztár 10.535, a szépitési pénztár 10.000, az alamizsna váltság-pénztár (községi szegényház fentartására) 5752 és a ref. felsőbb leányiskola fentarására adott 100.000 frtos alapitvány 5801 frt kiadással.

EGYHÁZ.

Félszázados lelkészi jubileum. Torzsán, Bács-Bodrogmegyében — mint lapunknak irják — a mult héten ünnepelte még *Kármán* Pál ev. ref. lelkész ötvenéves lelkészi pályájának évfordulóját, melynek alkalmából a király az agg lelkésznek a Ferencz József lovagrend keresztjét adományozta. E hó 12-én délelőtt 11 órakor *Karácsony* Gyula, Bács-Bodrogmegye alispánja szép beszéd kiséretében tüzte a községházán a kitüntetett mellére a rendjelet. A kitüntetett, a ki az irodalom terén is sikerrel müködik, meghatottan köszönte meg a nem remélt kitüntetést. Ezután következett az ünnepély vallásos része az ev. ref. templomban, Rövid ének után *Szabó* Mihály esperes beszélt, majd a kitüntett *Kármán* Pál, s végül *Kech* Zsigmond csernenkai lelkész. Istentisztelet után a tisztelgések következtek a kitüntett lakásán. Az ünnepélyt a polgári olvasóegylet helyiségében tartott 200 teritékü bankei zárta be.

UJDONSÁGOK.

— szept. 18.

— *Személyi hirek.* *Ferdinánd Károly* főherczeg Bécsből ma Meránba utazott. — Gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter Bécsből Jungbunzlauba érkezett. — Gróf *Muravjev* orosz külügyminiszter hosszabb időre Baden-Badenbe érzett. — Gróf *Károlyi* Tibor, a főrendiház elnöke, négy hétre Kékköre utazott. — *Mátray* József VI. kerületi elöljáró szabadságideje a mai napon letelt és a VI. kerületi elöljáróság vezetését ismét átvette. — *Lipót Szalvátor* főherczeg ma Mizunba (dolinai kerület) érkezett szarvasvadászatra. — *Ferdinánd* bolgár fejedelem, a ki szombaton Bécsbe érkezett, ma este Poprádra utazott. — *Chamberlain* ma délután Birminghamból Londonba utazott.

— **Vilmos császár utja.** *Vilmos* császár — mint egy távirat jelenti — ma kezdte meg svédországi utját. A császár ma délután indult el Hubertusstockból Svédországba.

— **Kihallgatás a közoktatásügyi miniszternél.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter e héten rendes csütörtöki audiencziáját délelőtt 10 órakor tartja, és nem mint máskor: délután 4 órakor.

— *A hollandi királynő eljegyzése?* Egyremásra merül fel az a hir, hogy *Vilma* hollandi királynőt ez vagy az a herczeg eljegyzi. Most ismét azt táviratozzák Hágából, hogy az ifju királynőt nemsokára eljegyzik *Wied* Vilmos Frigyes Henrik herczeggel. Beavatott körökben ugyanis azt beszélik, hogy a királynő édesanyjával Potsdamba utazik és ott is tartják meg az eljegyzést. A jövendőbeli vőlegény 1876 márczius 26-án született Neuwiedben, és jelenleg hadnagy a potsdami porosz gárdaezredben,

— **A nagykárolyi Petőfi-ünnep.** A vasárnap tartandó nagykárolyi Petőfi-ünnep iránt városszerte igen nagy az érdeklődés és testületek, mint magánosok nagy számban jelentették be részvételüket. Az ünnepség szinhelyén annak megfelelően nagyarányu intézkedéseket tesznek az érkezők fogadására. A Petőfi-társaság tagjai szombaton délután indulnak Nagykárolyba *Bartók* Lajos vezetése mellett. Velük egyidejüleg megy *Ráthonyiné Maróthy* Margit is, a nemzeti szinház müvésznője, ki az ünnepély alkalmával Petőfi *Szeptember végén* czimü költeményét fogja előadni.

— **Bucsujárás.** A mult héten nagyobb számu ájtatoskodó indult Mária-Czellbe *Mészáros* ferenczrendi atya vezetése alatt a rend belvárosi templomából. A hivek egy heti vallásgyakorlat után ma tértek vissza a fővárosba s hálaadó misehallgatás után széledtek el. — A jövő hónapban tartják meg a főváros egyik legnépesebb bucsuját, a Ferenczvárosét. Október 4-én lesz ugyanis *Szent Ferencznek*, a plébánia védőszentjének nevenapja s hiven a régi hagyományhoz, az ezt követő vasárnap tartják meg a bucsut.

— **Az Emke közgyülése.** Gyulafehérvárról táviratozzák, hogy az *Emke* közgyüléséről ma reggel negyven tagu férfi és nőközönség, gróf *Béldi* Ákos elnök vezetése alatt Algyógyra rándult ki az *Emke* és a földmivelésügyi miniszterium által közösen fenntartott székely földmives iskola megtekintésére. Jelen voltak a többek közt: gróf *Bethlen* Sándor, *Fekete* Gábor itélőtáblai elnök, báró *Feilitsch* Arthur, dr. *Mohay* Sándor, *Vándor* József orsz. képviselők, *Mohay* Sándorné, *Novák* Ferencz polgármester, *Novák* Ferenczné és két leánya, dr. *Ottrobán* Nándor ezredorvos stb. A vendégeket a romoszi állomáson *Gáspár* József földmivesiskolai igazgató fogadta. Megérkezés után, a szakadó eső daczára, az egész társaság gróf *Kun* Kocsárd félórányira fekvő sziklasirjához hajtatott, hol az elnökség felkérésére *Fekete* Gábor tolmácsolta az egyesület háláját a fejedelmi alapitványért, melylyel az iskola létesitését lehetővé tette. A szép beszéd, melyet a *Himnusz* és *Szózat* eléneklése követett, a jelenvoltakra mély benyomást gyakorolt. Ezután az *Emke* koszoruját a sirra helyezték s megtekintették az iskolát és résztvettek a földmives növendékek évzáró vizsgáján, melyet gróf *Béldi* elnök, mint az állandó ellenőrző bizottság elnöke, beszéddel nyitott meg. Egyben fölolvasták a földmivelésügyi miniszter következő táviratát:

«Azon alkalomból, hogy az algyógyi földmives iskolát a t. egyesület meglátogatta, melegen üdvözlöm és hazafias müködésének szerencsét kivánok.»

A vendégsereg ezután megtekintette az iskola szép termény- és gyümölcs-kiállitását, gróf *Kun-Kocsárd* szülőházát és a kastélyt, mely után közebéd volt. A közebéden *Bakk* Lajos nagyiparos 100 frttal másodszor is alapitó lett, hasonlóképen *Gergely* Ferencz kereskedő 100 frttal. A vendégek délután 3 órakor utaztak el, mig az ellenőrző bizottság tagjai a vizsga folytatására még két napig maradnak ott. A társaság viszonzásul a következő táviratot intézte *Darányi* miniszterhez:

Az Emke közgyüléséről az algyógyi székely földmives iskola meglátogatására kirándult tagok látván az intézet gyönyörü fejlődését, a hozott áldozatért lelkesedéssel üdvözlik nagyméltóságodat, Istentől áldást és virágzást kérve e közösen megkezdett müre.

— **Pénzhamisitó tanitó.** Lugoson nagy feltünést keltett *Bakics* Milán tanitó letartóztatása. A tanitó beállitott *Bogdán* vendéglőshöz és egy pénzsajtót kinált neki megvételre, a melylyel igen jól sikerült hamis koronásokat lehet késziteni. Meg is mutatta a vendéglősnek a gép müködését és előtte sajtolt néhány hamis pénzdarabot. A hamisitáshoz szükséges fémből is kinált a vendéglősnek jókora menyiséget. A vendéglős azonban nem bocsátkozott vele alkudozásokba, hanem feljelentést tett a rendőrségnél, a mely a tanitót letartóztatta. Bakics társait nem akarja megnevezni, a rendőrség azonban erélyesen folytatja a nyomozást, mert azt hiszi, hogy egy jól szervezett pénzhamisitó-bandának akadt a nyomára.

— **Október 6.** A dicsőséges magyar szentek, az aradi vértanuk szomoru halálának ötvenedik évfordulója az előjelek után itélve, impozáns nemzeti gyászünnepe lesz az országnak.

A főváros hazafias érzületü polgársága az ifjusággal válvetve törekszik azon, hogy a kegyeletes ünnepély méltó legyen a nagy nap fenségesen tragikus emlékezetéhez. A központi rendezőség intézkedni fog, hogy október 6-án a fővárosnak valamennyi templomában gyászistentisztelet legyen, a melyen részt venne a főváros valamennyi tanulója. Egyes iskolákban máris készülnek külön gyászünnepélyekre. A főistentisztelet október 6-án a Ferencz-rendiek belvárosi templomában lesz, a hol *Bán* Sándor házfőnök czelebrál. A budapesti polgári dalkör *Zsasskovszky* gyászmiséjét adja elő és ezenkivül elénekli a magyar himnuszt is.

— **Névmagyarositások.** *Murincsek* Lajos kir. törvényszéki dijnok pécsi lakos vezetéknevének «Erdősi»-re, *Peagics* Gergely m. á. v. főkalauz szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Sándor, Olga, Katalin, József és Géza vezetéknevének «Vasvári»-ra, *Rosenfeld* József szentgáli illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének «Bakonyi»-ra, *Stern* Ármin tótkomlósi illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Komlós»-ra, *Spitzer* Gyula budapesti illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének «Szelényi»-re, kiskoru *Fleischmann* Károly és *Fleischmann* Albert iszka-szent-györgyi illetőségü nagylángi lakosok vezetéknevének «Mészáros»-ra, *Droppa* Lajos m. á. v. iroda-altiszt debreczeni lakos, valamint kiskoru gyermekei Gizella és Lajos vezetéknevének «Dobó»-ra, *Ulincz* György m. á. v. váltóőr munkácsi lakos, valamint kiskoru gyermekei Borbála, Anna, Julia, György Pál és Irma vezetéknevének «Urai»-rakért átváltoztatása megengedtetett.

— **A gyermekvédő kongresszus kirándulásai.** A gyermekvédő kongresszus tagjai, mintegy 250-en, tegnap délután külön vonaton kirándulást rendeztek Váczra, hol a süketnémák intézetét, és Zebegénybe, a hol a szünidei gyermektelepet látogatták meg. *Váczon* rendkivül ünnepélyes volt a fogadtatás. Az állomáson ott volt Vácz város egész intelligencziája, *Rudnay* Józsefnéval az élükön, a ki a kongresszus tagjaihoz, leszálláskor, a következő szép beszédet intézte franczia nyelven:

Igen tisztelt nemzetközi gyermekvédő kongresszus! Legyenek szivből üdvözölve e város területén, mely első volt hazánkban, hol legelőször nyilatkozott meg a nemeslelküeknek emberbaráti érzelme, a siketnémák intézetének felállitása által. Épen száz éve annak, hogy *Császár* András meghozta Bécsből az engedélyt az országos gyüjtéshez, 1799 szeptember 20-án, tehát ezen nemes eszme száz éves jubileumát ünnepli ma látogatásával a gyermekvédő kongresszus. 1802-ben, midőn 50.000 forint együtt volt a gyüjtésekből, megnyitották nagy ünnepélyességgel a siketnémák intézetét, melyet szerencsénk lesz ma bemutatni igen tisztelt vendégeinknek. Váczmak ezen intézete már európai hirnévnek örvendett, midőn más országokban még csak gondolkozni kezdtek a siketnémák érdekeiről. Óriásinak merem nevezni az azóta elért eredményt és haladást épen a mi hazánkban, mert nemzetünk az elnyomatás bekóiból való kiszabadulásának véres küzdelmeit volt kénytelen vivni az 1848—49-iki szabadságharczban. Az ezután következett hosszu tespedés után az 1867-ik évet nevezhetjük uj kezdetnek, tehát csak rövid 30 esztendőt. 1867-ben ismerte el királyunk 1000 éves jogainkat s azok megtartását koronázási eskűjével fogadta meg. Vigyek el kedves külföldi vendégeink messze földre, viruló hazájokba, azon meggyőződést, hogy a magyar faj szivében erősen él szabadsága és jogai megőrzésének kötelességérzete mellett a sors által sujtott gyermekek megvédésének kötelessége is. Éljenek a külföldi vendégeink s legyenek üdvözölve Vácz városában!

Hosszantartó éljenzés zugott fel e szavak után, mire Vácz város polgármestere a város nevében üdvözölte a vendégeket, mit *Rakovszky* István szivélyesen köszönt meg. Taraczkok durrogása, lobogó zászlók és Vácz város összes lakosságának sorfalai között vonultak be a vendégek a siketnéma intézethez. Megtekintették az intézet berendezését, hálószobáit, lakosztályait és iskoláit, hol a növendékek teljes kényelméről és rendkivül jó nevelési metódusáról győződtek meg. Ezután az udvarra vonultak, hol czigányzene mellett falusi parasztlegények és leányok mutatták be a csárdást az idegeneknek. A vendégek a legjobb hangulatban hagyták el Váczot és tovább indultak Zebegénybe. *Zebegényben* a pompás kilátást nyujtó szünidei gyermektelep épületet tekintették meg a kongresszus tagjai, miközben az ott nyaraló gyermekek a Hymnuszt énekelték. A gyermektelep egy magas hegy oldalán fekszik, kertekkel van körülvéve és lábánál a Duna hömpölygeti jelenleg szélesen kiáradt hullámait. Az épület, melyet a kiállitási dohánypavillon mintájára épitettek, nagyon kényelmesen, mintegy 150 ágygyal van berendezve, s minden zugában feltünő a tisztaság. A vendégek a legjobb benyomással távoztak Zebegényből Nagymarosra, honnan külön hajóval jöttek vissza a fővárosba.

A kongresszus tagjai ma délután 3 órakor Cirkvenicára indultak, a László-gyermekotthon megtekintésére. A kirándulókat dr. *Dégen* Gusztáv, az emberbaráti szakosztály elnöke vezeti és *Scherer* István titkár kalauzolja. Fiuméban a kormányzóság gondoskodik mulattatásukról. Innen külön hajóval mennek át Cirkvenicára, honnan Abbáziába is átrándulnak, dr. *Szegő* Kálmán gyermekszanatóriumának megtekintésére.

— **Német természettudósok gyülése.** Münchenben ma nyitotta meg *Winckl* titkos tanácsos (München) a német természettudósok és orvosok 71-ik gyülését. *Lajos Ferdinánd* herczeg a régensherczeg és dr. *Károly Tivadar* herczeg nevében üdvözölte a gyülést. *Landmann* kultuszminiszter az állami kormány nevében üdvözölte a gyülést és beszédében kiemelte a német birodalom müvészetének és tudományának föllendülését. Több üdvözlő beszéd után *Neumayer* titkos tanácsos (Hamburg), a német természettudósok és orvosok társaságának elnöke, hangoztatta a német természettudomány haladását, majd élénk ovácziók mellett *Nansen* Frithjof lépett a szószékre és hosszabb előadást tartott. Sikerült fényképek bemutatásával előadta északsarki utjának földrajzi, meteorologiai és állattani eredményeit. Utána *Bergmann* titkos tanácsos (Berlin) a Röntgen-sugaraknak a modern sebészetben való alkalmazásáról tartott előadást.

— **A honvágy halottja.** Nyolcz napig élt *Senyák* Katalin Newyorkban, a hova Abaujmegyéből vándorolt ki. Megérkezése után mindjárt kapott szolgálatot is, a dolga is jól ment, mégis mindig csak haza vágyódott. Egy *Haas* nevü családnál szolgált, a hol jól bántak vele, de ő csak szomorkodott és ha kérdezték, hogy mi a baja, a szülőföldjét emlegette, a faluját, apját, anyját, rokonait. Haasék remélték, hogy a leány vigasztalódni fog, de egyszer csak eltünt hazulról. Másnap aztán értesitették őket, hogy Senyák Katalint egy rendőr a tengerparton épen akkor fogta el, mikor a vizbe akart ugrani. Beküldték a Hudson-utczai kórházba és a Haas-család oda rögtön utána ment a leánynak. De szomoru hirrel fogadták őket: a vizbefulástól megmentett leány egy őrizetlen pillanatban ketté hasitotta az ágy lepedőjét, összecsavarta és felakasztotta rá magát. Mire észrevették, már meghalt. Megölte a honvágy.

— **Merénylő munkás.** Podolinban egy gyári munkás merényletet intézett a gyár igazgatója ellen. *Goldberg* Lipót podolini gyárigazgató ugyanis észrevette, hogy *Tokárcsik* Szaniszló pivniczai illetőségü munkás többi, vele együtt dolgozó társait bujtogatja és ezért felmondott neki. Ez annyira feldühödte a munkást, hogy a mikor az igazgató az elbocsátás után az irodájába hivta, hogy kifizesse, Tokárcsik kést rántott és az igazgatóra vetette magát. Csak a jelenvolt személyzet mentette meg az igazgatót a dühöngő ember kezeiből. A dulakodás közben azonban az igazgatót a merénylő több helyen megszurta. A merénylő munkást átadták a lőcsei ügyészségnek.

— **Párbajozó honvédtisztek.** Szabadkán *Falcione* Gyula és *Hallósy* Ödön honvédhadnagyok a honvédségi laktanya vivótermében a minap véres kardpárbajt vivtak. A páros viaskodásban, a melyre összeszólalkozás adott okot, Falcione sérült meg a jobb karján, mig ellenfele sértetlen maradt. A felek a párbaj után kibékültek.

— **A Gönczi-pár letartóztatása.** Egy rio-de-janeiroi távirat nyomán röviden megirtuk, hogy Brazilia fővárosában letartóztatták *Gönczi* magyar származású embert és a feleségét, a kiket azzal vádolnak, hogy 1897-ben meggyilkolták és kirabolták *Schulze* Auguszta gazdag özvegy asszonyt és a leányát. A letartóztatásról ma a következő részleteket jelentik: Gönczi nyomára egy bécsi kereskedősegéd vezette a rio-de-janeiroi német konzulátust. Ez az ember a gyilkost arról a fényképről ismerte föl, mely a rio-de-janeiroi osztrák-magyar konzulátuson ki volt függesztve. Gönczi és felesége tagadták eleinte, hogy ők a keresettek. De elárulta őket az a nagy fehér komondor, melyet Berlinből magukkal vittek. Sajátságos lélektani momentum, hogy Gönczi, a ki állatias kegyetlenséggel meggyilkolt két védtelen asszonyt, nem akart megválni kutyájától, noha kétségtelenül tudta, hogy ez az utitárs állandó veszedelem számára. Gönczi és felesége végre a keresztkérdések tüzében bevallották *Wever* német konzulnak, hogy ők az üldözöttek, de tagadják, hogy a gyilkosságot követték volna el. Amerikában *Foenze* József és Anna néven éltek. Ezen a néven utaztak el 1897 novemberében Antwerpenből a *Mainz* nevü német Lloyd-gőzösön és pedig kevés pénzzel, mert most már bizonyos, hogy a rablógyilkosság csekély zsákmányhoz juttatta őket. Eleinte *Sao Paolo* városban telepedtek le, a hol sok német lakik, de mivel itt nem érezték biztonságban magukat, Rio de Janeiroba költöztek. Gönczi itt husnemüvel házalt, de nem sokat keresett s mindig pénzzavarban volt, ugy, hogy kénytelen volt elzálogositani óráját. Annál a bécsi kereskedősegédnél zálogositotta el, a ki aztán árulójává lett. A kereskedősegéd később megismerte Gönczit az osztrák-magyar konzulátuson kifüggesztett arczképéről és azonnal följelentette. Göncziné utóbb, minthogy férje nem tudta eltartani, szakácsnénak állt egy rio de janeiroi német vendéglőbe és ott fogták el férjével együtt. A kereskedősegéd magának követeli azt a jutalmat, melyet a gyilkos nyomára vezető számára kitüztek. Gönczit karácsonyra várják Berlinbe. Kiadatása nem fog nehézségbe ütközni, mert Brazilia és Németország közt oly szerződés van, mely szerint a gyilkossággal hatóságilag üldözött embert egyszerüen kiadják egymásnak. Gönczit és feleségét a rio-de janeiroi német konzul át fogja adni egy német postahajó kapitányának, a ki aztán Németországba szállitja őket. Gönczi, tudvalevőleg, Berlinben üzletet nyitott abban a házban, a melyben Schultze Auguszta asszony és leánya laktak. Egy napon a két asszonyt meggyilkolva, lakásukat kirabolva találták, ugyanazon a napon eltünt Berlinből Gönczi a feleségével. Mikor Gönczi üzletét a hatóság kinyitotta, abban nem találtak egyebet tömérdek üres skatulyánál. Nyilvánvaló volt, hogy Gönczi csupán a rablógyilkosság czéljából bérelte ki az üzletet. A házaspárt két teljes esztendeig hasztalan üldözte a berlini rendőrség s noha Németország, sőt Európa minden kikötőjében lesték őket két hónappal a tett után, álnévvel és utlevéllel bár, német hajón utaztak el Európából. Azt hiszik egyébiránt, hogy Göncziné nem volt részes férje büntettében és csak abban vétkes, hogy mikor később megtudta a gyilkosságot, nem jelentette föl férjét.

— **Tüzvész.** Nagy tüz pusztitott tegnap — mint nekünk táviratozzák — Nagy-Becskereken. Négy helyen gyuladt ki és több ház a lángok martalékává esett. *Zemanek* kereskedő ruharaktára földig égett, a szeszgyár melléképületei is leégtek, ugy, hogy a gyárat csak nagy erőfeszitéssel lehetett megmenteni. A rendőrség vizsgálatot inditott a tüz keletkezésének a kideritése végett.

— **Megszünt fürdői posták.** A posta- és távirda igazgatósága tudatja, hogy a fürdő-évad tartamára megnyitott *parádfürdői* és *szliácsfürdői* postahivatalok e hó 30-ával müködésüket beszüntetik. A fürdőtelepek postahivatalai ezután a parádi, illetőleg a hajniki kézbesités körébe tartoznak.

= **A parlament és a munkások.** Vasárnap délután nagy népgyülés lesz az uj-vásártéren, hogy a képviselőház tanácskozásainak megnyitása alkalmából a képviselőket figyelmeztessék a választási jog kiterjesztésére. Ma a következő tartalmu felhivásokat osztogatták a gyárak előtt:

Munkások! Elvtársak!

Pár nap mulva a képviselőházban megkezdődnek a tanácskozások. A munkásoknak, — a kik már évek óta sikertelenül küzdenek az általános választói jogért, fel kell használniok az alkalmat egy erélyes tüntetésre, hogy az állam népképviselői végre kénytelenek legyenek a nép javára is egy törvényt hozni. Szeptember 24-én, vasárnap délután 3 órakor a fővárosi munkások nagy tüntető gyülést tartanak az ujvásártéren az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében.

Munkástársak! A magyar munkások azért nyomorognak, azért szenvednek, mert nincs egy ember sem a nyomorék osztályparlamentben, a ki az ő érdekeiket védelmezné.

Nincsenek munkásvédtörvényeink, nincs egyesülési jogunk, és még a kizsákmányolás elleni önvédelem is rendőrileg tiltva van szabad hazánkban. Segitenünk kell magunkon, mert különben elpusztulunk. Agitáljunk a mühelyekben és a gyárakban, hogy tüntetésünk ereje — a nép nagy tömegének megnyilatkozása — meggyőzze a képviselőket arról, hogy a választási jogot meg kell a népnek adniok.

A pártvezetőség.

E héten még egy ujabb felhivást is ki fognak bocsátani 25—30.000 példányban.

= **Elveszett óra.** E hó 13-án délben a vámháztérről a Kecskeméti-utczán, Kossuth Lajos-utczán és a Kerepesi uton menet a Rókus-kórházig elveszett egy duplafedelü kis ezüst óra, fonott kis ezüst lánczczal, a melyen négy apró lánczon egy korona, egy régi tizkrajczáros és két franczia pénz csüngött. A károsult kéri a megtalálót, hogy a főkapitányságnál adja át az órát, esetleg küldje be a zálogczédulát.

= **Három részeg ember.** *Nabilek* János napszámos az éjjel rózsás kedélyállapotban ballagott hazafelé a fehérvári-uton végig. Utközben két ittas emberrel, *Dobrovszky* János és *Wulfram* András napszámosokkal találkozott. A részeg emberek összeszólalkoztak, csakhamar verekedni kezdtek és a küzdelemnek az lett a vége, hogy *Nabileket* összeszurkálták. A sebesültet a mentők a Rókus-kórházba vitték, a késelőket pedig a a rendőrség letartóztatta.

= **Hirtelen halál.** *Dreher* István posta- és távirótiszt ma reggel a vadász-utcza 6. sz. alatt levő lakásán hirtelen meghalt. Minden tünet arra vall ugyan, hogy Dréhert szivszélhüdés ölte meg, de a rendőrség mégis elrendelte a holttest felbonczolását, hogy a halál oka mindeu kétséget kizáró módon konstatálható legyen.

= **Ma,** midőn az ősz bekövetkezett, a gondos házigazda már arra az időre gondol, midőn jól esik a fütött szobában való tartózkodás. Ebbeli igényeinket ma már sokkal könnyebben és olcsóbban teljesithetjük, mint annakelőtte. A technika már annyira haladt, hogy egész télen át egy középnagyságu szobát 700—800 klg. koksszal vagy szénnel füthetünk nappal 15—16° R, éjjel 11—12% R. hőmérsékletre, tekintet nélkül arra, hogy milyen az idő odakünn. A fütéshez legczélszerübb kokszot vagy anthracitot használni és elég a kályhát reggel és este megtölteni és minden 24 órában egyszer a hamut eltávolitani, igy egész télen át a kályhában egyenletesen ég a tüz. A legtökéletesebb kivitelben ezeket a kályhákat *Heim* H.-nál (Budapest, Thonet-udvar) szerezhetjük be. A mostani kályhák teljesen tökéletesek, jelentékeny javitásokkal és sok évi tapasztalat fölhasználásával és ezeket mind fönnálló szabadalmak törvényesen védik. — A Heim H.-féle kályhák közkedveltsége folytán sok az utánzat, de ez mind ósdi szerkezetü, nem érnek föl az eredetivel.

A klagenfurti királygyakorlatok.

— Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. —

Eleinte az időjárás olyan barátságtalan volt, hogy már majdnem a hadgyakorlatok megszüntetésére gondoltak; a kora hajnali órákban azonban derülni látszott az idő. A mikor a király 7 óra után kiment a gyakorlatok terepére, az égbolt még borult volt, de az eső már megszünt és a keleti szél arra nyujtott reményt, hogy az idő teljesen kiderül. És tényleg már valamivel 8 óra előtt, a mikor a király a Rain-kastély mellett Matcher nevü pompás paripájára ült, már kéklett az égbolt. 10 óra felé kisütött a nap és mintha az egész természet fellélekzett volna. A király a hadgyakorlati fővezetőség tagjaival igazi stratégiai éleslátással megválasztott pontra vonult: a Poggendorftól keletre eső magaslatra, a honnan egyrészt a Klagenfurttól Völkermarkt felé vezető egész országutat látni lehetett, másrészt messze kilátás nyilt a magaslat előtt fekvő, nagyrészben erdővel fedett terepre, de meg ez a hely a balra fekvő magaslatokon történő események figyelmes szemlélését is lehetővé tette.

Alig hogy a király fényes kiséretével e kilátási pontra megérkezett, nagyszámu közönség vette körül. A magaslat, a hol az uralkodó volt, egyuttal a 14. hadtestnek is támaszpontul szolgált és igy nagyszámu tüzérség volt rajta elhelyezve, melyne jobb szárnyát a három hegyi üteg képezte, a melyek érvényesülésére, igaz, ez a terep nem volt egészen alkalmas, de a melyek ennek daczára nagy verve-vel szórták a halált az ellenfélnek laibachi és gráczi hadosztályaira.

A közönség nagy érdeklődéssel nézte az öszvéreket, a melyek az ágyukat hordták és az órán számlálták a másodperczeket, a melyek alatt az ágyut levették, megtöltötték és lövésre kész állapotba helyezték. Igy megállapitották, hogy az ágyunak az állatokról való levételéhez, valamint lövés után az állatokra felrakásához, nem kellett több mint 75 másodpercz.

A király két óra hosszat nézte a harczot, a melyet a nyugati félnek innsbrucki és tineki gyaloghadosztályai a keleti félnek a gráczi és laibachi gyaloghadosztályai ellen vivtak és azután a 3. gyaloghadosztályhoz ment, a hol a 4. császári vadászezredet tekintette meg és megdicsérte az ezrednek a *Hohentauern* havason át véghez vitt bravuros menetelését. Ezután visszatérve a Poggendorf melletti magaslatra, élénk figyelemmel kisérte az az átkaroló támadást, a melyet a keleti hadtestnek Landwehr gyaloghadosztálya a nyugati hadtestnek baloldala ellen intézett.

Ebben az időben a négy gyaloghadosztály Poggendorftól keletre már heves ütközeteket vivott egymással. A nyugati félnek ágyutüzelését a keleti fél erélyesen viszonozta. A rajvonalak puskaropogása mindenütt hallatszott; különösen az erdőszélekről és a tisztásokról folytonosan tüzeltek. Már-már látni lehetett jobbról a Landwehr gyaloghadosztályt, a mely a keleti félnek jobb szárnyát képezte, a mint állandó harczba bocsátkozott oly ellenféllel. a melyet középről látni sem lehetett, mig a baloldalról a császárvadászok galambszürke rajai felfelé igyekeztek a kevésbbé sürün elfoglalt erdős lejtőn és egyszerre csak mozgalmas étet támadt a Linzenbergen tul is, a hol a 3. hadtestnek a szárnyon levő gyaloghadosztálya lépett müködésbe.

Dél felé a király a Litte-hidon át St.-Thomas felé lovagolt, hogy a gyakorlatot közelebbről is megnézze. E közben különösen az 59. (salzburgi) ezredet tüntette ki dicséretével.

— *Akár csak a gyakorlótéren volnának* — mondotta a király a külföldi katonai attasék felé fordulva. És tényleg az összes csapatok a két heti menetelés fáradalmai és az utóbbi napoknak folyton esős időjárása daczára, igen nyalkán és frissen néztek ki.

Már déli egy óra volt, midőn kiadták a határvonalakat és csak akkor nyult a király tábori üvegéhez, a mely sherryvel vegyes teát tartalmazott. Ezt az italt vendégszeretően megosztotta *Ferencz Ferdinánd* trónörökössel, valamint a külföldi katonai attasékkal. Csak mielőtt kocsira szállott, engedte meg magának az uralkodó, hogy szivarkára gyujtson rá, hangosan oda szólva környezetének is, hogy:

— *Tessék rágyujtani!*

Báró *Beck* táborszernagy a hadgyakorlatok fővezetőségének tagjaival a leglelkiismeretesebben mindvégig figyelemmel kisérte az ütközetet, melynek harczszerü megszakitása a nagy távolságok miatt csak nagynehezen volt keresztülvihető és délutáni fél három óra utánig tartott, ugy, hogy a két órára kitüzött ebéd a tábori sátorban csak délutáni három órakor kezdődhetett. *Lipót* toscanai nagyherczeg, ezredes, a ki tudvalevőleg a döntnökök között van, csak fél öt óra felé érkezhetett ebédre.

Az uralkodó, a ki kitünően néz ki és a legjobb hangulatban van, ismételve megelégedését nyilvánitotta ugy a harcznak tervezése és keresztülvitele, valamint a csapatok magatartása felett.

A király klagenfurti tartózkodásáról tudósitónk a következő epizódot táviratozza: A király a tartománygyülés küldöttségének fogadásánál a többi közt *Ghon* képviselőt is megszólitotta. A király azt kérdezte Ghontól, hogy melyik párthoz tartozik; erre Ghon ezt válaszolta:

— Felséged ellenzékének vagyok tagja.

A mire a király azt mondta:

— Mi is össze fogunk még kerülni. Legalább én remélem.

*

Egy Klagenfurtból éjjel érkezett távirat jelenti:

Mindkét hadtestparancsnok elhatározta, hogy szeptember 18-án támadólag előnyomul. A 14. hadtest a dispozició értelmében a Klagenfurt—Matiasaal közötti területen négy oszlopban előnyomult. Már reggeli 8 óra 30 perczkor megkezdődött a bevezető harcz az elővédek között s Leibsdorftól délre változó szerencsével folyt, mig végre háromnegyed óra mulva a döntő birák itélete folytán a nyugati fél visszavonulni volt kénytelen. Később a 3. hadtest 28. hadosztályának Poggersdorftól keletre az ellenséges jobbszárny ellen intézett körülzáró támadását visszaverték, mire e hadosztály Eiersdorf felé visszahuzódott.

Minthogy a 14. hadtest jobb szárnya és dereka nem operált kellő sikerrel, a bal szárnyat pedig a 3. hadtest friss erővel támadó csapatai megkerüléssel fenyegették; a 14. hadtest parancsnoka elhatározta, hogy abbanhagyja a harczot és visszavonul a Glen mögé. A hadgyakorlatok fővezetősége erre utasitotta, hogü szeptember 19-én a támadás beszüntetésével akadályozza meg Klagenfurt elfoglalását.

A király reggel 7 óra 15 perczkor kocsin Haidachba hajtatott, onnan a hadgyakorlat vezetőségének állomására, Poggersdorfból keletre lovagolt, azután Leibsdorftól nyugatra az ott fejlődő harczot és a 22. Landwehr-hadosztály kibontakozását nézte, majd visszatért hadiszállására. A hadgyakorlat lefolyása nagyon kielégitő volt.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Shakespeare-est.** A nemzeti szinházban ma Shakespeare «Sok hühó semmiért» czimü szinmüve került szinre a régi szereposztással, némi pihentetés után. Shakespeare humora és dévajsága az előadásban csak részben jutott érvényre, részben azonban sok kedves árnyalat, sok világos vonás veszett el. *Csillag* Teréz a Beatrix szerepében kedélyének kedvességét, derültségét vitte a játékba s a szerelem ellen küzdő leány lelki állapotát, ugy akkor, a mikor a szerelem ellen harczol, mint pedig akkor, a mikor legyőzetik, megható melegséggel ábrázolta. *Maróthy* Margit szép és hideg volt. Nem melegedvén föl, nem is hatott játéka egészen a szivhez. Különösen ott nem találta el az igazi hangot, a hol megtörve a rágalom sulya alatt, sirva erősiti ártatlanságát. Ilyenkor orgánuma nem jut érvényre. Egyébként azonban megjelenésének szépsége s egy-két igaz vonás játékában mégis sikerre vezették. *Nádai* némely mozdulat és kifejezéssel derültséget keltett, de viszont kénytelenek vagyunk regisztrálni, hogy itt-ott kiesett a shakespeari szerepből és oly mozdulatokat tett, oly allürökkel játszott, mintha modern szalonban lett volna, a mikor is a kosztüm az allürökkel sajátságos ellentétben állt. *Pálfi* szögletes és tulpatétikus volt, mint rendesen. A lirai ömlengést tulságba vitte, a mi a természetesség rovására történt. *Vizvári* hamisittatlan komikuma az est sikerének legnagyobb garancziája volt. Játéka a müvészet magas szinvonalán állt. *Ivánfinak* is volt egy-két hatásos jelenete, *Somló* pedig a herczeg szerepében méltóságot és közvetlenséget fejezett ki. Az ensemblét K. *Gerő* Lina, *Szigeti*, *Gabányi* és *Bakó* egészitették ki. (*t.*)

— **Uj női festőiskola.** A fővárosban az állami női festőiskola eddig az egyedüli intézet volt, a hol a nők müvészi pályára készülhettek. A korlátolt számu helyeket el is foglalták a hivatásos női festőnövendékek. Mükedvelők és az előkelő körök müvész hajlamu hölgyei azonban nem igen képezhették ki magukat gyakorlatilag a festőmüvészetben. A fiatalabb müvészgárda két ismert, jeles tagja, *Karlovszky* Bertalan és *Tolnay* Ákos most e hiányon kiván segiteni és női festőiskolát nyit a Rottenbiller-utcza 46. sz. házban levő gyönyörü müteremben. A tanfolyam október 1-én kezdődik és május 1-ig tart. A résztvevők kiképzést nyernek a rajzolásban és a természet (model) után való festésben. Beiratkozni lehet október elsejéig naponta délután 3—5 óra közt *Karlovszky* Bertalan Damjanich-utcza 32. sz. müteremében.

— **Blaha Lujza a vigszinházban.** *Blaha* Lujza holnap, kedden lép fel először a vigszinházban az «Arany kakas» czimü bohózatban. A müvésznő egész héten próbákat tartott a szerepéből és maga választotta meg a dalokat is, a melyeket énekelni fog. *Blaha* Lujza vendégszereplése Szikra Julison kivül még egy énekes alakot teremtett a darabban és az Fürge Tóni pinczér; a müvésznő egy duett-népdalt énekel *Hegedüs* Gyulával, a ki a pinczért játsza.

— **A városligeti szinkörben** szerdán lesz *Fodor* Bertalan karmester jutalomjátéka, a mikor is Offenbach operettje a «Hoffmann meséi» kerül szinre. Az operettben mint vendég fellép *Leopold* Franciska, a debreczeni szinház jeles primadonnája. Csütörtökön a «Lili»-t adják, a czimszerepben Sik Gizellával, a ki most végezte Solymossy-szinésziskoláját. Szombaton, szeptember 23-án «a székes fővárosi m. kir. államrendőrség tisztikarának nyugdijpotló és segélyző egyesületé»-nek javára Strauss operettje «A böregér» kerül szinre. Eisenstein szerepét *Németh* József, a népszinház tagja, Frosch szerepét pedig *Ujvári* Károly népszinházi tag játsza. Tekintettel az előadás jótékony czéljára a helyárakat mérsékelten felemelték. A szombati előadáshoz már most is lehet jegyeket váltani.

— **Nemzeti szinház.** Sz. *Prielle* Kornélia 3 havi szabadsága után holnap, kedden, e hó 19-én lép föl először Csiky «Nagymama» czimü vigjátékában. — P. *Márkus* Emilia pedig csütörtökön, e hó 21-én játszik először a szünidő után a «Folt, mely tisztit» czimü darabban.

— **Miss Mary Halton a magyar szinházban** Miss Mary *Halton*, a magyar szinház tavalyi előadásaiból oly népszerü amerikai szubrett, levelet intézett a magyar szinház igazgatóságához, a mely szerint tavaly betegsége miatt elmaradt vendégjátékait e héten akarja lejátszani. E négy vendégjáték, a melyre jegyeket a magyar szinház pénztáránál már holnaptól, keddtől kezdve lehet váltani, pénteken szept. 22-én, szombaton szept. 23-án, hétfőn szept. 25-én és kedden 26-án lesz. A müvésznő mind a négy estén *A Gésák* Mimózáját énekli, s szerepében betétül a *Lucy Loo* czimü néger dalt, a *La Fosette* czimü franczia kuplét és azt a magyar szövegü dalát, a melylyel tavaly olyan frenetikus hatást ert el.

— **Hirek az operából.** A magyar kir. operaházban holnap *A hadi fogoly* és *Hópehely* operákat adják bérletfolyamban; a főbb szerepeket az előbbiben *Diósyné* H. Berta, *Semsey* Mariska, *Takáts*, *Ney* D., *Kertész*, az utóbbiban *Ábrányiné*, *Válent* Vilma, *Arányi*, *Beck*, *Hegedüs* éneklik. Szerdán bérletszünetben, mérsékelt helyárak mellett a *Jancsi és Juliska* meseoperát adják *Payer* Margit, *Váradi* Margit, *Berts* Mimi, *Rotter* Gizella, *Várady* Sándor felléptével a főszerepekben; az Altató bácsi szerepét *Koralek* Paula ujonnan szerződtetett ösztöndijas növendék, a Harmat bácsit *Lamberger* Henriette zeneakadémiai növendék énekli. Az operát a «Babatündér» ballet követi. Ez előadás, hogy a gyermekek is megtekinthessék, délután 5½ órakor kezdődik. Csütörtökön *Aida* kerül szinre bérletfolyamban *Vasquez* grófné, *Hilgermann* Laura, *Berts* Mimi, *Larizza*, *Beck*, *Szendrői*, *Kornay*, *Ney* B. felléptével. Szombaton uj betanulással a régebben nem adott *Figaro lakodalma* kerül szinre bérletfolyamban. Az ujra visszaszerződtetett *Sz. Bárdossy* Ilona ebben az előadásban lép fel először és Zsuzsanna szerepét énekli, a többi szerepet *Rotter* Gizella, *Ábrányiné*, *Válent* Vilma, *Payer* Margit, *Berts* Mimi, *Várady* Margit, *Takáts*, *Ney* D., *Kornay*, *Hegedüs*, *Kiss* és *Dalnoki* éneklik. Vasárnap «Kukuska» bérletfolyamban *Kaczér* Margit, *Hilgermann* Laura, *Aranyi*, *Ney* D., *Beck*, *Hegedüs*, *Szendrői* és *Kertész* felléptével a főszerepekben. — Az operaház igazgatóságának sikerült *Bianchi* Biankát a téli időszakban teljesitendő hosszabb vendégszereplésre megnyerni. Bianchi ez alkalommal néhány oly szerepben is fellép, a melyeket Budapesten még nem énekelt. — *Balogh* Szidit és *Schmidek* Gizellát, az operaház két fiatal magántánczosnőjét az intendáns még juniusban kiküldötte tökéletesebb kiképzés végett Milanóba Beretta asszony kitünő balletiskolájába. A két tánczosnő október 1-én tér vissza, hogy itthon folytassák müködésüket.

— **Vidéki szinészet.** *Irsai* Leót, a vigszinház szinésziskolájának jelesen végzett, tehetséges növendékét *Dobó* Sándor győri szinigazgató 3 évre szerződtette, énekes szinésznek.

TANÜGY.

— **Kézdivásárhelyi polgári leányiskola.** A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület szeptember 15-én a polgári leányiskola I-ső osztályának a megnyitására engedélyt kapott és a tanévet megkezdette.

— **Az egyetem megnyitása.** A tudományegyetem összes szakosztályain szeptember 25-én megkezdődnek az előadások. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása október 1-én lesz. Délelőtt tiz órakor az egyetemi tanács jelenlétében Veni Sancte lesz az egyetemi templomban, mely után délelőtt tizenegy órakor az egyetemi tanács ünnepélyes diszülést tart az uj városháza dísztermében, melyre már szétküldték a meghivókat. A diszülésen *Herczegh* Mihály lelépő prorektor előadja az elmult 1898/99. iskolaév történetét, mely után dr. *Ponori Thewrewk* Emil, az ujonan választott rektor megtartja székfoglaló beszédét. Végül dr. *Frölich* Izidor bölcsészetkari dékán ünnepélyesen megnyitja a jelen iskolaévet.

— **Kevés az iskola.** A fővárosban évről-évre rohamosan szaporodik a tanulók száma. Az idén már oly sokan jelentkeztek, hogy el sem férnek az iskolákban, pedig még a fővárosi iskolákban is ugyancsak megrostálták a növendékeket. Az igazgatók főleg a középiskolákban kénytelenek három-négy párhuzamos osztályt felállitani. Csak az a baj, hogy az uj osztályok számára nincs megfelelő tanterem. *Szabó* Károly tanácsnok, a tanügyi osztály vezetője egy városi mérnök kiséretében most személyesen járja körül az iskolákat, hogy uj helyiségek nyitása, esetleg magánházakban iskolatermek kibérlése iránt intézkedjék. Az igazgatók addig egy tanterembe szoritanak össze két-három osztályt, nem csekély kárára a tanulóknak és a tanitás ügyének.

EGÉSZSÉGÜGY.

— **A középiskolai iskolaorvosi** s egészségtantanári tanfolyamra a következő orvosdoktorokat vették föl: *Arányi* Zsigmond, *Barlay* János, *Egresi* Lajos, *Farkas* Miksa, *Fodor* Oszkár, *Fődi* Emil, *Fried* Samu, *Glückstha*l Andor, *Huszár* Miksa, *Jakab* László, *Kassai* Jenő, *Kohn* Emil, *Márkus* Samu, *Mosánszky* Jenő, *Pálka* Géza, *Skrilecz* Mihály, *Skultéty* József, *Szahlender* Ferencz, *Sidlauer* Jenő és *Tutsek* Géza orvostudorokat; kiket dr. *Klug* Nándor dékán felhiv, hogy e hó 20-án délután 4 órakor az egyetemi kör egészségtani intézetében személyesen jelentkezzenek.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros millenniumi alapitványa.** A főváros közjótékonysági bizottsága mai ülésén foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az egy milliós millenniumi alapitvány kamatainak közjótékonysági czélokra forditandó fele részét milyen módon használják fel. E 20.000 frtot tevő összegből segitséget kért több budapesti jótékony egyesület, ugy mint a Márta-, Fehérkereszt-egyesület, Stefánia gyermekkórház, poliklinika, Müvelt nők otthona s még több más. A bizottság a tanács IX. közjótékonysági ügyosztályának inditványa alapján az egyesületek kérelmét mellőzte, mert arra, hogy ezek számottevő összegü támogatásban részesülhessenek, a kamatösszeg kevés. Ha a huszezer frtot hat-nyolcz egyesület között szétosztanák, szétforgácsolódnék az egész összeg a nélkül, hogy valami, az alapitványhoz méltó nagyobb czélt hathatósan elérni, vagy legalább elősegiteni lehetne vele. Jövő évre azután a jótékonyintézetek, melyek a fővárostól különben is rendes segélyt huznak, olyan számban támadnák meg a rendelkezésre álló kamatokat, hogy őket csak némileg is kielégiteni nem lenne lehetséges. Ezért a közjótékonysági bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy a kamatokat a szegényházban türhetetlen ellátásban levő gyógyithatatlan elmebetegek és hülyék megfelelő elhelyezésre forditsa, olyformán, hogy őket a budai irgalmas-rend ápolása alá bocsássa. Ilyen módon már az első évben mintegy 60—80 szerencsétlen ember ápolását biztositanák és csakhamar lehetővé válnék végleges elhelyezésük régi kérdésének megoldása is. Budapest pedig megszabadulna egyik szégyenletes állapotától, hogy ugyanis ezeknek a szerencsétleneknek a gondozásával eddig soha semmikép sem gondoskodott.

— **A koronázási jubileum dij.** A Ferencz József koronázási jubileum-alapitványból az idén az ipari szakot megillető dijra, a kövezőket ajánlja az Országos ipartestület: *Bárd* Sándor, kárpitos- és diszitő segédet, *Czeczei* Ádám czipészsegédet, *Rácz* Kálmán épitő iparospallért, *Weisz* Hugó J. órássegédet, *Weisz* Gyula iparmüvészeti szobrászt s arra az esetre, ha ezek közül egyik vagy másik a fővárosból eltávozott volna, *Butkovszky* Bertalan betüszedőt és *Nagy* Jenő müasztalost. A tanács ezt a javaslatot a közgyülés elé terjeszti.

— **Templom a Gellérthegyen.** *Szabó* M. Ferencz fővárosi bizottsági tag a törvényhatósági bizottság szerdai közgyülése elé ujabb inditványt terjesztett be arra vonatkozólag, hogy mit emeljünk a gellérthegyi czitadella helyére. *Szabó* azt inditványozza, hogy a királyné emlékére épitendő templomot épitsük oda.

Az inditvány szószerint a következő:

»Tudvalevő, hogy a társadalom minden osztályában élénk kegyeletteljes mozgalom indult meg, mely szerint a magyar nemzet Geniusza, országunk imádva szeretett védangyala, dicsőült *Erzsébet* királynénk égbeszállott nagy és nemes lelkének örök emlékére a székes főváros területén egy, az örök imádásnak szentelt templom létesitése szándékoztatik, mely esetleg egy nagyobbszerü Kalváriával kapcsolatba hozatnék. Miután, tekintve a magyar nemzetnek ismeretes, — különösen pedig a dicsőült királyné emléke iránt táplált őszinte kegyeletét, biztosra vehető az, hogy a templom az idők folyamán az ország legnagyobb bucsujáró temploma lesz, fölötte fontos annak a kérdésnek eldöntése, hogy hova, milyen helyre épitsük az örök imádás templomát? Nézetem szerint olyan helyet kell választanunk, a mely lehetővé teszi azt: hogy a templom nemcsak a székes főváros minden pontjáról, hanem a királyi palotától is, tehát azon helyről is teljesen látható volna, a honnan a magyar királyoknak alkalom nyilik évszázadokon át impressziót nyerni a magyar nemzet törhetlen hüségéről és kegyeletteljes hálaérzetéről; hogy ez a mindennapi üzleti zajtól minél távolabbra esne; hogy e templom egyben az egykoron letesitendő nemzeti *Pantheon*nak központját képezné. Tekintve, hogy a felsorolt feltételeknek egyedül csak a *Szt.-Gellérthegy* felelhet meg, mely a már létező és tervbe vett közlekedési eszközöknél fogva könnyen hozzáférhető lesz, inditványozom: utasitsa a tisztelt közgyülés a tanácsot, hogy vegye azt az eszmét tanácskozás alá és terjessze mielőbb véleményét a közgyülés elé, annál is inkább, mert hozzájárulása esetén a volt *czitadella* falai is nagy részben felhasználhatók lennének, s ekként az egykori veszélyes erőd eltávolitása után, a nemzet védangyala eme gyönyörü magaslatról őrködne a magyar székes főváros, vagyis az ország szive fölött.

— **Vasuti bejárás.** A budapesti közuti vaspálya társaság szászház-kiszuglói vonalának jelenlegi végpontjától a csömöri-uton a hajcsár-utig terjedő folytatólagos villamos vonal mütanrendőri bejárását a kereskedelmi miniszter rendeletéből ma tartották meg, dr. *Papp* Árpád miniszteri oszt. tanácsos vezetésével. Az uj vonal nem nagy ugyan, de annál fontosabb a hetedik kerületre és különösen annak ipari fejlődésére. A főváros ezért sürgette is a vonal kiépitését és a közuti vasut nagy sietséggel tett eleget a főváros kivánságának. A kerületben nagy örömet keltett az uj vonal megnyitása és különösen az iparos körök örülnek az uj közlekedési vonalnak, melytől iparuk fejlődését és fellendülését várják. A bizottságban az elnökön kivül részt vettek: a kereskedelmi miniszterium, a m. államvasutak igazgatósága, a vasuti és hajózási felügyelőség, a főváros, a közmunkák tanácsa, az államrendőrség, a posta, távirda és telefon hálózat igazgatóságának képviselői, mig az engedményes vasuttársaság képviseletében Haraszti *Jellinek* Henrik vezérigazgató, *Irsai* és *Gál* felügyelők, *Steller* és *Kertscher* főmérnökök és dr. *Lauffer* Lajos vezértitkár voltak jelen. *Papp* Árpád elnök megalakitotta a bizottságot, előadta a bejárás czélját és kiemelte az vonal nagy fontosságát a VII kerület fejlődésére. Bejelentette továbbá, hogy a menetrendet és a tarifát a főváros tanácsa jóváhagyta és a társulat a zuglói vonal dijtételeit változatlanul meghagyta. A megfelelő számu kocsik rendelkezésre állanak. Ezután a bizottság kiindult a vonal bejárására, melyet teljesen rendben talált és az elnök megadta az engedélyt, hogy a vonalat átadják a forgalomnak.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A polgári iskolai tanárjelöltek segitő-egyesülete** vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta tisztujitó közgyülését a budai Pedagógium nagytermében. A népes gyülés szép csendben folyt le s a tisztikar a következőképen alakult meg: Elnök: *Dienes* József, alelnök: *Mihalik* István, főjegyző: *Völgyi* László, pénztáros: *Szremecz* István, ellenőr: *Gáspárdy* Aladár, levéltáros: *Gerencsér* István. Az egyesület már a közeli napokban megkezdi müködését.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A ballerina házassága.** Többször irtunk már dr. *Deutsch* Albert gyógyszerész és *Krammer* Rózsi, az operaház egyik ballerinájának regényes házasságáról, mely különböző pereknek lett bőséges forrása. Abban a perben, melyet a ballerina inditott férje gondnoka és apja *Deutsch* Károly ellen nőtartás miatt, szombaton tárgyalt a kir. kuria, ma pedig kihirdette az itéletet, mely a férj gondnokát ötven forint havi feleségtartási dij fizetésére, ezenkivül a már elmult időre vonatkozólag esedékessé vált havi tartási dijösszegnek egyszerre záros határidő alatt leendő lefizetésére kötelezte.

— **Az amerikai magyar.** Két esztendeje körülbelül, hogy *Schwarcz* Adolf, a budapesti csalók királya kivándorolt Amerikába. Országot, világrészt nem éppen passzióból változtatott a hirhedt pénzügynök, hanem azért, mert attól tartott, hogy bünei miatt több esztendőre hüvösre kerül. Mióta polgára lett a szabad Amerikának, folyton levelekkel zaklatja a budapesti ügyészséget és törvényszéket. Leveleinek veleje mindég az, hogy csak üzleti ügyekben utazott ki Amerikába s hogy ő ártatlan, a mit be is bizonyit, csak várják meg, mig hazaér, s éppen azért oldják fel ingóit a bünügyi zárlat alól. A törvényszék persze nem hisz se ártatlanságában, se hazajövetelében és nem teljesitette kérését. Schvarcz Adolfot bántotta ez a hitetlenség s a napokban feljelentést küldött Amerikából a kuria elnökéhez, azt kérve, hogy büntesse meg az egész budapesti törvényszéket, mert ez elfogult vele szemben és nem teljesiti kötelességét. Erdekes, hogy ezt a feljelentést is *Gallovich* Viktor, az Amerikába szökött albiró láttamozta és készitette, igen valószinüleg nem barátságból, hanem jó pénzért.

— **A vásárhelyi gyilkosság.** A mult esztendő tavaszán meggyilkolták a szegedi tanyákon *Hegedüs* Rózát, egy fiatal 14 esztendős paraszt leányt. Hosszas nyomozás után a csendőrség letartóztatta *Balogh* Juliannát, *Balogh* Imrét, *Balogh* Sándornét és *Nagy* Ferenczet, a kikre a gyilkosság gyanuja háramlott. A vizsgálat kideritette, hogy ezek négyen gyilkolták meg *Hegedüs* Rózát. A szegedi törvényszék néhány hónap előtt Balogh Juliannát és Balogh Sándornét *élethossziglani*, Balogh Imrét tizenöt évi fegyházra, Nagy Ferenczet hat hónapi börtönre itélte. A tábla feloldotta az itéletet s elrendelte, hogy Balogh Imre elmebeli állapotát vizsgálják meg. Baloghot az orvosok *gyógyithatlan elmebajosnak* deklarálták s mialatt az uj vizsgálat történt, Balogh Julia *meghalt*, Nagy Ferencz pedig megőrült a börtönben. Az uj tárgyalásra, a mit a napokban tartottak Szegeden, csak egy vádlott maradt, Balogh Sándorné, a tárgyalás pedig azzal végződött, hogy ennek a vádlottnak elmebeli állapotát is meg figyeltetik s e czélból Budapestre szállittatják a vádlottat, a tárgyalást pedig *elnapolták*.

— **Áporkai csendélet.** *Magyar* Pál áporkai gulyás mult év október 13-án este felé együtt iddogált, ifj. *Szalai* Sándor korcsmájában, *Korsós* Benő gazdaemberrel. Ez a korcsmai mulatság voltaképen csak befejezése volt az aznapi ivásnak, mely a kukoriczafosztóban vette kezdetét. Egy-két liter után már megelégelték is az italt s hazafelé távoztak. Előbb *Korsós* ment el a korcsmából, azután pedig *Magyar*, a ki ifj. Keresztes Istvánnal együtt ballagott hazafelé. Midőn az áporkai széles utczán *Korsós* lakása elé értek, Korsóssal találkoztak, a ki ügyet sem vetve reájuk, ballagott ki a szőlőbe. Midőn néhány lépésnyire elhaladtak egymást, *Magyar* hátrakiáltott *Korsósnak*:

— Haza megy kend?

Korsós ingerülten felelt vissza:

— Majd meglátod mindjárt! s azzal a kezében levő botot ütésre emelte. De mielőtt rásujthatott volna *Magyarra*, ez a kezében levő törött kocsilőcscsel ugy vágta fejbe *Korsóst*, hogy eszméletlenül rogyott a földre. A halálosan sérült embert az utczáról vitték be lakására, a hol felesége hangos jajveszékléssel fogadta s átkozni kezdte férje gyilkosát. *Magyar* Pál meghallotta ezt s fenyegető hangon kiáltott be a siránkozó asszonynak:

— Hallgass! Mert téged is agyonütlek, mint az uradat!

Korsós Benő a szenvedett sérülés következtében két hét mulva, október 26-án, meghalt. A pestvidéki kir. büntető törvényszék halált okozó sulyos testi sértés bűntette miatt helyezte vád alá *Magyar* Pált, a kinek bünügyében ma tartották meg a végtárgyalást a pestvidéki törvényszéknél, *Rónay* Kamill kir. táblai biró elnöklete alatt. A vádat dr. Horváth János alügyész képviselte. A megtartott tárgyalás után a törvényszék *Magyar* Pált bünösnek mondotta ki a halált okozó sulyos testi sértés büntettében s ezért *öt évi fegyházra* és három évi jogvesztésre itélte. Az itélet ellen a vádlott felebbezett.

— **A temesvár-lippai vasut pere.** *Temesvárról* táviratozza tudósitónk: Abban a perben, melyet a temesvár-lippai vasut végrehajtó bizottsága *Kopf* Dávid és *Zielinszky* Szilárd vállalkozók ellen az érdekelt törvényhatóságok számára kikötött téritmény és jutalék megfizetése iránt inditott, a temesvári járásbiróságnál ma hirdette ki az itéletet *Hofbauer* Péter táblabiró, mint a biróság vezetője. Az itélet mindenkor helyt ad a felperesek keresetének s kötelezi a vállalkozókat, hogy a végrehajtó bizottságnak, *Telbisz* polgármester kir. tanácsos kezéhez *187.200 forint névértékü elsőbbségi kötvényt, esetleg az árfolyamnak megfelelő 140.400 forintot készpénzben, továbbá a kikötött készpénzjutaléknak 10.114 forintnyi hátralevő részét, 328 forint bejárási költséget, felperes ügyvédjének 800 forintot, saját ügyvédeiknek 1200 forintot megfizessenek.* A biróság kimondja végül, hogy a vállalkozóknak a városnál letétben levő 25.000 forintnyi óvadéka felperesek részére kiadandó. Az alperesek által érvényesitett 235.531 frt ellenkövetelésből a biróság csak két tételt igazolt, összesen 33.400 forintot, melyet alperesek a kereseti összegből levonhatnak.

— **A sváb legény búja.** Az esztendő elején meghalt *Cziegler* Nándor mesterlegénynek a szeretője. A temetőből Cziegler egyenesen a korcsmába ment és bánatában sárgafoldig leitta magát. A korcsmában *Kurina* Kálmán czigányprimás reménytelen szerelmet sejtett a busuló svábiegényben és fülibe huzta a nótát:

Huzzad csak, huzzad csak keservesen,
Hogy a szivem megrepedjen!

A sváb legény megitta a pohár sört és mogorván odaszólt a czigánynak:

— Hagy békén, mert gyászolok!

Kurina Kálmán erre még keservesebben huzta. Czélját el is érte, mert Cziegler Nándor elkeseredett. Elkeseredett annyira, hogy kivette a czigány kezéből a hegedüt s ugy vágta a földhöz, hogy ezer darabra tört. Ezért került ma idegen vagyon rongálással vádolva a törvényszék elé.

— Miért törte össze a hegedüt? kérdezte tőle az elnök.

— Azért, mert gyászoltam, és nekem mégis muzsikált.

— Ha gyászol, minek megy korcsmába?

— Azért, mert enni csak kell valamit! (Derültség.)

A törvényszék *nyolcz napi fogházra* s 50 forint pénzbüntetésre itélte el a vádlottat.

— Megértette az itéletet, megnyugszik-e?

— Én csak megnyugodnék, de nem tudom otthonn megnyugszanak-e.

— Hogy otthon mit mondanak, arra nem vagyunk kiváncsiak. Tehát felebbez?

— Igenis kérem. A fogságot csak elviselném, de az ötven forint büntetést nem. Ez kérem már nyuzása a szegény embernek.

A Tatai fiuk.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Sok izgalmat okozott már az ó-budaiaknak a *Tatai* pör. Oly érdeklődéssel kisérik a pör minden mozzanatát, akár csak a *Dreyfus* ügyét. És ez nem is épen csodálatos, mert a pör szereplői ó-budai előkelőségek. *Tatai* Vilmos államvasuti hivatalnok, dr. *Tatai* Adolf ó-budai kerületi orvos fia, az egyik, *Budaspitz* Olga, Ó-Buda egyik legszebb asszonya, a másik.

Hogyan keletkezett a *Tatai* pör, néhány hónap előtt jórészben már elmondottuk. *Tatai* Vilmos hat esztendei házasság után válópört inditott a felesége, *Budaspitz* Olga ellen. Tette ezt különösen az apja unszolására, a ki nem szivesen látta menyül a szegényebb családból származó leányt. Az árvaszék a gyermekeket az anyánál hagyta, a mibe *Tatai* Vilmos sehogy se tudott belenyugodni. Egy szép napon elment tehát felesége gödöllői lakására, s az asszony távollétében kocsira tette a gyerekek felét, tehát kettőt, és behozta őket a fővárosba, és pedig egyenesen az erzsébetvárosi plébániára, a hol magát is, a két gyermeket is megkereszteltette a katholikus vallásra. Mikor erről értesült *Budaspitz* Olga, vallás elleni kihágásért pört inditott a keresztelést végző *Tóthfalusy* plébános ellen, de ezt a járásbiró, mint annak idején megirtuk, *felmentette*. Ezt a felmentő itéletet megerősitette a kir. tábla is, még se lett vége a *Tatai* pörnek. Nem lett vége pedig azért, mert a gyermekek másik felét *Budaspitz* Olga *reformátusnak kereszteltette meg.*

Ennek ez a története: *Tatai* Vilmos nemsokára azután, hogy két gyermekével együtt kikeresztelkedett, folyamodott az árvaszékhez, hogy adja ki neki a két kisebbik fiát, Pált és Istvánt, mert azokat is római katholikusnak akarja megkereszteltetni. Az árvaszék a kérését elutasitotta. Azt mondta, hogy várjon addig, a mig a közte és a felesége közt folyó gyámsági pöröket el nem intézik. A mikor Tatai Vilmosné meghallotta, hogy férjének mi a szándéka, sietett bejelenteni az árvaszéknek, hogy neki a fiuk megkeresztelése ellen semmi kifogása sincs. Az árvaszék ezt tudomásul vette s utasitotta Tatait, hogy most már intézkedjék a kitérésről. Azonban az asszony ebben megelőzte a férjét. Elment *Fábián* Dénes budapesti református segédlelkészhez, a ki most lelkész Kispesten s a két fiut *reformátusnak* kereszteltette meg.

Tatai Vilmos ezért megtorlást kért ma a büntető járásbiróságnál. Vallás ellen való kihágással vádolta *Fábián* Dénes lelkészt, az asszonyt pedig fölbujtásért kérte megbüntetni.

— Miért kereszteltette meg a gyermeket? — kérdezte Tatainétól a járásbiró.

— Én, mint egy szigoru orthodox ó-budai család gyermeke, nem szivesen egyeztem belé a keresztelésbe, de éreztem, hogy nekem ezt meg kell tennem gyermekeimért. Es ha már kereszteléséről volt szó, akkor azt csakis szimpátia szempontjából cselekedhettem. A protestáns hit a legközelebb áll a zsidó hithez, ezért választottam a protestáns hitet.

— Boszuból tette, nem szimpátiából! — szólott közbe *Tatai* Vilmos. — Ez kitetszik abból is, hogy most Ó-Budán azt hireszteli, hogy két katholikus és két református fiam van.

— Ez igaz is!

— Sajnos, igaz. Pedig a tisztelendő ur is tudta, hogy én katholikus vagyok, s hogy nekem van rendelkezési jogom a gyermekek felett, mégis megkeresztelte őket.

Fábián Dénes, kispesti lelkész, mentségére felhozza, hogy Tatainé igazolta előtte, hogy az árvaszék őt bizta meg a gyermekek gondozásával és nevelésével. Egyébiránt pedig ő az egyetemes keresztény egyház részére keresztel s igy semmi sem áll utjában annak, hogy a fiukat római katholikusoknak ne tekintsék, lévén itt az állami törvény irányadó.

A perbeszédek után a járásbiró mind a két vádlottat vétkesnek nyilvánitotta s *Fábián* Dénest, mint tettest, *ötven forint*, az asszonyt pedig, mint felbujtót, *harmincz forint* pénzbüntetésre itélte.

Az elitéltek felebbeztek.

SPORT.

— **A magyar athletikai rekordok.** A budapest torna-klubnak vasárnapi vegyes versenyén állitólag három magyar rekordot javitottak meg. A távolugrásét (2 (!) cm-.rel); továbbá a 200 méteres sikfutásét és a 100 yardosét. Vajjon a távolugrás 2 cméteres javitása tulajdonképen rekordjavitás-e, azt felesleges azok előtt vitatni, a kik tudják és látják a távolságmérők működését. Nem rosszakaratból, de ügyetlenségből és pedanteria nélkül mérnek ők, majd erősebben huzzák, majd lazábbra hagyják a türelmes és nyulékony mérőszalagot. Igy tehát 1 vagy 2 centiméteres javitás nem lehet hiteles mindaddig, mig egyöntetü szabályok szerint lehetőleg ugyanazok a bizalmi férfiak és végre,a mi legfontosabb, a czélmérő szalaggal mérnek, melyet nem lehet nyujtani.

A 100 yardos sikfutás 10 mperczes rekordja szintén elfogadhatatlan. A rekorder két nappal a verseny előtt az Orczy-kerti versenypályán 100 méterre rekordkisérletet tett, még pedig vezetéssel. Ideje $11^{7}/_{10}$ mp. volt, tehát 100 yardot legjobb esetben $10^{6}/_{10}$ mp. alatt futhatott volna aznap.

A budapesti tornaklub versenyén 10 mp. alatt győzött küzdelem nélkül fentartva.

Ha ugy küzd, mint pénteken küzdött két handicapolt ellenfelével, akkor a tornaklub időmérője bizonyára 9 mperczet mér és ezzel megnyeri klubjának azt a dicsőséget, hogy viadalukon érték el azt a világrekordot, melyen alkalmasint vajmi sokára fognának tultenni.

A 200 méteres bajnok elkésve, inditás után ugrott el a startról; szintén könnyen győzött, 22 mp. alatt. A legmulatságosabb e rekordoknál az, hogy *tapssal inditottak!*

Már ideje volna, hogy egyleteink, félretéve kicsinyeskedéseiket, egy sportszerü szövetségben egyesülnének és együttesen alkotott versenyszabályok szerint rendeznék viadalaikat. Most a hány egylet, annyiféle a versenyszabály. Tekintélyt nem ismerve, legnagyobb részük saját versenyzőik által vagy versenyeiken elért eredményeiket tartják rekordnak.

A létező magyar athleta-szövetségnek a fővárosiak közt sok ellensége van; csupán a M. A. C. és számos vidéki egylet rendezi viadalait szabályai szerint. A többi atletikát üző fővárosi klub a tornaszövetségbe lépett, mely nem törődik az atletikával, a versenyekkel, rekordokat el nem ismer, középiskolai tanulókat eltilt, — még pedig igen helyesen — a klubbok versenyeitől stb. Csak arra valók szabályai, hogy a hozzátartozó egyletek ne törődjenek velük. Mert hiszen tagjai a versenyekre helyezik a fősulyt, rekordokkal büszkélkednek, atletákat nevelnek s a középiskolai tanulókat már előre lefoglalják maguk számára.

Mit nekik a szövetség meg a miniszterium! Pedig a miniszter két év előtti rendeletében szigoruan megtiltotta a középiskolai tanulóknak klubokba való lépését, de hát rendelettel nem törődik senki, legkevésbbé a miniszterium azzal, hogy megtartják-e. A rendelet pedig türelmes, nem csinál galibát a papirkosárban.

Már itt az ideje, hogy a miniszterium komolyan foglalkozzék a testgyakorlati neveléssel, melynek vezetőjévé elfogulatlan szabadelvü szakférfiut kell tennie, *R. P.*

— **S. Bulfordot elbocsátották.** A lovasok elbocsátása már divatossá vált. Csak a minap számoltunk be azzal, hogy Németországban egy urlovast s egy jockeyt elbocsátottak s most S. *Bulford*-ról vesszük azt a hirt, hogy *Dreher* Antal a tegnapi *Jubileumi dij* után szolgálatából rögtön elbocsátotta. Bulford ugyanis azt az utasitást kapta Drehertől, hogy *Busserl*-t várásra lovagolja, de az isten tudja mi okból, ép az ellenkezőleg járt el s *Busserl*-t csaknem az egész uton előre sarkalta. Az istálló másik jockeyja, Smith tudvalevőleg külföldre már el van szerződtetve s igy a Dreher-istálló jelenleg lovas nélkül áll. Elismeréssel kell megemlékezni S. Bulford lovaglási tudásáról, mert ő tényleg egyike volt a legleleményesebb professzionistáknak s itt léte alatt több izben bravuros dolgokat müvelt.

— **A tornázók egyesülete** vasárnap zárta be nyári évadját egy jól sikerült tennis s füles labda versenynyel; mindkét játékot számos és előkelő közönség nézte végig. Nagy örömünkre szolgált két igen jól begyakorolt csapat által bemutatva látni a füles labdát, ezen férfias, testedző s látványos játékot, melyet fájdalom jelenleg más fővárosi egyletünk nem kultivál. A tornázók egyesülete egyike azon ritka sportegyleteinknek, mely zajtalanul, csöndesen, minden önző hiu becsvágy nélkül müködik csupán azért, hogy tagjainak egészséges testmozgást nyujtson. Ezen alig 2 éve megalakult uj egylet télen tornát üz, mely fegyelmezettség dolgában máris országhirü. Nyáron az egészséges játékokat üzi, azért tagjainak páratlan áldozatkészséggel nagy játékteret bérélt, hol a nők a tenist, a férfiak a füles labdát gyakorolták s a tegnapi nap igazolta, hogy mily szép eredménynyel. A legnagyobb elismerés illeti meg az egylet minden egyes müködő tagját, annak tisztikarát, kiknek élén *Névy* László áll, azonkivül *Simon* Miklós müvezetőt, ki páratlan ügyességgel vezeti e derék egyletet, melynek irányát s tevékenységét bár minél több fővárosi egylet utánozná.

— **Országos kerékpárverseny Debreczenben.** Minden izében szépen sikerült kerékpárversenyt rendezett tegnap — mint tudósitónk irja — a debreczeni kerékpáregyesület. A társegyletek közül — daczára a jelentkezéseknek — csupán a nagyváradi kerékpáregylet és a debreczeni polgári kerékpáregyesület volt tetemes számban képviselve. A versenytér minden zeg-zuga megtelt kiváncsi nézővel s a főbb helyeket Debreczen és a környék szine-java már napokkal a verseny előtt lefoglalta, ugy, hogy az előjegyzések miatt a verseny napján jó hely alig volt kapható. A versenynek szép, napos idő kedvezett. A nap championja *Róth* János (Debreczen) volt. A főverseny aranyérmen kivül a megnyitó szám első diját is Róth nyerte. A virágkorzó szebbnél-szebben diszitett gépei közt az első dijat — ezüst ötvösmü — *Bognár* Matild kisasszony gépe nyerte. — Az igazán kitünően sikerült versenyről részletesen az alábbiakban számolunk be:

1. *Virágkorzó*. Elsőnek tiszteletdij, második-hatodik ezüstérem. Első: *Bognár* Matild. Második: Lehmann Gusztávné. Harmadik: Laszgallner Oszkárné.

2. *Megnyitó-verseny*. 200 m. (6 kör). Első: *Róth* János (Debreczen D. K. E.) 3 percz 11 mp., második: ifj. Lehman Gusztáv (Debreczen D. K. E.) 3 p. 15[1]. Harmadik: Kiss György (Debreczen P. K. E.) 3° 16[1]. Indult: 6.

3. *Seniorok versenye*.. 1500 m. ($4^{1}/_{2}$ kör). Első: *Thieszen* Arthur Debreczen (P. K. E.) 2 p. 27 mp. Második: Zichert Ede (Nagyvárad N. V. K. E.) 2 p. 28 mp. Indult: 4.

4. *Főverseny*. 5000 m. (15 kör). Első: *Róth* János (Debreczen D. K E.) 9 p. $20^{1}/_{4}$ mp. Második: Lehman Gusztáv (D. K. E.) 9 p. 21 mp. Harmadik: Leska Ferencz (D. K. E.) 9 p. 22 mp. Vezetődijat nyérte *Róth* János. Indult: 5.

5. *Mükerékpározás*. Első dijat nyerte: *Fehér* József II. oszt. realista (D. K. E.) Második dijat: *Márkus* Márton (P. K. E.)

6. *Junior verseny*. 2000 m. (6 kör). Első: ifj. *Lehman* Gusztáv (D. K. E.) 4 p. $7^{3}/_{4}$ mp. Második: Leska Ferencz (D. K. E.) 4 p. 8 mp. Indult: 4.

7. *Nyeretlenek versenye*. 1000 m. (3 kör). Első: *Leska* Ferencz (D. K. E.) 1 p. 31 mp. Második: Czeizing Lajos (P. K. E.) 1 p. 33 mp. Indult: 4.

8. *Vigasz-verseny*. 1000 m. (3 kör). Első: *Szabó* Mihály (D. K. E.) 1 p. 37 mp. Második: Sichert Ede (N. V. K. E.) 1 p. 38 mp.

Verseny után az «Arany biká»-ban banket s hajnalig tartó fényes tánczmulatság volt.

— **A szabadkai lóverseny-egyesület versenye.** Vasárnap délután tartotta a szabadkai lóverseny-egyesület versenyét. A versenytérre óriási nagyszámu érdeklődő közönséget vitt ki a különvonat, mely közönség főleg a Rohonczy Gida *Tiszagyöngye* és id. Vojnich Sándor *Dámája* közötti match eredményére volt kiváncsi. — A mult vasárnapon Szegeden megtartott versenyen ugyanis Dáma leverte Tiszagyöngyét, a mikor is Rohonczy 1000 frtos fogadast ajánlott Vojnichnak, hogy Dáma nem lesz első Tiszagyöngye előtt. A fogadás állott és a match előrelátható eredménye az volt, hogy a félvér Dáma ujból első lett, mig a telivér Tiszagyöngye csak második. Igy tehát Rohonczy Gida a fogadást elvesztette. Egyébként Vojnich Sándor lovai ma ismét dicsőséget szereztek gazdájuknak, mert a legtöbb futamban első dijat nyertek. A fővárosi versenyekkel egyenlő érdekességü verseny a következőkép folyt le:

I. *Mezőgazdák versenye*. Táv. 1400 m. Elsőnek 700 kor., másodiknak 200 kor., harmadiknak 100 kor. Első: Hevár Károly *Mernupáta*-ja második: Peits Antal *Dora*, harmadik: Czrenkovics Pál *Borussel*. Tot.: 5 : 10.

II. *Földmivelésügyi miniszter dija*. (Match.) Táv. 1800 m. Elsőnek 1000 kor., másodiknak 700 kor. Első: Idősb Vojnics Sándor *Dámá*-ja, második: Rohonczy Gida *Tiszagyöngye*, harmadik: Báró Pletzger Rudolf *Darling Grace*. Tot.: 5 : 10.

III. *Szabadka szab. kir. város dija*. Táv. 1400 m. Elsőnek 1200 kor., második 200 kor., harmadiknak 100 kor. Első: Id. Vojnich Sándor *Arany*-ja, második: Rohonczy Lőrincz *Bibics*, harmadik: Vojnich Simon *Kati*. Tot.: 5 : 5.

IV. *Gátverseny*. Táv. 2600 m. Elsőnek a szabadkai hölgyek tiszteletdija (nagy ezüst serleg) a lovasnak és 500 kor. a ló tulajdonosának, másodiknak 200 kor. Első: Rohonczy Gida *Arkangyalát*-ja, második: id. Vojnich Sándor: *Pacsirta*, harmadik: Szakonyi Miklós: *Babatündér*. Tot.: 5 : 15.

V. *Eladó-verseny*. Táv. 1200 m. Elsőnek 400 kor., másodiknak 100 kor. Első: Zvekán János: *Csillag*-ja, második: báró Pletzger Rudolf *Nevermind II.*, harmadik: Rohonczy Gida *Nomád*.

VI. *Vigaszverseny*. Táv. 1000 m. Első 150 kor., másodiknak 100 k. Első: Czrenkovics Pal: *Borussel*-je, lovával, második: Vujkovics L.: *Lady*.

— **A bécsi versenyek elnapoltattak** az árviz miatt, mely a Freudenau egy részét elöntötte. Kilátás nincs, hogy a hátralevő napok megtartassanak s igy majdnem bizonyos hogy a versenyek teljesen elmaradnak.

— **A B. T. C. versenye.** A budapesti tornaklub vasárnap délután három órakor a csömöri-uti versenypályán felette sikerült atletikai és kerékpár-versenyeket rendezett, melyeket nagyszámu és előkelő közönség nézett végig. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Sikfutás 100 yard* — 91·4 m. (nemzetközi). I. előfutam: 1. Speidl Zoltán (M. U. E.). 2. Strausz Gyula (O. T. E.). II. előfutam: Gruber Gyula (Szabadkai S. E.). 2. Malcsiner Gyula (M. T. K.).

II. *Kerékpár-térelőnyverseny*. 2000 m. (orsz. nyilt). 1. Dedits Ferencz (V. K. K.). Idő: 2 p. 2. Bäumler (Condor K. E.). 3. Fürst Róbert (V. K. K.).

III. *Száz yardos sikfutás döntő futama*. 1. Malcsiner Gyula (M. T. K.). 2. Gruber Gyula (M. T.K.).

IV. *Magyarország bajnoksága magasugrásra* (országos). Győztesnek «Magyarország 1899-iki bajnoka magasugrásban» czim és aranyérem bajnoki szalagon, 1898 iki bajnok Frey Ferencz (O. T. E.) 166 cm. eredménynyel. 1. Franyó Gyula (B. T. C.) 1·72 m., 2. Sasse Károly (O. T. E.) 1·67 m., 3. Strausz Gyula (O. T. E.) 1·60 m.

V. *Távolugrás* (nemzetközi). 1. Franyó Gyula (B. T. C.) 6.·54 m., 2. Schubert Ernő (M. U. E.) 6·53 m., 3. Strausz Gyula (O. T. E.) 6·17 m.

VI. *Kerékpárverseny*, 10.000 m. = 20 kör (országos nyilt, vezetés megengedve). 1. Manno Miltiades (B. T. C.), 2. Bäumler Ede (C. K. E.), 3. Katzer Ödön (C. K. E.)

VII. *Magyarország bajnoksága 200 méteres sikfutásra* (országos). Győztesnek «Magyarország 1899-iki bajnoka» czim és aranyérem bajnoki szalagon. 1898-iki bajnok Speidl Zoltán (M. U. E.) $24^{2}/_{5}$ mp. eredménynyel. I. előfutam: 1. Ramaszeder István (B T. C.), 2. Schubert Ernő (M. U. E.) II. előfutam: 1. Speidl Zoltán (M. U. E.)

VIII. *Nyeretlenek kerékpárversenye* 1000 méterre. 1. Gorka Agost (M. U. E.); 2. Hirsch Hugó (Fecske K. E.); 3. Lebenstein Mór (M. K. Sz.)

IX. *200 méteres sikfutás-bajnokság döntő futama*. 1. Speidl Zoltán (M. U. E.); 2. Schubert Ernő (M. U. E.); 3. Bagits Sándor (Sz. Sp. E.)

X. *Sikfutás*. 1 ang. mérföld = 1600 méter (nemzetközi). 1. Galotsik Sándor (B. Egyet. A. C.) 2 p. $^{4}/_{5}$ mp.; 2. Malcsiner Gyula (M. T. K.); 3. Erdőtelcky József (M. U. E.).

XI. *Magyarország bajnoksága diszkoszvetésre*. Győztesnek: «Magyarország 1899-iki bajnoka diszkoszvetésben» érem és aranyérem bajnoki szalagon. Tavalyi bajnok Cozay Artur (B. T. C.) 30 53 m. eredménynyel. 1. Crettier Rezső (M. U. E.) 31·32 m. 2. Lenz Rezső (O. T. E.) 30·86 m. 3. Ruda Győző (III. T. és V. E.) 30·30 m.

XII. *Sikfutási térelőnyverseny*. $^{1}/_{4}$ angol mértföldre $402^{1}/_{2}$ m. (nemzetközi). 1. Marczinko Ferencz (B. E. A. C.) 2. Bagits Sándor (Sz. Sp. E,) 3. Franyó Gyula (B. T. C.)

XIII. *Labda-rugó verseny* (nemzetközi). 1. Fazekas János (III. E. T. és V. E.) 53.10 m. 2. Langfait Antal (B. T. C.) 52.20 m. 3. Minder Frigyes (B. T. C.) 45·85 m. 4. Harsády József (B. T. C.) — A versenyek után lakoma és dijkiosztás volt.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Freud* Izsó eljegyezte ifj. *Braun* Ignácz leányát, *Rózsikát*, Budapesten.

GYÁSZROVAT.

Néhai gróf Bethlen András volt földmüvelésügyi miniszter halálának évfordulója alkalmából tegnap *Brassóban*, a református templomban gyászistentisztelet volt, melyen nagyszámu előkelő közönség volt jelen. Többek közt megjelentek a megboldogult testvérei és rokonai, *Maurer* főispán, a hatóságok küldöttségei, valamint a honvédtiszti kar deputácziója is.

Borysikievicz Mihály egyetemi tanár, a szemorvosi klinika vezetője, ma délelőtt meghalt Gráczban.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Winter* József losonczi és *Richter* Rezső lugosi állami főgimnáziumi rendes tanárokat jelenlegi minőségükben a budapesti VIII. ker. főgimnáziumhoz helyezte át, *Andor* Tivadar miskolczi kir. kath. gimnáziumi rendes tanárt ugyancsak jelenlegi minőségében a budapesti I. kerületi állami főgimnáziumhoz, *Ondrus* Pál budapesti I. ker. állami főgimnáziumi helyettes tanárt pedig a losonczi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá, *Berger* Ignácz polgári iskolai tanitójelöltet a kézdivásárhelyi állami polgári fiuiskolához, a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába segédtanitóvá, *Bittó* Oszkár okleveles tanitót a szolyvai állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, *Paulovics* József okleveles tanitót a békéscsabai állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, *Roediger* Kamilla okleveles tanitónőt a nagyszelmenczi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, *Schenk* Márta okleveles tanitónőt a fehértemplomi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, *Farkas* Irén okleveles tanitónőt a kapnikbányai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, *Mangesius* Auguszta okleveles tanitónőt a breznóbányai állami elemi iskolához rendes tanitónővé; a pénzügyminiszter *Uhnák* Márk bányászati akadémiát végzett pénzügyi számtisztet ideiglenes minőségü bányasegédmérnökké; az igazságügyminiszter dr. *Diószegi* Győző nagyváradi lakos ügyvédjelöltet a nyárádszeredai és *Folyovich* Albert kolozsvári lakos ügyvédjelöltet a topánfalvi kir járásbirósághoz aljegyzőkké, *Vietórisz* Sándor rimaszombati kir. törvényszéki irnokot a gálszécsi kir. járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, *Péteri* Imre kalocsai kir. törvényszéki telekkönyvi betétszerkesztő szakdijnokot és *Rein* Sándor pestvidéki kir. törvényszéki dijnokot a pestvidéki kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Würzburg, szept. 18. Mig a dandárkar a hadgyakorlatokon volt, az itteni dandárirodában feltörtek egy szekrényt és *titkos mozgósitási terveket loptak el.* A tettest egy altisztben fedezték fel.

Az olasz obstrukczió.

Róma, szept. 18. *Prampolini* szoczialista képviselő, a kit azzal vádolnak, hogy a kamara junius 30-iki ülésén földhöz vágta az urnákat, ma délután önként jelentkezett a római biróságnál, a mely átkisértette a Regina coeli-fogházba. *Morgari*, *Defelice* és *Bissolati* képviselők, a kiket ugyanezzel a vétséggel vádolnak, ez idő szerint külföldön vannak.

A belgrádi összeesküvők.

Zimony, szept. 18. A mai délelőtti tárgyalás megnyitása után felolvasták a közigazgatási hatóságoknak a vádlottakról szóló erkölcsi bizonyitványait. A bizonyitványok mind kedvezőek.

Azután *Szimics* Vasza államügyész mondotta el vádbeszédét. Valamennyi vádlott ellen föntartja a vádat és megbüntetésüket kéri felségárulás miatt.

A védők közül elsőnek *Dimitrijevics* Duja ügyvéd, *Knezevics* védője szólal föl. Azt fejtegeti, hogy a merénylő közönséges gyilkos, de nem felségáruló. *Knezevics* valószinüleg még nem mondta meg a teljes igazságot. Ne itéljék halálra, hanem börtönre, hogy később m g meg lehessen tudni a teljes, tiszta igazságot, a mely ma még homályba van burkolva.

Mosztics ügyvéd, Nikolics, Protics és Sztanojevics védője, hevesen megtámadja a rendőrséget, a mely szerinte elhamarkodottan végezte a vizsgálatot. Tagadja, hogy *Milán* trónörökösi jogokat élvez. Ha *Sándor* király meghal, *Milán* király kerülhet ugyan a trónra, de nem örökösödés utján, hanem választás utján, mint első izben. *Milán* ellen tehát nem lehet felségárulást elkövetni.

Zimony, szept. 18. *Spartal* (Kovacsevics Pera és Raikovics Toma ügyvédje) kijelenti, hogy nem hisz Knezevics merénylő vallomásaiban, a melyek az ő klienseit terhelik. Ép oly kevés értékkel birnak a tanuknak Raikovics ellen tett vallomásai, mert ezek a tanuk saját vallomásuk szerint részegek voltak, midőn Raikovicsnak állitólag felségsértő kifejezéseit hallották.

Dobrivojevics (Dimics pálinkamérő ügyvédje) kifejti, hogy Cetinje az a hely, a hol a merénylet tervét szőtték. Onnan az összeesküvés szálai Bukarestbe visznek, a hol Karagyorgyevics Sándor tartózkodott és Knezevicset a gyilkosságra felbérelte. Knezevics kivételével a vádlottak egyikének sincs köze a merénylethez, a mely egyesegyedül Karagyorgyevics müve.

Markovics Milutin (Pasics ügyvédje) szintén valamennyi vádlott felmentését kivánja Knezevics kivételével.

Karajovanovics (Tausanovics ügyvédje) felsorolja azokat az érdemeket, a melyeket kliense Szerbia körül szerzett és arra a következtetésre jut, hogy egy ilyen érdemdus ember nem lehet felségsértő. Kéri a törvényszéket, hogy mentse fel Tausanovicsot.

A védők holnap valószinüleg befejezik beszédeiket; az itélat kihirdetése csütörtökre várható.

A Dreyfus-ügy.

London, szept. 18. Dreyfus kapitány szabadon bocsátása után családjával azonnal Folkestoneba, egy Anglia déli partján fekvő fürdőhelyre utazik. Dreyfusné asszony Laborival már szombaton ott járt és egy villát bérelt ki.

Az orosz czár Németországban.

Kopenhága, szept. 18. (Ritzau-ügynökség.) A bernstorffi kastélyból jelentik: Az orosz czári pár szerdán a *Standard* yachttal Kielbe utazik, a hová csütörtökön érkezik. A czári pár két napot tölt *Henrik* porosz herczeg feleségénél, azután pedig négy hétre Darmstadtba utazik. Darmstadtból Skiernievicébe utaznak, a hol vadászatok lesznek, onnan pedig hazatérnek.

Oroszország és a finnek.

Helsingfors, szept. 18. Az egyetemi előadások megnyitásakor Forsmann tanár bucsubeszédet intézett hallgatóihoz, a melyben a St. Petersburger Zeitung közlése szerint a következőket mondta:

Finnország történetének minden időszakán át piros fonalként huzódik végig az uralkodóhoz való rendületlen hüség. A finnek a szó legteljesebb értelmében monarchikus érzelmü nép, a melyben mély gyökeret vert az uralkodó magasztos hivatásának fogalma. Már az ország régi törvényei szerint is egyik kötelessége a királynak, hogy az igazságot és igazságosságot erősitse és szeresse, az igazságtalanságot és hazugságot pedig elnyomja. Ugyanez a gondolat hatja át a későbbi törvényeket is mind, és a finn nép annalesei azt bizonyitják, hogy mindig uralkodójánál keresett és talált védelmet az erőszak és igazságtalanság ellen. A szónok végül azt a reményét fejezte ki, hogy az uj nemzedék, a mely most az egyetem tantermeit megtölti, a finn népnek ezt az ősrégi gondolkodását átviszi az uj századba.

A közönség köréből.

Egyévi önkéntesek

legjobb és legolcsóbb egyenruhákat kapnak az előnyösen ismert

TILLER MÓR és TÁRSA

cs. és kir. udvari egyenruhaszállitóknál

Budapesten, Károly-laktanya.

Ingyen és bérmentve küldenek oly árjegyzéket, mely minden fel világositást ad katonai ügyekben. 36595

Szőrmeáruk.

A legutóbbi ujdonságok megérkeztek és azok megtekintésére a tisztelt vevőimet és a nagyérdemü közönséget tisztelettel hivom meg.

KUTNEWSKY GYÖRGY

saját készitményü szőrmeáruk. 36769

V., Erzsébet-tér 16. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Berlin, szept. 18. A Laura-kohó felügyelő-bizottságának ülésén előterjesztették az 1898/99-iki zárszámadást, a mely szerint a bruttó-jövedelem 8,122.009 márka a tavalyi 7.333.205 márkával szemben, a tiszta nyereség pedig 4,262.265 márka az előző évi 4,019.419 márkával szemben. Az osztalékot 15%-ban állapitották meg. Az előző évben $13^{1}/_{2}$%-ot fizettek.

Pozsonyi gyárak.

— **Hegedüs miniszter látogatásai.** —

A magyar városok közt alig van még egy, a mely olyan fejlett iparral és annyi igazán nagyszabásu ipari vállalattal dicsekedhetnék, mint *Pozsony*.

Ebben a különben is előkelő és szép városban néhány év óta igen örvendetesen szaporodnak a nagy ipari vállalatok és hogy a pozsonyi ipar mennyire előrehaladt, azt nagyon derekas módon mutatták be a helyi kiállitáson, melyet — mint emlitettük —, szombaton *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter is meglátogatott.

A miniszter fölhasználta ezt az alkalmat arra, hogy megtekintse azokat a gyárakat is, melyeket eddig még nem ismert és e körutjában nem egyszer adózott a legnagyobb dicséret szavaival az iparkodó pozsonyiaknak.

A miniszter, a kit utjában többek közt *Vay* főispán, *Szterényi* József min. tanácsos és *Taller* polgármester kisértek, a tiszteletére rendezett bankett után először is az *Apollo kőolajfinomitó gyár r.-t.* óriási telepét nézte meg, a hol az igazgatóságnak csaknem valamennyi tagja fogadta s a hol Spitz igazgatósági tag és *Neumann* S. vezérigazgató szolgáltak szakszerü magyarázatokkal.

Hogy a gyár mily óriási nagyságu, annak a jellemzésére talán elég lesz annyit elmondanunk, hogy a telep *26 katasztralis holdnyi területen* fekszik. Egy egész kis város, melynek közepén egy 77 és fél méter magasságu kémény mered az égnek. A gyár állandóan mintegy 200 munkást foglalkoztat és *egy fél millió métermázsa kőolajnak* a feldolgozására van berendezve.

A kőolajfinomitáson kivül foglalkozik a gyár kenőanyagok, benzin, paraffin, czerezin, kocsikenőcs, stearin- és paraffin-gyertyák gyártásával is. A miniszter sorra-rendre megtekintette a különféle osztályokat, a nyersolaj-desztillácziót, a vegytisztitót, a bleachert, a hol 1500 hektoliteres tartályok vannak, azt az osztályt, a hol mint a petroleum-ipar uj vegyi ágát, kocsi-kenőcsöt és konzisztens zsiradékokat produkálnak, az expedicziót, a hol különösen az önmüködő barell-töltők keltették föl a figyelmét, melyeknél a hordók tultöltése ki van zárva; azután pedig megnézte a nagyszabásu gyertyagyárat, a hol szemeláttára öntöttek és adjusztáltak gyertyákat. A miniszter a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte meg a telepet, melyben jóval a programmszerüen kitüzött időn tul maradt.

Távozásakor a miniszter meleg szavakban fejezte ki elismerését az igazgatóságnak s aztán a szemközt levő bőrfinomitó-gyárat szemlélte meg.

Innen a miniszter a *kábelgyár részvénytársaság* mintaszerüen berendezett telepére ment, a hol *Bondy* Ottó igazgatósági tag, a gyár megalapitója és dr. *Löwinger* Vilmos igazgatósági tag fogadták, a kik a mostani igazgatót, *Reich* Emilt is bemutatták.

A gyár teljes müködésben volt, mikor a miniszter a rengeteg mühelyeken végig ment. Itt is a legnagyobb érdeklődéssel szemlélt meg mindent, a mint hogy e kábelgyár igazán impozáns és érdekes látványosság. A gyár 150 munkást foglalkoztat és a külföldre is nagy mennyiséget exportál gyártmányaiból, melyeknek jóságát és megbizhatóságát mindenütt elismerik.

Nagy figyelemmel szemlélte meg a miniszter a gummigyártást, melylyel a kábelgyár szintén foglalkozik. Nagy pinczékben van a nyers gummi, melyet direkte Amerikából, Afrikából és Ázsiából hozatnak. E nyers anyagot nagy üstön napokon át főzik, majd a gummi-hengermü segitségével széttépik és megmossák, aztán pedig hosszabb ideig száritják. A gummi erre ismét hengerekre kerül és speciális keverési móddal feldolgoztatik. Kemény gummit is gyártanak nagy vulkanizáló üstön. Egy gyártmánya a vállalatnak *a stabilit*, melyet Ausztria-Magyarországon sehol se gyártanak és a mely erős villamos áramoknál a legjobb anyag. Daczára a gyár fiatalságának, máris sokat exportálnak a gummi-gyártmányokból Francziа- és Oroszországba. Hideg uton szintén vulkanizálják a gummit.

A miniszter a különböző mühelyeket a legalaposabban megnézte, behatóan tudakozódott a gyár viszonyai iránt és az igazgatóknak több izben fejezte ki elismerését.

A kábel gyárból a miniszter kiséretével együtt az ország legnagyobb kocsigyárába, *Marschall A.* telepére ment el, a hol a tulajdonos fogadta és kalauzolta.

Marschall Antal 1870-ben, mint igen szerény iparos, egy segéddel kezdte a kocsigyártást. De nagy szorgalmával és rendkivüli szaktudásával annyira vitte, hogy most állandóan 100 embert foglalkoztat és a gyárában készittet minden a kocsigyártáshoz való czikket, az utolsó szögig. Van ott kocsiasztalos-, bognár-, lakatos-, kovács-, fényező- és mázoló-, nyerges-, kárpitos- és szijgyártó-mühely. Évenkint öt-hatszáz kocsit állit elő a gyár, a minek 30 százaléka külföldre megy. Marschall gyártmányai Németország főúri köreiben is nagyon kedveltek, de szállitott ő magyar kocsikat Amerikába és Afrikába is. Büszkén mondja is, hogy ő igy hóditja meg a külföldet Magyarország számára.

Kész kocsikon kivül főleg félig kész állapotban levő kerékrészeket szállit a Marschall-czég külföldre.

A miniszter nagy örömmel hallotta, hogy ez a magyar gyár messze a haza határain tul is mily hirnévnek örvend és jóizüen nevetett, mikor Marschall Antal, elmondván, hogy Németországba már egy egész tömeg magyar homokfutó kocsit és magyar szerszámot szállitott, hozzátette:

— Tetszik tudni, kegyelmes uram, fess kocsikat csak mi magyarok tudunk késziteni! Azt a világ semmiféle nácziója se csinálja utánunk, mert ahhoz születni kell!

Marschall Antal bemutatta nejét is a miniszternek, a ki egy pohár bort üritett a derék magyar gyáros egészségére és meleg kézszoritással fejezte ki elismerését Marschallnak.

Marschall Antalnak most már két fiatal ember, *Marschall* Károly és *Fleissner* Alfréd is munkatársai a gyár vezetésében.

Késő este volt már, mikor a miniszter elment a *pozsonyi konzervgyár r. t.* telepére, a mely a közelmult időben létesült. Az igazgatóság tagjai: *Palugyay* József, *Ludwig* János, *Hörnes* Henrik, *Nirschy* Ferencz és *Jaklitsch* János. A gyár, melyben Ludwig igazgató kalauzolta a minisztert, főleg zöld főzelékek aszalásával és dobozokban való konzerválásával foglalkozik és naponkint ötezer dobozt állithat elő. A téli szezonban foglalkozni fog vadhus- és libamáj-konzervek készitésével, fősulyt fog helyezni mixed pickles gyártására, majd később leves- és kávé-konzerveket is fog előállitani, szóval oly dolgokat fog gyártani, melyekből eddig igen sokat importáltunk és a melyekért sok pénzt vittünk a külföldre.

A gyár csak ugy ragyog a tisztaságtól. Gépei gyönyörü berendezésüek és mintegy 100 embert foglalkoztat. A bádog-dobozokat a gyár maga állitja elő s a miniszter nagy figyelemmel végig is nézte a dobozok készitésének módját.

Hegedüs miniszter tetszésének gyakorta adván kifejezést, sok sikert kivánt az életrevaló és szép uj vállalatnak.

Végül a miniszter megnézte *Palugyay* József országos hirnevü borpinczéit és vacsorára Palugyay vendége volt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **Uj váltóürlapok.** A kötelező koronaérték-számitás életbeléptetése következtében tudvalevőleg uj váltóürlapokat hoz a pénzügyminiszterium forgalomba, a melyek október 1-én már életbe lépnek. Az uj váltók épen olyan formájuak, mint a régiek, csupán a forint helyett koronaértékre szólnak. A régi, illetve az eddigi váltókat csak szeptember 31-éig lehet felhasználni s a kik október 1-je után régi váltót használnak, azokat jövedéki kihágásért megbüntetik, mert a régi váltókat olyanoknak tekintik, mintha nem volna rajtuk bélyeg.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Köd és mézharmat — elemi kárnak tekintendő.** *Tallián* Béla torontálvármegyei nagybirtokos köd- és mézharmat okozta elemi kár czimén adóelengedést kért a nagybecskereki pénzügyigazgatóságtól, a mely azonban elutasitotta azzal az indokolással, hogy köd- és mézharmat nincs felvéve elemi kár gyanánt. Tallián felebbezett a torontálvármegyei közigazgatási bizottsághoz, a mely azt az érdekes elvi határozatot mondta ki, hogy Talliánnak joga van adóleirást kérni, mert ez a betegség csak az idén lépett fel, tehát az 1883-iki miniszteri rendelet nem vonatkozhatik reá.

IPARÜGYEK.

— **Az osztrák-magyar államvasut-társaság** bessemer aczélkohójában *szünetel a munka*, a mi husz év óta nem fordult elő. Számos müszaki alkalmazottat és munkást e miatt szabadságolni kellett. Hir szerint legközelebb a társaság resiczai aczél- és hengermüveiben is beszüntetik részben az üzemet, kivált a vasuti singyártást, mert a társaságnak nincsenek megrendelései. — Az osztrák-magyar államvasuttársaság bogsáni gépgyárát októberben helyezik üzembe.

— **A raktári szabók mozgalma.** A raktári szabók régóta panaszkodnak sulyos helyzetükről. A panasz általános. Sok a munkaidő és kevés a bér. Ezelőtt három évvel már mozgalmat inditottak helyzetük javitására s a mozgalomnak volt is némi eredménye. Az eredmények azonban három év alatt eltüntek s a raktári szabók helyzete még sulyosabb, mint azelőtt. Ezért tehát most ujolag mozgalmat inditanak s memorandumot fognak intézni a munkaadókhoz, a melyben a következőket fogják kérni: 1. 11 órai munkaidő az eddigi bér mellett. 2. A darabszám-munka eltörlése. 3. A vasárnapi munkaszünet szigoru megtartása ugy, hogy a munkaszünet már szombat este kezdődjék. 4. Az éjjeli munka megszüntetése s elkerülhetetlen esetben két órai éjjeli munkáért egy negyednapi bér fizetendő.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Bankkimutatás.** Az osztrák-magyar bank mai kimutatása hátterül szolgál a bank főtanácsának mai határozatának, a melylyel a bankkamatlábat egy fél százalékkal felemelte. A kimutatás nem egészen igazolja a felemelést; legalább a váltótárcza 4·3 millió frtnyi emelkedése, és az adómentes jegytartalék 1·5 millió frtnyi csökkenése, még nem elegendő indok erre. A felemelés tényével egyébkint más helyütt foglalkozunk. Itt a kimutatás fontosabb részleteit közöljük: Bankjegyforgalom 694,986.000 forint (+ 273.000 frt), érczérték készlet 508.656.000 forint (+ 962.000 forint), váltótárcza 198,682.000 forint (+ 4,379.000 forint), lombard-üzlet 23,540.000 forint (+ 64.000 forint), adómentes bankjegytartalék 23,822.000 forint (— 1,560.000 forint.)

** **A pénzpiaczról.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa ma tartott ülésében a leszámitolási kamatlábat ½ százalékkal felemelte. E szerint mától fogva a bankkamatláb váltó- és értékleszámitolás számára 5%, állami járadékokra és bankzáloglevelekre adandó kölcsönök számára 5½%, más értékpapirok számára 6%. Ez a kamatlábfelemelés váratlanul jött, mert a bank legutóbbi kimutatásában semmi sem mutatott arra, hogy a bank kénytelen lesz ily módon poziczióját biztositani, s főtanácsának mai elhatározása annál feltünőbb, mert a német birodalmi bank sem látta még elérkezettnek az időt arra, hogy ily óvó rendszabályhoz nyuljon. Az osztrák-magyar bankot csakis a tulságos óvatosság indithatta mai határozatára, mert más indoka csakugyan nincs, ha csak az nem, hogy a magyar gabonaüzlet most kezd kissé nagyobb arányokat ölteni s a bank a pénz megdrágitásával siet azt előmozditani. *Berlinben* a mára várt kamatlábemelés tényleg elmaradt, pedig sokkal indokoltabb lett volna mint nálunk, s ha a német birodalmi bank ma a kamatlábat egy félszázalékkal felemelte volna, az senkit sem lepett volna meg. Berlinben a magánkamatláb ma $4^7/_8$ százalék, s a pénzszüke meglehetősen érezhető. A londoni pénzpiaczon egyrészt a newyorki kamatláb emelkedése, másrészt a bizonytalan politikai helyzet oly kedvezőtlenül hat a pénzviszonyokra, hogy a magánkamatláb nem csak elérte, hanem csekély mértékben tul is haladta a bankkamatlábat. Most ismét teljesen egyenlő vele. *Párisban* kedvező a helyzet, pénz bőven van s azért a magánkamatláb nem tud $2^3/_4$ százaléknál magasabbra emelkedni.

SORSOLÁS.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásánál a következő főbb nyereményeket huzták ki: **10.000** koronát nyert: 23754 93835. **2000** koronát nyertek: 15398 17112 19369 23532 26407 40463 42958 46882 47163 53275 54931 57941 62596 65885 73333 76985 80390 87728 97139. **1000** koronát nyertek: 668 2564 6398 14211 18377 19526 23777 25510 27432 28528 29934 29208 32892 33916 34730 36001 38680 38349 39523 49906 52713 53719 53205 53999 60882 64767 70460 70018 71728 74282 75127 76162 76605 77721 78200 81406 83258 83163 85831 87600 88491 90571 91918 93838 99453. **500** koronát nyertek: 699 1909 2002 2394 8379 11402 12354 14610 16780 17321 19210 26640 27794 27492 36302 31295 31750 31543 32509 32265 40270 41242 49298 52909 53738 54218 54974 61150 61824 62411 64723 65576 68602 70967 71221 72080 74364 76694 76561 77892 81843 84064 88344 92163 92743 92397 93843 94574 95489 96551 96375 98421 98304.

KÖZLEKEDÉS.

() **A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság** igazgatósága közhirré teszi, hogy a Zimony-Orsova-Galacz között ez év márczius 7-ike óta érvényben álló nyári menetrendet az előrehaladott évadra való tekintettel, ez évi szeptember végével a következő módon szünteti meg: Zimony és Orsova között az utolsó lefelé menet szeptember 29-én, az utolsó felfelé menet pedig szeptember 30-án lesz. Orsova és Galacz között az utolsó lefelé menet Orsováról Galaczra szept. 26-án, az utolsó felfelé menet Galaczról Orsovára szept. 27-én lesz, a szept. 29-én Orsováról Galaczra és Galaczról Orsovára esedékes járatok tehát elmaradnak. A nyári menetrend helyett okt. 1-étől kezdve az egyidejüleg kiadott őszi menetrend lép életbe, mely szerint a gőzösök a Zimony-Orsova, illetve Turnseverin és turnseverin-galaczi vonalon hetenkint két-két járatot fognak teljesiteni és pedig a következő napokon: Zimony és Orsova között minden vasárnap és szerdán első menet okt. 1-én, Orsova és Zimony között minden kedden és szombaton első menet okt. 3-án. Turnseverinből Galaczra minden vasárnap és szerdán első menet okt. 1-én. Galaczról Turnseverinbe minden szerdán és szombaton első menet szept. 30-án. Közelebbi felvilágositással az egyidejüleg kiadott menethirdetmények szolgálnak.

() **A déli vasut téli menetrendje** október 1-én lép életbe, s a következő változásokat tartalmazza: A *budapest—pragerhofi* vonalon a személyszállitó téli menetrend tartamára Balaton-Földvár és Szaniszló megállóhelyeken nem állanak meg s a gyorsvonatok Balaton-Földvár helyett Szántód állomáson fognak feltételesen megállani. A *bécsujhely—nagy-kanizsai* vonalon a 308. sz. személyvonat Bécsujhelyről egy órával korábban fog indulni és csatlakozásban a Bécsből 1 óra 30 perczkor délután induló vonattal Bécsujhelyről 3 óra 15 perczkor délután fog indulni és Szombathelyre 6 óra 44 perczkor, Nagy-Kanizsára pedig 10 óra 5 perczkor este érkezik. Ezen módositás folytán a vonatnak Szombathelyen uj, közvetlen csatlakozása lesz Győrből, továbbá Grácz, Kőszeg, Pinkafő és Rum felé. A közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekből vehetők ki. Zsebrétü menetrendkönyvek ugy mint eddig is, az állomások pénztárainál árusittatnak el.

() **A Duna-gőzhajózási társaság** közli, hogy az árviz következtében *Adony* állomását is ideiglenesen megszüntetni kénytelen volt.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szeptember 18. —

Gabonatőzsde.

A készáruüzlet buzában ma kedvező hangulattal nyilt meg, de később nagy kinálat miatt nyugodtabb irányzatot követett. A kereslet élénk volts 5 krajczárral magasabb árakat fizettek. Más gabonanemekben gyér forgalom volt, az árak nem változtak. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki*: 1000 mm. 81 k. 9.— forinton, 3000 mm. 79·5 k. 9.— frton, 1300 mm. 81 k. 9.90 frton, 200 mm. 77·5 k. 8.— 500 mm. 80 k. 9.— frton, 1500 mm. 80 k. 9.02½ frton, 200 mm. 80 k. 8.80 frton, 450 mm. 80 k. 8.87½ frton, 500 mm. 80 k. 8.87½ frton, 100 mm. 80·5 k. 8.87½ frton, 100 mm. 80 k. 8.87½ frton, 100 mm. 80 k. 8.87½ frton, 700 mm. 80 k. 8.80 frton, 200 mm. 80 k. 8.85 frton, 1000 mm. 80 k. 8.80 frton, 600 mm. 80 k. 8.87½ frton, 1500 mm. 79 k. 8.85 frton, 300 mm. 79·5 k. 8.85 frton, 200 mm. 79·8 k. 8.80 frton, 100 mm. 79 k. 8.80 frton, 100 mm. 79 k. 8.80 frton, 100 mm. 79 k. 8.80 forinton, 200 mm. 79 k. 8.70 frton, 100 mm. 79·5 k. 8.70 frton, 300 mm. 79·5 k. 8.75 frton, 100 mm. 79 k. 8.75 frton, 150 mm. 79·5 k. 8.65 forinton kevert, 300 mm. 79 k. 8.75 frton, 200 mm. 79 k. 8.87½ frton, 200 mm. 79·5 k. 8.87 frton, 400 mm. 8.87½ frton, 100 mm. 79 k. 8.77 frton felső, 200 mm. 79 k. 8.80 frton, 100 mm. 79·5 k. 8.70 frton, felső, 100 mm. 79·5 k. 8.70 frton, 100 mm. 79 k. 8.85 frton, 100 mm. 79·5 k. 8.82½ frton, felső, 100 mm. 79·5 k. 8.72½ frton, sárga, 1500 mm. 78·5 k. 8.85 frton, 300 mm. 78·5 k. 8.80 frton, 100 mm. 78·6 k. 8.70 frton, 200 mm. 78 k. 8.70 frton, 1200 mm. 78 k. 8.80 frton, 300 mm. 78·5 k. 8.10 frton, üszkös, 100 mm. 78·8 k. 8.75 frton, 300 mm. 78·5 k. 8.70 frton, sárga, 100 mm. 78·5 k. 8.65 frton, felső, 200 mm. 78 k. 8.72½ frton, 100 mm. 77·5 k. 8.65 frton, 100 mm. 77 k. 8.62½ frton, 150 mm. 76 k. 8.30 frton, felső, sárga, 100 mm. 75·5 k. 8.35 frton, felső sárga, mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 450 mm. 80 k. 8.85 frton, 200 mm. 79 k. 8.80 frton, 200 mm. 79 k. 8.80 frton, 200 mm. 79·5 k. 8.77½ frton, 300 mm. 79·5 k. 8.77½ frton, 1000 mm. 79 k. 8.75 frton, 500 mm. 79 k. 8.70 frton, 200 mm. 79 k. 8.75 frton, 200 mm. 78·5 k. 8.70 frfon, 300 mm. 78 k. 8.50 frton, konkolyos, 100 mm. 77·5 k. 8.75 frton, 100 mm. 77·5 k. 8.65 frton, 100 mm. 77 k. 8.50 frton, sárga, 100 mm. 76 k. 8.40 frton, sárga, 100 mm. 76 k. 8.40 frton, konkolyos, 300 mm. 77 k. 8.60 frton, 200 mm. 75·5 k. 8.60 frton, 200 mm. 76·5 k. és 100 m. 78 k. 8.10 frton, kevert, 200 mm. 75·5 k. 8.60 frton, 200 mm. 75 k. 8.50 frton, 100 mm. 75 k. 8.45 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyevidéki: 1000 mm. 77 k. 8.75 frton, 1000 mm. 76·5 k. és 400 mm. 76·5 k. 7.75 frton, 1000 mm. 77 k. 8.60 frton, mind három hónapra.

Hartai: 1000 mm. 76·5 k. 8.75 forinton, három hónapra.

Makói: 2100 mm. 77·3 k. 8.80 frton, három hónapra.

Török-becsei: 3400 mm. 76 k. 8.55 frton, három hónapra.

Verbászi: 3000 mm. 73·2 k. 8.50 frton, három hónapra.

Kalocsai: 1750 mm. 75 k. 8.65 frton, három hónapra.

Dunai: 2500 mm. 74 k. 8.45 frton, három hónapra.

Bánáti: 2800 mm. 74·3 k. 8.45 frton, három hónapra.

Bácskai: 1000 mm. 77 k. 8.62½ frton, 3000 mm. 75·6 k. 8.57½ frton, 2000 mm. 74·8 k. 8.57½ frton, 350 mm. 74 k. 8.60 frton, 650 mm. 75 k. 8.60 frton, 130 mm. 73·8 k. 8.60 frton, mind három hónapra.

Ujvidéki: 2970 mm. 74·5 k. 8.50 frton, három hónapra.

O-kanizsai: 6200 mm. 74·5 k. 8.50 frton, három hónapra.

Becskereki: 6400 mm. 76 k. 8.50 frton, 5750 mm. 75 k. 8.45 frton, 1200 mm. 74 k. 8.45 frton, 3000 mm. 73 k. 8.50 frton, 6200 mm. 76 k. 8.60 frton, három hónapra.

Szerbiai: 2170 mm. 76.5 k. 7.40 frton, vámmentesen, három hónapra.

Rozs: 350 mm. 6.60 frton, 150 mm. 6.60 forinton, 100 mm. 6.50 frton, 250 mm. 6.50 frton, 800 mm. 6.40 frton, mind három hónapra.

Árpa: 400 mm. 6.10 frton kevert, 2050 mm. 6.05 frton kevert, 300 mm. 6.— frton kevert, 100 mm. 5.92½ frton, kevert, 100 mm. 5.65 frton kevert, mind három hónapra.

Zab: 150 mm. 5.21 frton, 100 mm. 5.75 frton, három hónapra.

A határidőpiaczon ma lanyhább irányzat uralkodott s az árak hanyatlottak. Az októberi buza ugy, mint az áprilisi buza is szombati záróárfolyamnál 8 frt 53 kr, illetve 8 frt 86 kr körül indult, a délelőtt folyamán azonban realizácziókra 8 frt 45 kr, illetve 8 frt 79 krra esett vissza. A főczikk árcsökkenése természetesen a többi czikkekre is befolyással volt s tengeri 5 frt 14 kr után 5 frt 09 kron, októberi rozs 6 frt 62 kr után 6 frt 57 kron, zab 5 frt 19 kr után 5 frt 16 kron jegyzett. Délfelé ismét jobb vételkedv nyilvánult s az összes czikkek árfolyama 2—3 krral emelkedett. Felmondásra 4000 mm. tengerit jelentettek be.

Délelőtt.

Szokványbuza októberre 8.53, 8.52, 8.54, 8.44, 8.48 forinton.

Szokványbuza áprilisra 8.86, 8.85, 8.87, 8.78, 8.82 forinton.

Szokványrozs októberre 6.96, 6.91, 6.94 frton.

Tengeri májusra 5.14, 5.10, 5.13 frton.

Szokványzab októberre 5.18, 5.16 frton.

Szokványzab áprilisra 5.56, 5.51 frton.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza októberre	frt	8.47— 8.48
Szokványbuza áprilisra	frt	8.81— 8.82
Szokványrozs októberre	frt	6.57— 6.58
Szokványrozs áprilisra	frt	6.92— 6.94
Tengeri szeptemberre	frt	5.15— 5.20
Tengeri 1900 májusra	frt	5.11— 5.13
Szokványzab októberre	frt	5.14— 5.15
Szokványzab áprilisra	frt	5.52— 5.53

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom szintén lanyha irányzat mellett folyt le.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak.

Buza októberre	frt	8.44— 8.45
Buza áprilisra	frt	8.79— 8.80
Szokványrozs októberre	frt	6.56— 6.58
Szokványrozs áprilisra	frt	6.90— 6.91
Szokványzab októberre	frt	5.13— 5.14
Szokványzab áprilisra	frt	5.51— 5.52
Tengeri szeptemberre	frt	5.12— 5.13
Tengeri 1900. májusra	frt	5.90— 5.91

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén a hagulat bágyadt volt, mert Transzválból ismét kedvezőtlen hirek érkeztek. Nehézkes forgalom mellett a nemzetközi értékek árfolyama mérsékelten lemorzsolódott. Rimamurányi részvények, minthogy Bécsből a bányaértékek piaczáról bágyadt jelentések érkeztek, nagyobb mértékben hanyatlottak. A déli tőzsdén megjött az osztrák-magyar bank kamatlábemelésének hire s minthogy Londonból is a bányaértékek erős hanyatlását jelentették, nálunk is erősebb reakczió jelentkezett. A helyi értékek közül a magyar leszámitoló- és pénzváltó bank és a budapesti közuti vasut részvényeit olcsóbban adták, ellenben az Adria-részvényeket élénk kereslet mellett 10 frttal emelkedtek.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén kedvtelen hangulat uralkodott, miután Transzválból ismét kedvezőtlen hirek érkeztek be. Rimamurányi részvények bécsi eladásokra hanyatlottak. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 372.70—371.90-ig, magyar hitelbank 383.——382.—-ig, osztrák-magyar államvasut 346.60—346.—-ig, rimamurányi vasmü 344.——341.75-ig, közuti vasut 365.—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 372.——372.20, magyar hitelbank 382.——382.25, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 255.50—255.75, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.——100.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 240.——240.50-ig, osztrák-magyar államvasut 346.50—346.75-ig, déli vasut 73.——73.50-ig, rimamurányi vasmü 342.50—342.75-ig, magyar koronajáradék 95.20—95.30-ig, közuti vasut 366.——366.50, városi villamos vasut 200.——200.50.

Déli tőzsde.

Az osztrák-magyar bank kamatlábfelemelése következtében a déli tőzsde bágyadt hangulatban folyt le. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 372.80—371.80-ig, magyar hitelbank 382.70—382.—-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 255.——254.75, magyar ipar- és kereskedelmi bank 99.25, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 240.50—240.—-ig, osztrák-magyar államvasut 346.75—346.25-ig, déli vasut 72.—, rimamurányi vasmü 342.50—342.—-ig, közuti vasut 364.75—364.—-ig. Helyi értékekben köttetett: Adria 243.——248.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 372.——372.20, magyar hitelbank 382.——382.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 255.——255.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 99.25—99.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 240.——241.—, osztrák-magyar államvasut 346.——346.25-ig, déli vasut 72.——72.50-ig, rima-murányi vasmü 342.——342.50-ig, magyar koronajáradék 95.35—95.40-ig, közuti vasut 364.——364.50-ig, városi villamos vasut 200.——200.50-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: osztrák hitelrészvényben holnapra 2.——2.50 frt, nyolcz napra 6—7 forint, szeptember végére 9—10 frt.

Utótőzsde.

Londoni árfolyamjegyzésekre az utótőzsdén az árfolyamok ismét hanyatlottak. A forgalom korlátolt maradt. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 372.20—371.30-ig, magyar hitelbank 382.——381.50-ig, osztrák-magyar államvasut 345.50—344.50-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 371.50—371.60-ig, magyar hitelbank 381.75—382.—-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 254.50—255.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 99.——99.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 239.50—240.—-ig osztrák-magyar államvasut 344.70—344.90, déli vasut 71.50—72.—-ig, rima-murányi vasmü 341.50—342.—-ig, magyar koronajáradék 95.20—95.40, közuti vasut 364.——364.50, városi villamos vasut 199—200.—-ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 18. *A)* Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz —.—kr. Öreg közép —.— kr. Fiatal nehéz 41½—42½ kr. Fiatal közép 43—43½ kr. Fiatal könnyü 44—44½ kr. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.—.— kr. III. *Romániai*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.— kr. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— kr. V. *Szerbiai*: Nehéz 42½—43 kr. Közép 43—43½ kr. Könnyü 43½—44 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertesek vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1899. év szept. 16. napján volt készlet 39.126 db, 1899 szept. 17. napján felhajtatott 506 db, szept. 17. napján elszállittatott 636 drb, szept. 18. napjára maradt készletben 38.991 drb. A hizott sertés üzletirányzata: csendes.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása az 1899 évi hó szept. 15-én esti 6 órától szept. 17-én esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről:

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállittatott vasuton	Elszállittatott hajón	Elszállittatott együtt
	méterm.					
a) helyi forgalomban						
buza	24677	22973	47614	—	—	—
rozs	2104	—	2104	—	—	—
árpa	9466	5840	15306	402	—	402
zab	1476	7547	9023	—	—	—
tengeri	—	—	—	1824	—	1824
összesen	37723	36324	74047	2226	—	2226
b) átmeneti forgalomban						
buza	401	—	401	—	—	—
rozs	815	—	815	—	—	—
árpa	1609	—	1609	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
összesen	2825	—	2825	—	—	—

c) a fővámhivatalnál előjegyeztetett

Az áru megnevezése	A visszkivitel czéljából valobehozatalra előjegy. mennyiség métermázsákban	Az áru megnevezése	A visszkivitelre előjegyzett mennyiség métermázsákban
buza	—	buzaliszt	3539
rozs	—	rozsliszt	—
árpa	—	árpaliszt	—
összesen	—	összesen	3539

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szept. 18. (Az *Egyetértés* távirata.) Az *előtőzsde* hanyatló irányzattal kezdődött, a mit főleg a transzváli kérdés elmérgesedése idézett elő. Az ennek folytán eszközölt realizálások annál kedvezőtlenebb hatást gyakoroltak, mert a kinálattal semben semmi kereslet sem mutatkozott. Egyedül Adria-részvényeket kerestek az alaptőke felemeléséről elterjedt hirek folytán. Valuták megszilárdultak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 372.—, magyar hitelbank 383.—, Länderbank 238.—, osztrák-magyar államvasut 346.75, déli vasut 73.—, alpesi bányarészvények 282.50, prágai vasipar 1401.—, rimamurányi vasmü 342.25, brüxi szénbányarészvények 395.—, májusi járadék 100.05, török sorsjegyek 60.40, német birodalmi márka 58.97.

A *déli tőzsdén* a kedvezőtlen londoni jelentések daczára az irányzat szilárdabb lett. A bank-kamatláb felemelése hatástalan maradt. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 372.25, magyar hitelrészvények 383.—, Länderbank 238.—, union-bank 306.50, anglo-bank 151.—, bankegyesület 273.—, tramway-részvények 450.25, osztrák-magyar államvasut 346.75, déli vasut 73.—, elbavölgyi vasut 255.—, észak-nyugati vasut 243.—, dohányrészvények 138.50, alpesi bányarészvények 284.25, rimamurányi vasmü 343.—, prágai vasipar 1413, májusi járadék 100.05, magyar koronajáradék 95.40, török sorsjegyek 60.40, német birodalmi márka 58.97.

Az irányzat későbbis szilárd maradt és az árfolyamok legnagyobb részt javultak.

A *délutáni magánforgalomban* a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 371.50, magyar hitelbank 381.50, angol-osztrák bank 151.—, bankegyesület 272.50, Unionbank 304.25, Länderbank 237.25, osztrák-magyar államvasut 344.50, déli vasut 72.25, elbavölgyi vasut 254.50, északnyugati vasut 242.50, török dohányrészvény 136.50, rima-murányi vasmü 340.75, alpesi bányarészvények 281.75, májusi járadék 100.—, magyar koronajáradék 95.30, török sorsjegyek 60.10.

Bécs, szept. 18. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 117.40, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 140.—, magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.60, magyar kel. vasut áll. kötvény 119.30, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 254.50, magyar kereskedelmi bank 1429, magyar koronajárad. 95.30, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 94.—, magyar hitelbank-részvények 382.—, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 162.—, kassa-oderbergi vasut-r. 183.50, rimamurányi vasmü 340.50.

Bécs, szept. 18. *Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papir-járadék 100.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 117.90, 1860. sorsjegy 137.30, osztrák hitelsorsjegy 197.25, angol-osztrák bank 150.50, bécsi Bankverein 271.50, osztrák-magyar bank 897.—, déli vasut részvény 72.25, dunagőzhajózás társulat 397.—, dohányrészvény 136.75, cs. és kir. vert arany 5.70, német bankváltók 58.97, 4·2%-os ezüstjáradék 99.90, osztrák koronajáradék 100.25, 1864. sorsjegy 195.50, osztrák hitelintézeti részvény 371.13, union-bankrészvény 304.50, osztrák Länderbank 237.—, osztrák-magyar államvasut 344.25, elbavölgyi vasut 254.50, alpesi részvények 282.25, 20 frankos arany 9.57, londoni váltóár 120.60, bécsi Tramway 450.—. Nyomott.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mult heti nagy felhozatalok legnagyobbrészt már eladódtak; minthogy azonban még mindig nagy felhozatalok várhatók, a határidőpiaczon, jóllehet a budapesti malmok ma ismét 80.000 mm. buzát vásároltak, a hangulat kedvezőtlen volt. Attól tartanak, hogy ha a malmok vásárlásai megszünnek, ismét nagy készletek fogják nyomni az árakat. — Eladatott: őszi *buza* 8.58, 8.53 frton, tavaszi 8.90, 8.87 frton, őszi *rozs* 6.87, 6.85 frton, tavaszi 7.21 frton, őszi *zab* 5.43, 5.40 frton, tavaszi 5.80 frton, *tengeri*, októberi 5.50, 5.48 frton, május—juniusra 5.40, 5.39 frton, *repcze* szeptemberre 12.50—12.60 frtig.

Délután határidőüzletben nágyon gyér volt a forgalom, minélfogva nagy üzleti csend uralkodott és a délelőtti árfolyamok nem változtak. Egyátalán csak néhány szórványos kötés történt buzában és pedig őszi határidőre 8.56—8.54 frton, és tavaszra 8.86 frton. Egyébként pedig jegyeztek: rozs őszre 6.85—6.86 frton, rozs tavaszra 7.20—7.21 frton, zab őszre 5.40—5.41 frton, zab tavaszra 5.76—5.77 frton, tengeri szeptember—októberre 5.46—5.47 frton, tengeri május—juniusra 5.38—5.39 frton. repcze szeptemberre 12.50—12.60 frton. A készárupiaczon ma szintén jelentéktelen volt az üzlet, mert a hajózás megakadása, valamint a vasuti forgalomban több helyütt beállott szünetelés bénitotta a tevékenységet, de az irány mindamellett tartva maradt. Eladatott néhány kisebb tétel 78½ és 79 kilós csallóközi buza 8.62½ frton, marcheggi paritáson.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, szept. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A londoni reggeli lapok czikkeire, a melyek szerint Transzvál tagadó válasza minden további tárgyalást lehetetlenné tesz, továbbá arra a tőzsde megnyitásakor érkezett jelentésre, hogy a londoni tőzsdén az aranybányaértékek hanyatlottak, az irányzat itt az egész vonalon bágyadt volt, különösen helyi értékekben és leginkább a transzváli vasutak és a Kanada-Pacific részvényeiben. Amerikai vasutak bágyadtak. A járadékpiacz nyomott. Vasutak egyenlőtlenek, osztrákok jól tartották magukat. A kedvező bankkimutatásnak nem volt hatása. Később nyugodt volt az irányzat, mert a nyugati tőzsdék jelentéseit várták. Magánleszámitolási kamatláb $4^7/_8$%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4%-os osztrák aranyjáradék 100.—, magyar koronajáradék 94.75, osztrák-magyar államvasut 146.90, bécsi váltóár 169.35, magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10, Disconto Commandit 200.10, általános villamoss. Edison 248.75, Gelsenkirchen 192.40, Laura-kohó 253.75, 4½% ezüstjáradék 99.50, 4% magyar aranyjáradék 98.20, osztrák hitelrészvény 232.60, déli vasut 32.50, orosz bankjegyek 216.75, 4% uj orosz kölcsön 99.55, olasz járadék 92.60, Dynamit Trust 156.43, Harpeni 188.75. Nyugodt.

Berlin, szept. 18. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 232.10, osztrák-magyar államvasut 147.—, osztrák déli vasut 32.50.

Frankfurt, szept. 18. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 232.20, osztrák-magyar államvasut 146.90, déli vasut 32.40. Nyugodt.

Hamburg, szept. 18. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 232.05. Csendes.

Hamburg, szept. 18. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 98.75, osztrák aranyjáradék 99.50, osztrák ezüstjáradék 99.30, osztrák hitelrészvény 232.25, osztrák 1860-as állami sorsjegy 141.—, osztrák-magyar államvasut 147.—, osztrák déli vasut 33.—, olasz járadék 92.60. Nyugodt.

Páris, szept. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén a délafrikai aranybánya-részvények árfolyamai rohamosan estek, mert attól tartanak, hogy a háboru Anglia és Transzvál közt már alig elkerülhető. Debeer 18, Eastrand 14 frankkal esett. Ez a többi értékeket is kedvezőtlenül befolyásolta. Rio Tinto 17 frankkal hanyatlott. Járadékok is bágyadtak voltak.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 100.22, 3½%-os járadék 102.62, magyar aranyjáradék 100.60, osztrák aranyjáradék 101.90, olasz járadék 92.70, osztrák-magyar államvasut 741.—, osztrák földhitelrészvény 1258, török dohányrészvény 303.—, Banque de Paris 1053.—, ottoman bank 566.—. Gyenge.

London, szept. 18. (Megnyitás.) $2^3/_4$%-os angol consol $104^5/_8$.

London, szept. 18. (Zárlat). Magyar aranyjáradék 98½, osztrák déli vasut $6^3/_4$, ezüst $27^1/_{16}$, $2^3/_4$%-os angol consolok $104^7/_{16}$, uj spanyol járadék $55^5/_8$, olasz járadék $91^5/_8$, 4%-os rupia $64^1/_4$, canada pacific-vasut $95^3/_4$. Magánkamatláb $3^5/_8$%. Csendes.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Bécs, szept. 18. *Szesz.* Kont. nyers szesz 19.90—20.10 frt. Üzlettelen. Változatlan.

Hamburg, szept. 18. *Kávé* szeptemberre $26^1/_8$, novemberre $26^1/_4$, márcziusra 27, májusra 27½ fillér fontonkint.

Boroszló, szept. 18. Buza 15.70, 15.60, rozs 15.10, zab 12.90, repcze 20.80, szesz (50-es) szeptemberre 63.40, (70-es) 43.40, tengeri 12.75.

Berlin, szept. 18. *Gabonapiacz.* A vételkedv eleinte tartózkodó volt, később azonban annyira kifejlődött hogy a rozs szállitási ára ½ márkával, a buzáé ¼ márkával emelkedett, a szombati árakhoz képest. Zab alig tartotta magát. Az idő esős.

Berlin, szept. 18. Szesz 44.20.

Stettin, szept. 18. Szesz 42.50.

Köln, szept. 18. Olaj 52.50.

Páris, szept. 18. *Buza* folyó hóra 19.20, októberre 19.35, november—deczemberre 19.65, november—februárra 19.80, állandó; *rozs* folyó hóra 14.—, októberre 14.—, november—deczemberre 14.15, november—februárra 14.25, nyugodt; *liszt* fleur de Paris folyó hóra 25.55, októberre 25.85, november—deczemberre 26.15, november—februárra 26.40, állandó; *repczeolaj* folyó hóra 53.—, októberre 53.—, november—deczemberre 53.75, január—áprilisra 54.25, nyugodt; *szesz* folyó hóra 38.50, októberre 38.—, november—deczemberre 37.50, január—áprilisra 38.—, renyhe. — Idő: felhős.

London, szept. 18. *(Gabonapiacz.)* Az irányzat általában szilárd, buza és tengeri 3—3 pennyvel magasabb. Városi liszt 23—28 sh., repczeolaj 23 sh., tengeri 18 sh. 6 p. (eladók). Behoztak: 50.000 q. buzát, 17.000 q. árpát, 200.000 quarter zabot. Az idő esős.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. (Magánjelentés.) A mai forgalom, tekintettel a közeledő izraelita ünnepekre, élénk volt. Az élő baromfi és a borjuhus ára emelkedett. A befőzni való paradicsom ritka és drágább lett. A befőzni való szilva literje 8 kr. A parasztszekerekkel érkező szőlő kilóját 20 krért adták.

A mai detailárak ezek:

Husféle. Marhahus eleje 68, leveshus 72, rostélyos, felsál, hátszin, fartő 80, marhanyelv 72, vesepecsenye 90, tisztitva 1.80, növendékhus eleje 44, hátulja 52 kr, borjuhus 80, szegye, lapoczkája 80, czombja 90, szelet 100 kr, sertéshus 64, czombja, lapoczkája 72, karaj és nyulpecsenye 90, nyers sonka 68, prágai sonka 90 kr kilója, zsir 60 kr, háj 58 kr kilója, olvasztani való szalonna 58 kr, ludzsir kilója 1 frt 25 kr.

Baromfi: Csirke darabja 55 kr., tyuk 80 kr, pulard 90 kr, pulyka darabja 2.20 frt, hizott kacsa 150 kr, hizott lud 3.80 frt, gyöngytyuk 100 kr.

Leölt és tisztitott baromfi: Csirke 55 kr, pulárd 95 kr, kappan 100 kr, lud 2.— frt. kacsa 90 kr, pulyka 2.— frt darabja.

Tojás: Tojás nagyobb 36 darab 100 kr, kisebb 7 db 20 kr, teatojás 3 db 10 kr.

Hal. Ponty 60 kr, harcsa 80 kr, süllő 50 kr, apró kevert hal 35 kr, viza 110 kr, tok 130 kr, fogas 2.50 frt, kecsege 2.— frt, édesvizi rák darabja 14 kr, csuka 60 krajczár.

Különlegesség: Fogoly párja 1.60 frt, vadkacsa dbja 60 kr, fáczán dbja 1 frt 70 kr, nyul 1 frt 70 kr, dámvadhus kilója 60 kr, vaddisznóhus kilója 50 kr, őzhus kilója 75 kr, czombja 3 frt 60 kr, gerincze 7 frt. Közönséges szőlő kilója 38 kr, csemegeszőlő 45 kr, görög dinnye darabja 25 kr, sárga dinnye darabja 20 krajczár, turkesztán 18 kr, cantaloupe 35 kr, rétes-alma kilója 20 krajczár, körte kilója 36 kr, őszi baraczk kilója 80 kr. Sampiongomba 4 darab 10 kr, karfiol darabja 20 krajczár, befőzni való paradicsom kilója 5 kr, 100 drb 75 krajczár, puttonya 35 krajczár. Eczetbe való uborka 100 darab 80 krajczár, savanyitott uborka 100 darab 80 krajczár, káposzta darabja 10 kr, vörös káposzta 14 kr, idei tök darabja 12 kr. Burgonya kilója 3 krajczár. Teavaj kilója 1 forint 20 krajczár, parasztvaj 95 kr, tejföl literje 24 kr, édes turó kilónkint 18 krajczár.

Bécsi marhavásár.

Bécs (St.-Marx), szept. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Felhajtatott 3599 magyar, 741 galicziai, 34 bukovinai, 665 német, összesen 4679 vágómarha. Az irányzat szilárd, az árak emelkedtek. Eladatott: elsőrendü magyar hizott ökrök 35—38 forint, másodrendüek 31—34 forint, harmadrendüek 27—30 frt, galicziai elsőrendüek 37—39 frt, másodrendüek 33—36 frt, harmadrendüek 29—32 frt, német elsőrendüek 39—41.— frt, másodrendüek 34—38 frt, harmadrendüek 30—33 frt, 100 kilogrammonkint élősulyban.

Szerkesztői üzenetek.

R. M. *Kapoly.* Forduljon a kiállitás igazgatóságához Szegeden. Nagyon szivesen megküldik önnek a részletes kimutatást.

T. L. Gy. Olyan lap, a mely kizárólag zenéről ir, ez idő szerint csak egy van Budapesten. Czime: *Zenelap* (Aggteleky-utcza 4.), szerkesztője: *Ságh József.* Megjelenik ezenkivül Budapesten két olyan lap, a mely *zeneműveket* ad ki. Ha ezek czimeit akarja tudni, készséggel közöljük.

B—i. K—n. *Budapest.* A szabadságharczról eddig megjelent könyvek részben eredetiek, részben forditottak a következők:

Kossuth: Irataim.
Mészáros Lázár Emlékiratai.
Gelich Richard: A szabadságharcz története.
Id. Görgei István: A szabadságharcz története.
Gracza György: A szabadságharcz története.
Brankovics György: A szabadságharcz története.
Vargyas Endre: A szabadságharcz története.
Jókai, Rákosi, Bródy: A szabadságharcz bibliája.
Hegyesi Márton: A 3-ik zászlóalj története.
Klapka György Emlékiratai.
Pap Dénes: Okmánytár Magyarország függetlenségi harczának történetéhez.
Kőváry: Erdély története 1848—49-ben.
Hentaller Lajos: A magyar szabadságharcz története.
Hentaller Lajos: A bolavásári szünet.
Varga Ottó: Az aradi vértanuk albuma.
Szilágyi Sándor: Rajzok a forradalom utáni időkből.
„ „ A forradalom férfiai.
„ „ A szabadságharcz története.
Vukovics Sebő igazságügyminiszter Emlékirata.
Kunsági és Poternkin: Honvédvilág.
Elekes: Honvédek könyve.
Dembinszki Henrik: Magyarországon.
Ascherman: Egy nyilt szó Görgei tábornok ügyéhez.
Asbóth Lajos emlékiratai.
„ „ Görgei. Czáfolat Ascherman könyvére.
Áldor Imre egy csomó munkája.
„ „ Kossuth és Perczel.
Margitai Gábor: Aradi vésznapok.
Szöllösy Ferencz: Kossuth és a magyar emigráczió.
Veres: A magyar emigráczió Keleten.
Szemere Bertalan emlekiratai az emigráczióból.
Bauer őrnagy hagyományai. Krili Makray László.
Sz. Bakk Endre: Az 1848—49-iki szabadságharcz alatti események Vizaknán.
Szedlák Mátyás: Leleplezések a magyar szabadságharcz és a magyar emigráczió idejéből.
Görgei Arthur: Gazdátlan levelek.
Bem tábornok téli hadjárata Erdélyben. Irta: Deresényi Kálmán.
Gyüjteménye a Magyarország számára kibocsátott legfelsőbb manifesztum és szózatoknak, valamint a cs. és kir. hadsereg főparancsnokai által Magyarországban kiadott hirdetményeknek.
Mészáros Károly: Kossuth levelezése a magyar szabadságharcz karvezéreivel.
Egerváry: Honvéd törzstisztek albuma.
Ujhegyi Béla: Budavár keletkezése és hadtörténelmi multja.
Szeremley: Krónika I—II.
Horváth Mihály: Magyarország függetlenségi harcza.
Klapka: Emlékeimből.
Makray Aladár: Kossuth levelei Bem altábornagyhoz.
Rogge Valér: Az 1848-iki reakczió és ellenforradalom.
Hegyesi M.: Biharvármegye 1848—49.
Igen sok vármegyei monográfiában értékes adatok vannak, különösen Háromszék s a székely megyék történetében.
Pulszky Ferencz: Életem és korom.
Id. Ábrányi: Emlékeim.
Madarász J. Emlékeim.
Irányi D.: L'Histoire politique de la revolution de Hongrie — nem tudom le van-e forditva magyarra.
Kemény Zsigmond: Forradalom után.
Kovács Lajos: A békepárt.
Zalár József: Magyar emléklapok.
Szinnyei bácsi: Komárom 1848—49-ben.
Elekes és Balthazár: Honvédek könyve.
Gróf Batthyány Kázmér Emlékiratai.
Budapesti Szemle 1893 juliusi száma.
Balthazár és Zámbory: Honvédek könyve.
Rüstow: Magyar hadjárat története. Forditotta: Vértesi Arnold.
B. J.: Magyarország függetlenségi harczának katonai története.
Reizner: A régi Szeged története.
Czetz: Bem's Feldzug in Siebenbürgen. Magyarul nem tudom meg van-e?
Vajda: Egy honvéd naplója.
Oláh György: Békesvármegye 1848—49-ben.
Remellay: Alkotmányos uj naptár és rengeteg sok naptár a 60-as és 70-es évekből.
Közlöny, Honvéd (Kolozsvárt), Márczius 15., Pesti Hirlap stb. ujságok, gazdag kutforrások.
Történeti lapok és 1848—49-iki Történelmi Lapok stb.

Női bölcsész. A franczia müvelt hölgyek részéről a bölcsészeti müvek iránt való érdeklődés nem csupán divat dolga, de mélyen meggyökerezett nemzeti hagyomány. A kiváló gondolkodók szalonjaiban époly ünnepelték és kedvelték, mint a nagy irók és müvészek. Minden valamirevaló német, angol, olasz bölcsészeti müvet leforditanak francziára: tehát igenis van tudomásuk a német bölcsészek szellemi világáról, annál inkább, mert az idevágó nagyon gazdag folyóirat-irodalom, továbbá a napi sajtó (mely utóbbi Francziaországban erősen irodalmi), tulsokat is foglalkoznak e tárgygyal. Schoppenhauerrel alig foglalkoztak annyit saját hazájában a szakkörökön kivül, mint Francziaországban a 70-es és a 80-as években s lehet mondani, hogy ez a nagy divatossága juttatta tulajdonképen világraszóló hirnévre, népszerüségre. A divatosság persze nem azt akarja jelenteni, hogy a franczia nők elite-je Schoppenhauerista lett volna, hanem azt, hogy e nagy gondolkodónak eszméi általánosabb érdeklődést keltettek, azokat szenvedélyességgel vagy vitatták, vagy erősitették, vagy módositották. Voltak, kiket erősen indokolt igazságai bántottak, s olyanok, kik azokat jelszókul fogadták el. Nietzsche nem jött ugyan ilyen divatba, s nem is valószinü, hogy a franczia hölgyek egy könnyen propagandát csináljanak ő neki. Mind a mellett azok, a kik Nietzsché-t e „bolondgombák"-ért becsmérlik, époly felületes és lelkiismeretlen dolgot követnek el, mint azok, a kik Zolától, a nagy regényirótól husz éven át minden irói értéket elvitattak, mert regényeiben szeméremsértő leirások is fordultak elő s ezért kizárólag pornografusnak gyalázták.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Kivonat a hiv. lap szept. 17. számából.

Árverések a fővárosban. *Szekula* Hugó 2341 frtra becs. ingós. szeptember 19. VII. ker. Damjanich-utcza 37. szám. *Blazsovszky* Sarolta 562 frtra becs. ingós. szeptember 19. VII. ker. külső kerepesi-ut 28. szám. *Magyar* József 947 frtra becs. ingós. szeptember 19. VI. ker. nagymező-utcza 3. szám. *Sextius* Mária 338 frtra becs. ingós. szeptember 19. VIII. ker. Rökk Szilárd-utcza 27. szám. *Radó* Sziegfried 1703 frtra becs. ingatl. szeptember 19. VII. ker. hold-utcza 13. szám. *Krell* István 313 frtra becs. ingós. szeptember 19. IV. ker. Károly-kaszárnya.

Árverések a vidéken. *Mihalik* Bálint 30000 frtra frtra becs. ingatl. szeptember 23. Esztergom. *Bak* Márton 5000 frtra becs. ingatl. október 3. Szepes-Várallya. *Schiffer* Sándorné 3300 frtra becs. ingatl. október 13. Ujpest. *Vészin* Györgyné 3000 frtra becs. ingatl. szeptember 25. Vinga. *Nyomczoczki* András 6000 frtra becs. ingatl. október 14. Simonyifalva. S. *Dirhan* Ede 13465 frtra becs. ingatl. november 4. Belényes. *Szeitl* Ádám 2800 frtra becs. ingatl. október 13. Püspök-Lak. (Pécsvárad). *Engelsman* József 6000 frtra becs. ingatl. október 11. O-Becse. *Büchler* Sia 4967 frtra becs. ingatl. október 3. Ungvár. *Szakolczay* István 1102 frtra becs. ingós. szeptember 23. Szob (Vámos-Mikola). *Molnár* József 10000 frtra becs. ingatl. október 9. Csanád-Palota. (Nagylak). *Betegh* Ferencz 2103 frtra becs. ingós. október 2. Torda. *Beer* Rudolf 2730 frtra becs. ingatl. szeptember. 29. Detta. *Loch* Mátyás 8000 frtra becs. ingatl. szeptember 28. Murány. (Vinga). *Kölln* Károly 2270 frtra becs. ingós. október 2. Salgó-Tarján. *Vay* Alajos 1550 frtra becs. ingatl. szeptember 20. Szelevény. (Kun-Szent-Márton)

Marinţ Juon 2490 frtra becs. ingós. szeptember 27. Kudzsir. (Szászváros). *Szatmári* Károly 2530 frtra becs. ingatl. október 5. K.-Ladány. (Szeghalom). *Kovács* István 3800 frtra becs. ingatl. deczember 4. Nagyvárad.

Csődmegnyitás. A tordai kir. törvényszék részéről *Hornik* M. és társa maros-ludasi czég ellen. Csődbiztosul Pozsoni Antal törvényszéki biró, tömeggondnokul dr. Popeszku Gyula, helyetteséül dr. Mezei Géza ügyvédek neveztettek ki. Bejelentési határidő deczember 3.

Napirend 1899. szeptember 19.

Naptár: Kedd, szeptember 19. **Róm.** kath. Január vt. — Prot. Január. — **Görög-orosz:** (szeptember 7.) Szozont. — Zsidó: Tischri 15. — **Nap kél:** 5 óra 29 perczkor reggel, **nyugszik** 5 óra 46 perczkor este. Hold kél: 5 óra 21 perczkor délután, **nyugszik:** 5 óra 16 perczkor reggel.

A földmivelési miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A nemzeti muzeum: régiségtára **nyitva** d. e. 9 órától d. u. 1 óráig. — **Többi tárai megtekinthetők 50 kr.** dij mellett.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u. 3-tól 5-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

Iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő és péntek kivételével naponkint 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

M. kir. mezőgazdasági muzeum. Városliget, Széchenyi-sziget, történelmi épületcsoport. A gyüjtemények a hétfői napok kivételével, megtekinthetők naponkint d. e. 10 órától 1 óráig és d. u. 3 órától 5 óráig. A látogatás ingyenes.

Az 1848—49-iki szabadságharczi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban. d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u. 2-ig. — Magyar háziipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től déli 1 óráig és d. u. 3-tól esti 7 óráig. Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., I. em. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig.

IDEGENEK NÉVSORA.

Hungaria szálloda. Gr. Zamoyski A. neje és kisérete Varsó. Gr. Heiningen E. és kisérete Bécs. — Br. Born E. és neje Neustadl. Dr. Modell R. Berlin. — Pivkovich E. Magyarbel. — Mad. Mendl M. és csal. Galatz. — Godawa I. Varsó. — Alexander L. Ugland I. Christiania. Huszár B. Keszeg. — Bodnar S. N.-Várad. — Brandeis I. Schmichow. Friedländer I. Prága. — Günzburg O. St.-Germain. — Tabaglio F. Manchester. — Zucker H. Berlin. — Sárkány H. Csetnek. — Hagenoff N. Zsolla. — Tenerani C. Róma. — Brody F. Kassa. — Saita C. Bukarest. Lucre A. Posen. — Bergl I. Deseppi R. Fiume. — Van Ham I. Brüssel. Werner D. M. Arad. — Joakim L. Brüssel. — Prentner I. Brassó. Falk W. Berlin. — Schinimelbach H., Latinak M., Singer L., Gans O., Jonas W., Dr. Mandel H., Blumka I., Müller M., Wiener F., Willaud G. Bécs.

Metropole szálloda. Br. Maasburg S. Szentes. — Siráky B. és neje Baja. — Királyi J. és fia B.-Hunyad. — Illés E. Pápa. — Starry G. M.-Vásárhely. — Dr. Lieskó J. P.-Vács. — Gescheit I. Putnok. — Gettler J. Uj-Kecske. — Tomeskó N. B.-Gyarmat. — Truog A. Bécs. — Benkő A. Fiume. — Drac K. és neje Varsó. — Répásy A. Szeged. — Dr. Schmier Gy. Szabadka. — Cseh L. Eperjes. — Biri M. Apatin. — Szmrecsányi A. Darócz. — Füstös K. Bustyaháza. — Rusz J. Gyöngyös. — Rosenfeld S. Bécs. — Lebovits B. Brassó. — Königstädter O. Ujvidék. — Seligmann M. Pécs. — Domján N. Bécs. — Lengyel Lena Kolozsvár. — Brun A. Miskolcz. — Hirschler I. Miskolcz. — Kovács F. Ujvidék.

Pannonia szálloda. Gr. Jankovich L. és inasa Z.-Egerszeg. — Gr. Zichy L. és inasa Zákány. — Gr. Pálfy M. és inasa Pudmarics. — Sebők M. Juhász S. Miskolcz. — Boronkay I. Sárkány. — Tomasic N. Zára. Kerpan L. Tisre L. Milano. — Kund I. Karancsalyja. — Frank F. Bécs. Rudy I. Susungrande. — Neufeld I. Berlin — Vásárhelyi I. Szakácsi. Dats E. Felka. — Nagy P. Keszthely. — Szabó L. Zenta. — Barsó I. Pakta. — Munk S. A.-Zsolcza. — Szallaj S. Beregszász. — Kosztka L. Pápa. — Hamory Z. Temesvár. — Barczy I. Kecs. — Szatmáry K. P.-ne Zsolcza. — Ochaba A. Pozsony.

Vadászkürt szálloda. Br. Lusensky H.-né csal. és kisérete Osgyán. Br. Cram F. és kiserete Bpst. — Lvg Herbert és inasa Alba. — Rusinszki J. Ledisztaus S. Varsó. — Rodler R. Bécs. — Krausz M. Pécs. Karacsony A. Beodra. — Meindl V. és inasa Kolozsvár. — Richter A. Bécs. — Ambrózy N.-né és leánya S.-A.-Ujhely. — Dr. Schlecht I. Berlin. — Molnár D. és neje Kőrös. — Salzer Zs. Bécs. — Csángedy Gy. Didony. — Musa P. C.-Olasz.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest. 1899 szept. 19-én

A hadi fogoly.

Opera két felv. Zenéjét szerzette Goldmark K. Szövegét irta Schlicht E. Ford. Radó.

Személyek:

Achilles	Takács
Agamemnon	Mihályi
Priamus	Várady
Automedon	Kertész
Idäus	Kiss B.
Egy hirnök	Ney B.
Thetis	Semsey M.
Briseis	Diósyné H.
Főpap	Fekete

Utána:

Hópehely.

Vig opera 1 felv. Szöv. irta Willner A. M. Ford. Radó A. Zenéjét szerzé Berté H.

Személyek:

Burgundi herczeg	Beck
Udvari bolondja	Hegedüs
Gáston	Arányi
Jeannette	Ábrányiné
Auasztázia	Válent
Egy paraszt	Zolnay

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1899 szept. 19-én.

A nagymama.

Vigjáték 3 felv. Irta Csiky G.

Személyek:

Szerémi gr.-né	Prielle
Ernő	Zilahi
Örkény	Gyenes
Kálmán	Horváth
Piroska	Keczeri
Timár	Boér
Mártha	Csillag
Tódorka	Vizvári
Szeraphine	Rákosi
Koszta	Gabányi
Galambosné	Vizváriné
Pinczér	Faludi

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest. 1899 szept. 19-én.

A görög rabszolga.

Operette 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Makai E. és Pásztor A. Zenéjét szerzette Sidney J.

Személyek:

Antónia	Szelepcsényi
Iris	Blaha S.
Pomponius	Solymosi
Heliodorus	Kovács
Aspasia	Küry
Archiás	Kenedich
Diomed	Raskó
Silvius	Lubinszky
Manlius	Ujvári
Lollius	Várnai
Curius	Ternyei
Melanopis	Izsóné

Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1899 szept. 19 én.

Blaha Lujza asszony vendég felléptével.

Az arany kakas.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarositotta Fái J. B.

Személyek:

Szikra Julis	Blaha L.
Fürge	Hegedüs
Dachslmayer	Szathmáry
Erzsi	Varsányi
Liza	Rostagni
Horváth	Gál
Klárika	Nógrády
Dr. Gyárfás	Góth
Müller	Tapolczai
Flóris	Gyöngyi
Treszka	Sugár
Bokros	Győző
Emma	Pécsi
Lándorné	Mátrainé
Melanie	Berzétei
Körmös	Kazaliczky
Tourista	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Budapest, 1899 szept. 19-én.

A Gyurkovics-lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta Herczeg Ferencz.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy
Katinka	Rózsa
Sári	Aranyossy
Ella	Bilkei
Mici	Ráskai
Terka	Galambos
Liza	Gombaszögi
Klári	Váradi
Radványi báró	Molnár
Gida	Rózsahegyi
Horkay	Ráthonyi
Kemény	Odry
Jankó	Kardos
Sándorffy	Füredi
Semessey	Giréth

Kezdete 7½ órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Budapest, 1899 szept 19 én.

A Michu lányok.

Operette 3 felv.
Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest. 1899 szept. 19-én.

Sulamith

Jeruzsálem leánya.

Opera 4 felvonásban.
Kezdete 7½ órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Igazgató Feld Zsigmond.

Budapest, 1899 szept. 19-én.

Henschel fuvaros.

Szinmü 5 felv.
Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház műsora: *Szerdán* Dombai ur felesége. Másodvirágzás. Az anyósok. *Csütörtökön* Folt, a mely tisztit. *Pénteken* A nők barátja. *Szombaton* Figaro házassága. *Vasárnap* Az ember tragédiája.

A magy. kir. operaház műsora: *Szerdán* Jancsi és Juliska. Babatündér. *Csütörtökön* Aida. *Pénteken* nincs előadás. *Szombaton* Figaro lakodalma. *Vasárnap* Kukuska.

A népszinház műsora: *Szerdán* Bibliás asszony. *Csütörtökön* Nap és hold. *Pénteken* Szókimondó asszonyság. *Szombaton* Hoffmann meséi. *Vasárnap* délután Gyimesi vadvirág, este Toledad.

A vigszinház műsora: *Szerdán* és *Csütörtökön* Az „Arany kakas." *Pénteken* Utazás a válás körül. *Szombaton* Az „Arany kakas." *Vasárnap* Utazás a válás körül.

A magyar szinház műsora: *Szerdán* Ágnes néni. A baraczk. *Cütörtökön* Ágnesnéni. A baraczk. *Pénteken* A Gésák. *Szombaton* A Gésák. *Vasárnap* délután A Gyurkovics-lányok, este Ágnes néni. A baraczk.

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza). 36512

ALBRECHT FERENCZ bérlő.

Pénztárnyitás 7 órakor, kezdete 8 órakor.

Ma fellép a hires amerikai ének és tánczosnő

La belle Miss Deyo

az ő uj szenzácziós tánczaiban ugymint jelenetében

Lepkeébredés.

A világhirü

Tom Belling

(Dumme Augustnak elnevezve a Renz lovardából) mint varázs parodista.

Mr. Fred Hermann

Jonglenr acrobata, a legjobb a maga nemében. Az eredeti **Barrison nővórek (Inga és Gertrud)** angol ének és tánczosnők, a Koldusnők duettben, **Oly-Joly**. Továbbá „**Der Heiratsschwindler**" énekes bohózat. **Teloni Paula** k. a. és **Sacho** ur a bécsi Raimund szinházból mint vendégek, **ugymint a nagy szeptemberi műsor.**

A mulató villanyos világitása Wüste és Rupprecht czég által épült saját gépei által eszközöltetik.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagy dohánytőzsdéjében Károly-körut 26.

CIRKUS HENRY.

Igazgató és tulajdonos

KOSCHKE HENRIK.

A városligeti állatkertben.

Ma, kedden, szeptember 19-ikén esti ½8 órakor

Ujdonság-estély.

A 2 **Salviny** egyveleg-müvészek vendégjátéka. **Uj! Edison Ideal cinematografja,** élő fényképek sorozata, Budapesten még soha nem látott ujdonság. **Magas iskola-lovaglás** az elefánttal és **Nonius** szürke csődörrel, lovagolja Noisett ur. **Sgr. Canelli** első fellépte mint **Dummer August**. **Párisi élet** nagy ballet-egyveleg. **Henry** igazgató elővezeti a legjobb szabadon idomitott és iskolalovakat. 36768

Holnap szerdán, esti ½8 órakor nagy előadás.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utcza 18. sz.

Ma

Die Champagnernymphe.

Leitner H.-tól.

9 órakor. Ezt megelőzi: 9 órakor.

Csendélet az államfogházban

Eredeti énekes bohózat.

Mlle Medora

Chanteuse franco-espagnole.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben

Berkes Béla

ismert s kedvelt zenekara játszik

Kezdete 8 órakor

Vizállás, 1899. szept. 18-án.

Állomás	Czentiméter	Állomás	Czentiméter
Inn:		**Béga:**	
Schärding	+ 362 < 177	Kiszető	+ 107 < 11
Duna:		Temesvár	+ 44 < 18
Passau		N.-Becskerek	+ 62 > 7
Linz	+ 420 < 104	**Tisza:**	
Bécs	+ 564 > 6	M.-Sziget	+ 65
Pozsony	+ 754 > 49	Tekeháza	+ 40 < 10
Komárom	+ 624 > 55	Tisza-Ujlak	+ 12 < 12
Budapest	+ 548 > 53	V.-Namény	+ 328 > 33
D.-Földvár		Záhony (Csap)	+ 182 > 48
Mohács	+ 472 > 73	Tokaj	+ 269 > 2
Gombos	+ 420 > 60	Tisza-Füred	+ 204 < 8
Ujvidék	+ 260 > 65	Szolnok	+ 272 > 23
Zimony	+ 256 < 46	Csongrád	+ 284 > 67
Pancsova	+ 154 > 12	Szeged	+ 317 > 82
Drenkova	+ 148 > 52	Török-Becse	— 189 > 83
Orsova	+ 316 > 30	Titel	+ 253 > 68
Vág:		**Körös:**	
Szered	+ 108 < 14	Sebes: N.-Várad	+ 62 < 20
Rába:		Fekete: Tenke	+ 89 < 5
Győr	+ 564 > 68	Fehér: B.-Jenő	+ 104 < 90
Dráva:		Kettős: Békés	+ 510 > 18
Zákány	+ 26 < 10	Hármas: Gyoma	+ 464 > 86
Barcs	+ 84 < 25	**Maros:**	
Eszék	+ 220 > 26	Arad	+ 78 < 7
Száva:		Makó	+ 238 > 28
Sziszek	+ 44 < 6		
Mitrovicza	+ 309 < 8		

Jegyek magyarázata: + nullfölött, — null alatt. > áradat < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1899. szept. 18 án reggel 7 órakor

A barometrikus helyzet annyiban változott, hogy az északnyugati depresszió kiterjedt és mélyebb lett, mig a déli depresszió terjedelméből veszitve, ma déli Olaszország felett záródik. A biscayai maximum változatlan, mig a délkeleti maximum határvonalai a Fekete tenger fölé huzódtak vissza.

A hőmérséklet — az Anglia tengerpartvidékein dühöngő viharos szelek hatása alatt — északnyugaton tetemesen sülyedt, egyébként eloszlása a tegnapihoz hasonló.

Az idő Európa északi felében csak szórványosan és jelentéktelenül esős, mig a déli depresszió bő lecsapódásokat okozott Olaszországban és az Adria környékén.

Hazánkban az idő enyhe és tulnyomóan borus ég mellett sok helyütt esős.

Prognózis:

Többnyire felhős, enyhe idő várható, semmi vagy csak jelentéktelen esővel.

Állomások	Légnyomás mm. 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximum	Hőmérsék minimum
Árvaváralja	58·4	+ 8.0	W 1	4	12	12	6
Selmeczbánya	57·8	+10.4	N 3	3	8	13	8
Kis-Kartal	58 1	+13·8	W 3	4	—	25	12
N.-Szombat	59 5	+ 9.9	—	0	2	16	9
Magyar-Óvár	60·0	+13 2	NW 2	0	—	16	10
Ó-Gyalla	59·0	+11.1	W 3	3	5	15	11
Budapest	58 0	+14.1	NW 2	4	—	—	—
Sopron	60 1	+ 8.0	NW 1	0	2	18	6
Herény	58 8	+10 8	—	4	1	15	9
Keszthely	58 9	+14 4	N 4	3	5	17	13
Zágráb	60 2	+13.7	—	4	5	21	13
Károlyváros	60·5	+13.0	—	4	27	—	—
Fiume	57·8	+15.2	NE 2	1	10	20	12
Cirkvenica	56 4	+18.2	NE 5	0	5	22	17
Pancsova	56 6	+16.2	NW 2	2	—	24	14
Drenkova	57·2	+15.9	NE 1	●	2	22	13
Zsombolya	56·8	+16 4	—	4	—	25	12
Arad	56 8	+16 5	E 3	4	—	23	16
Szeged	57·6	+14·3	N 2	4	1	25	14
Szolnok	57 2	+15·2	N 4	4	—	22	14
Eger	57 0	+15 4	NW 2	4	—	21	12
Debreczen	56 3	+14 2	NW 1	4	—	24	13
Késmárk	58 7	+10 4	—	3	19	)	—
Ungvár	58 2	+14.4	SE 1	4	—	20	14
Akna-Szlatina	59 2	+12.5	—	4	—	—	—
Szatmár	58·4	+11 3	SW 1	●	3	21	10
Nagy-Várad	57·5	+15 4	SE 5	●	2	21	14
Kolozsvár	56·6	+12.8	SW 1	2	2	14	12
Nagy-Szeben	58 2	+24 2	S 1	●	—	21	8
Bécs	59·4	+12 1	W 2	0	—	17	11
Salzburg	62·2	+10 2	S 2	1	—	15	9
Klagenfurt	59·2	+11.4	NW 1	4	11	15	8
Póla	56 9	+16.4	E 2	1	7	22	15
Lesina	54 8	+18.3	E 4	●	24	21	18
Sarajevo	56 4	+13.7	W 1	4	2	21	10
Torino	58·7	+13 3	—	1	—	21	12
Florencz	57·3	+17.3	N 3	1	19	19	17
Róma	55·6	+16·4	N 2	4	39	—	—
Nápoly	54·6	+17.7	SW 3	4	19	—	—
Brindisi	55·4	+23·2	SE 4	3	30	—	—
Palermo	56·3	+18 4	S 3	4	2	—	—
Malta	56·9	+21 7	SW 0	4	—	—	—
Zürich	61 7	+10·9	S 0	3	—	—	—
Biarritz	65·8	+20.2	NW 4	4	1	—	—
Nizza	57 5	+17.3	NE 4	1	—	—	—
Páris	60·2	+14 9	SW 3	3	—	—	—
Kopenhága	—	—	—	—	—	—	—
Hamburg	49 3	+13.2	SW 5	2	—	—	—
Berlin	52·1	+13 0	SW 3	●	—	—	—
Christiansund	38·2	+ 9.8	SE 1	●	2	—	—
Stockholm	—	—	—	—	—	—	—
Szent-Pétervár	—	—	—	—	—	—	—
Moszkva	—	—	—	—	—	—	—
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Kiew	—	—	—	—	—	—	—
Sulina	61 5	+21.5	E 3	0	—	—	—
Szófia	59·0	+13.2	E 2	4	—	—	—
Konstantinápoly	59·9	+21 2	NE 1	4	—	—	—
Athen	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél = W nyugodt. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd. Ꝁ zivatar.

Elhaltak névsora 1899 szept. 18-án.

Seitler J. 43 é. Bécsi-ut 42.
Bogos E. 33 é. Óriás-u. 5.
Detrik I. 48 é. Tömő-u. 58.
Fmpszky M. 32 é. Szegényház.
Hons K. 20 é. Hermina ut 39.
Soltész Pál 53 é. Utról.
Szüts A. 57 é. K.-Szálló.
Zomor E. 15 é. Városmajor-u. 58.
Szuhay J. 55 é. Utról.
özv. Tóth L.-né 54 é. Fő-u. 48.
Végh L. 74 é. Szegényház.
Freud I. 45 é. Szegényház.
Fuchs V. 64 é. Visegrádi-u. 4.
özv. Freund S.-né 59 é. Király-u. 54.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1899. szeptember 18.

Időjárás borult | Vizállás reggel 7 órakor 546 cm. | Hőmérő reggel 7 órakor + 15 C. | Légsulymérő reg. 7 ó. 762 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaneműek.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben kilogrammonkint. — A minőségi suly hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	74		75		76		77		78		79		80		81	
tiszavidéki	—.—	—.—	8 30	8.35	8.35	8.45	8.45	8.55	8.55	8 65	8.60	8.75	8.75	8.80	8.75	8.90
" uj	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
fehérm.	—.—	—.—	8 30	8.35	8 35	8.45	8 45	8 55	8.55	8.65	8.60	8.75	8.75	8.80	8.75	8.90
pestvidéki	—.—	—.—	8 25	8.30	8.30	8.40	8 40	8.50	8.50	8 60	8.55	8.70	8.70	8.75	8.70	8.85
" uj	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bánsági	—.—	—.—	8 30	8.35	8.35	8.40	8 40	8.55	8.50	8.50	8.55	8 70	8.70	8.75	8.70	8 85
bácskai	8.35	8.50	8 50	8.60	8 60	8 65	8.65	8.75	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
szerb átm.	—.—	—.—	—.—	—.—	7.30	7.35	7.25	7 40	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
román "	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bolgár "	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Minőség	Árfolyam frttól	frtig
Rozs	Elsőrendű	6.55	6.65
	Középminőségű	6.45	6.55
Árpa	Takarmány, elsőrendű	6.—	6.20
	" másodrendű	5.70	5.90
	Sörfőzésre tiszavidéki	6.60	7.—
	" felsőmagyarországi	6.75	8.50
	" dunántuli	6.40	7.25
Köles	—	4.15	4.45
Zab	Elsőrendű	5.40	5.50
	Középminőségű	5.15	5.35
Tengeri	Belföldi	5.05	5.25
	Román v. bolgár	—.—	—.—
	Szerb	—.—	—.—
	Cinquantin	—.—	—.—
Repcze	Káposzta	11.30	11.80
	Bánsági	—.—	—.—

b) Határidőre.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	1899 május	—.—	—.—
	" junius	—.—	—.—
	" október	8.47	8.48
	1900 április	8.81	8.82
Rozs	1899 május	—.—	—.—
	" október	6.57	6.58
	1900 április	6.92	6.94
Tengeri	" augusztus	—.—	—.—
	" szeptember	5.15	5 20
	1900 május	5.11	5.13
Zab	1899 május	—.—	—.—
	" október	5.14	5.15
	1900 április	5.52	5.53
Káp.-repcze	1899 szeptember	—.—	—.—
	" február	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok szeptember 18-áról.

Buza	8.43
Rozs	6 53
Tengeri	5.15
Zab	5.12
Árpa	—.—
Káp.-Repcze	11.80

IV. Hajózási fuvardij.

	Honnan	Kr.
Duna	Pancsova	27—29
	Ujvidék	23—25
	Bezdán	18—20
	Kalocsa	15—17
	D.-Földvár	14—15
Tisza	Szentes	32—34
	Szeged	30—32
	Zenta	27—29
	Titel	24—26
Száva	Mitrovicz	34—36
Béga	Temesvár	40—44
	N.-Becsk.	31—34

A fuvardij 100 kilogrammonkint a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetik. Győrbe a fuvardijtétel 8—10 krral magasabb.

III. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint.

	Faj		Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti	50.—	50.50
		vidéki	—.—	—.—
100 kgr.	Szalonna	magyar Ia légenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos	42.—	42.50
		" " 3 "	43.—	43.50
		füstölt	47.—	47.50
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett. Minőség 500 grammonkint	Szilva	bosznini, 1898 évi, usance-minőség	16.—	16.50
		" " 100 darabos	18.—	18 50
		" " 86	21.50	22.—
		szerbiai, " usance-minőség	14.75	16.—
		" " 100 darabos	17.—	17.50
		" " 85	21.—	21.50
Ingyen hordó	Szilvaiz	szlavoniai 1898	17.—	18.—
		szerbiai 1898	15.—	16.—
—	Heremag	luczerna magyar, 1898	36.—	40.—
		lóhere aprószemü 1898	30.—	32.—
		" középszerü 1898	38.—	40.—
		" nagyszemü 1898	41.—	43.—

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	117.75	118.25
4 %	" 10,000 frt névert. darabokban adóm.	117.75	118.25
4 %	Koronaértékü járadék, adómentes	95.35	95.75
3½%	" "	84.25	84.75
5 %	1876. keleti vasuti államk. aranyb., adólev. 10%	120.—	121.—
4½%	1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	120.25	121.25
4½%	1889. " ezüstkölcsön	100.50	101.50
3 %	Államk. vask. czélj. arany adóm., 200 K. névért.	81.—	82.—
	1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	162.—	163.—
	1870. " 50 "	162 —	163.—
4½%	Magyar regale-kárt. kötvény, adómentes	99.75	100.75
4½%	Horvát-szlavon " "	100.—	100.50
4 %	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	94.—	95.—
4 %	Horvát-szlavon " "	96.—	96.75
4 %	Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	140.—	141.—
	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—
	b) Osztrák államadósság.		
4²/₁₀%	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	100.—	100.50
4²/₁₀%	" május—november	100.—	100.50
4²/₁₀%	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	100.—	100.50
4²/₁₀%	" április—október	100.—	100.50
4 %	Aranyjáradék, adómentes	117.75	118.25
4 %	Koronaértékü járadék	100.25	100.75
4 %	Államorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. adólev. 20%	171.25	172.25
5 %	" 1860. " 500 o. é.	137.—	138.—
5 %	" 1860. " 100	156.50	157.50
	" 1864. " 100	195.50	196.50
	" 1864. " 50	195.50	196.50
	c) Idegen államadósságok.		
6 %	Bolgár államvasuti zálogkölcsön	105.—	106.—
2 %	Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar.	34.—	35.—
2 %	" " 100 " (osztr. felülb.	35.—	36.—

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	áru
	II Más kölcsönök.		
4 %	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	95.—	96.—
4½%	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évről	100.75	101.—
4½%	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	98.25	99.—
4 %	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	96.25	97.25
4 %	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	93.75	94.25
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.—	101.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	99.75	100.75
4 %	" " koronaért.	94.25	94.50
4½%	Ganz és társa vasönt. s gépgyár r.-t. kölcs. köt.	99.50	100.—
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint.	102 —	103.—
5 %	" " 50½ évre kor. ért.	102.—	103.—
4½%	" " 50½ évre	99.50	100.50
4 ½	M. agr.- és járadékbank r.-t. szőlőkötv. kor. ért.	96.50	97.25
4½%	" járadékjegy visszafiz. 102%	99.75	100.75
4½%	" Záloglevél koronaértékben	99.80	100.80
4½%	Magyar földhitelint. o. é.	99.75	100.75
4 %	" 41 évre	91.70	95.70
4 %	" koronaértékben 50 évre	93.70	94.—
3½%	" koronaértékben 63 évre	83.70	84.70
4 %	" szabály. és talajjav.	95.50	96.50
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	97.50	98.50
4 %	" 50 évre kor. ért.	93.—	94.—
4 %	" 60 évre 105%	97.—	98.—
5 %	Magyar jelzáloghitelbank	101.—	102 —
4½%	"	100.—	101.—
4 %	"	97.75	98.75
4 %	" 60 évre koronaértékben	97.50	98.—
4½%	" közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	99.75	100.75
4 %	" közs. kötv. 50 évre	97.25	98.25
4 %	" közs. kötv. 60 évre	100.—	101 —
3½%	" közs. kötv. 60 évre 500 frk.	—.—	—.—
4 %	" nyer.-kötv.	120 50	121.50
4 %	" osztr. felülb.	121.50	122.50
—	" nyer.-jegy	14.—	15.—
—	" osztr. felülb.	14.50	15.50
3 %	" nyer.-kötv.	103.50	104.50
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	99.75	100.75
4½%	" kor. ért.	99.75	100.75
4 %	"	95.—	96 —
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. zálogbankja	99.50	100.50
4 %	Magyar takarékpénzt. közp. zálogb. kor. ért.	93.50	94.50
4½%	" közs. k.	99.—	100.—
4 %	"	94.75	95.75
4 %	Osztrák-magyar bank 40½ évre	99.70	100.70
4 %	" 50 évre	99.70	100.70
4 %	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	95.—	95.50
	" zálogl. kor. ért.	96.75	97.75
4½%	Pesti m. keresk. bank	100.—	101.—
4 %	"	96.75	97.75
4½%	" közs. k. vissz. 110 frt	103.50	104.50
4 %	" közs. k. vissz. 210 k.	97.75	93.75
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5 %	Albina takarék- és hitelintézet	101.—	102.—
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	—.—	—.—
5 %	" 40 é. visszafiz. 110 frt.	—.—	—.—
5½%	" 40 évre	—.—	—.—
4½%	Aradmegyei takarékpénztár	98.50	99.50
5 %	Bosnyák-herczegovinai szabad. országos bank	—.—	—.—
4½%	Debreczeni első takarékpénztar	99.—	99.50
5 %	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	100.—	101.—
4½%	" 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100.50	101.25
4½%	" közs. kötv.	100.—	100.50
5 %	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	102.—	—.—
5 %	" 40 evre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
5 %	" 40 evre, III. kib.	101.75	102.25
4½%	" 35 evre, IV. kib.	100.25	101.25
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	102.50	103.50
5½%	"	100.—	102.—
6 %	"	103.—	—.—
4½%	" VI. kib.	99 75	100 75
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	118.75	119.25
—	" nyer.-jegy	14.50	15.50
5 %	Temesvár első takarékpénztár	100.—	101.—
4½%	"	99.25	100 —
	IV. Elsőbbségi kötvények.		
4½%	Adria m. kir. tengerhajózási részvényt.	100.—	100.50
4 %	Budapesti közuti vaspálya-társ. koronaért.	95.50	96.50
4 %	Budapest villamos városi vasut r.-t.	96.—	96.50
4 %	Budapest-pécsi vasut	94.—	95.—
4 %	Déli vasut	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
4 %	Kassa-oderbergi vasut 1889, ezüst	97.50	98.50
4 %	" 1889, arany	118.—	119.—
4 %	" 1891, ezüst	95.50	96.50
4 %	" 1891, arany	118.—	119.—
4 %	" (oszt. von.) 1889. ez.	97.75	98.75
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	100.—	101.—
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	107.—	108.—
5 %	" II. kib.	107.—	108.—
4 %	" ezüst	95.75	96.75
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	107.—	108.—
5 %	" 1874. kib.	107.—	108.—
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	118.50	119.50
4 %	Osztrák-magyar államvasut 1883.	—.—	—.—
3 %	" X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Torontáli helyi érdekü vasutak	98.50	99.50

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
	V. Bankok részvényei.			
8.—	Angol-osztrák bank	120	151.—	152.—
6.—	Budapesti bankegyesület	100	91.—	92.—
10.—	Első magyar iparbank	150	171.—	172.—
5.20	Fiumei hitelbank	80	92.—	93.—
—.—	Fővárosi bank-részvénytársaság	100	62.—	64.—
50.—	Budapesti giro- és pénztar-egylet	2000 K.	—.—	—.—
6.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	108.—	109.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200 K.	120.—	125.—
—.—	Horvát kereskedelmi bank	240 K.	—.—	—.—
15.—	Horvát leszámitoló bank	400 K.	—.—	—.—
5.50	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	114.—	115.—
18.—	Magyar általános hitelbank	200	—.—	—.—
6.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
fr.24.—	Magyar jelzáloghitelbank	100 ar.	—.—	—.—
12.—	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	195 —	198.—
14.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	—.—	—.—
27.50	Magyar takarékp. közp. jelzálogbankja	500	500.—	505.—
16.—	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
44.10	Osztrák-magyar bank	600	903.—	908.—
70.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1427.—	1430.—
16.—	Unionbank	200	306.—	308.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
6.—	Belvárosi takarékpénztár	100	103.—	104.—
7.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	119.—	122.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	82.—	83.—
14.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r. t.	400 K.	225.—	226.—
62.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1185.—	1193.—
18.—	Magyar általános takarékpénztár	500 K.	298.—	300.—
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	775.—	776.—
400.—	Pesti hazai első takarékpenztár	1000	8425.—	8475.—
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	200.—	210.—
13.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	200	270.—	230.—
62.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	3225.—	3275.—
—.—	Fonciere, pesti biztositó intézet	100	100.—	102.—
—.—	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	100	82.—	85.—
—.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	100	114.—	116.—
6.—	Nemzeti baleset-biztositó r.-t.	200 K.	115.—	117.—
16 —	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	795 —	815.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	250.—	260.—
—.—	" elsőbbségi részv.	400	400.—	—.—
40.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500 K.	650.—	655.—
12.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	255.—	256.—
12.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	160	162.—	165.—
15.—	Pesti hengermalom-társ.	400	565.—	575.—
16.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	224.—	226.—
8.—	Pesti Viktoria-gőzmalom	150	139.—	140.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
6.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	100.—	101.—
16.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	205.—	215.—
5.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.t.	100	78.—	79.—
5.—	Északm. egyesült kőszenb. és iparv.	100	138.—	140.—
—.—	Esztergom-szászvári kőszénbánya r. t.	K. 200	—.—	—.—
5.50	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	100	102.—	103.—
5.—	István téglagyár r.-t.	100	68.—	70.—
—.—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	30	19.50	21.50
5.—	Kis-sebesi gránitbánya r.-t.	200 K.	140.—	145.—
†40.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	595.—	600.—
22.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	20 K.	246.—	247.—
6.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	100	100.—	103 —
15.—	Magyar asphalt r.-t.	100	214.—	216.—
—.—	Magyar ált. kőszénbánya r.t.	100	92.—	93.—
5.—	Magy. gőztégla-, czem.- és gypszgyár r.-t.	100	75.—	80.—
†12.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	100	139.—	141 —
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	42.—	44.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	334.—	336 —
15.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t. elöv. jog. n.	150	171.—	173.—
	X. Vasművek és gépgyárak részv			
—.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	140.—	145.—
—.—	„Danubius" m. hajó- és gépgyár r.-t.	200 K.	92.—	93.—
100.—	Ganz és társa vasöntöde és gépgyár	400	1760.—	1780.—
—.—	Magyar belga fémipargyár r.-t. elsőbbs.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
6.50	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	108.—	111.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t.	100	—.—	—.—
13.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	202.—	204.—
11.—	Teudloff & Dittrich gépgyr.-t. A) sor. elölj.	200 K.	102.—	106.—
12.—	Weitzer János gép-, waggongyár r.-t.	400 K.	204 —	206.—
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
20.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	100	360.—	370.—
—.—	Franklin-társulat	150	265.—	267.—
—.—	„Kosmos" műintézet	100	90.—	95.—
—.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	190.—	195.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1420.—	1450.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
32.—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	560.—	565.—
37.50	„Apollo" kőolajfinomító-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K.	595.—	600.—
—.—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Brassói cellulose gyár r.-t.	200 K.	140.—	142.—
5.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	126.75	127.75
100.—	Bpesti Zsolnay-féle porcz.-fayenczegy.r.-t.	2000 K.	1200.—	1250.—
6.—	Első magyar betűöntöde r.-t.	100	142.—	145.—
28.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	200	420.—	—.—
—.—	Első magyar óragyár r.-t.	500 K.	—.—	—.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	300	1290.—	1300.—
12.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	270.—	280.—
—.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	—.—	—.—
8.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	225.—	228.—
†7.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	145.—	150.—
100.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	500	1550.—	1600.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	478.—	481.—
—.—	„Hungária" műtrágya és kénsav-gyár	100	—.—	—.—
—.—	Jordán Viktor-féle bőrgyár r.-t. els. részv.	100	45	—.—
18.—	Kábelgyár reszvenytársaság	200	310.—	325.—
—.—	Kőbányai király serfőző r.-t.	200 K.	40.—	42.—
—.—	Kőbányai polgári serfőző részvény-tár.	200 K.	89.—	90.—
†72.—	Magyar czukoripar r.-t.	1200 K.	1060.—	1065.—
—.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	100	120.—	125.—
15.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	165.—	175.—
12.—	Magyar vasuti forgalmi r.-t. elöv. jog. n.	200 K.	310.—	312.—
7.50	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	143.—	145.—
—.—	Mezőgazdasági ipar-részv.-társ.	200	—.—	—.—
—.—	Nagyszebeni villamosmű r.-t.	500	490.—	510.—
†16.—	Nemzetközi villamossági társaság	200	303.—	306.—

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	áru
32.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	550.—	560.—
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	42.—	45.—
16.—	Szegedi kenderfonógyár r. t.	200	285.—	290.—
—.—	Szisseki tárházak r.-t.	100	—.—	—.—
2.50	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—.—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200 fr.	137.—	138 —
	XIII. Közlekedési váll. részv.			
12.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	248.—	250.—
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t. törzs.-r.	100	—.—	—.—
—.—	Baja-Zombor-Ujvidéki helyi érd. v. r.-t.	100	—.—	—.—
10.—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbs. részv.	200	203.—	204.—
15.—	Budapesti közuti vaspálya társ.	100	—.—	—.—
—.—	" id. részj.	100	—.—	—.—
10.—	" elv. jegy	—	255.—	260.—
8.—	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	100	199.—	200.—
—.—	" elv. jegy		70.—	75.—
—.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
—.—	" els. részv.	100	—.—	—.—
1.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	68.—	70.—
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut h. é. v. els. r.	100	—.—	—.—
frt 1.—	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
16.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. p.	395.—	400 —
5.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. reszv.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Kassai közúti vasut	100	—.—	—.—
7.94⁵/₁₀	Kassa-oderbergi vasut	200	184.—	186.—
10.—	Kassa-tornai helyi erd. vasut r.-t. els. r.	200	197.50	198.50
3.75	Longavölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	400 K.	176.—	178.—
5.—	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	200 K.	—.—	—.—
9.94⁵/₁₀	Magyar-gácsországi vasut	200	210.—	212.—
10.—	Magyar helyi érdekü vasutak r.-t.	200	—.—	—.—
9.87⁵/₁₀	Magyar nyugati vasut	200	214 —	216.—
4.60	Máramarosi sóvasut els. részvény	100	96.50	97.—
3.50	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	100	59.—	63.—
3.50	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	59.—	63.—
—.—	Marosvásárh.-szászrég. vasut els. részv.	100	100 —	101.—
6.—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	94.—	95.—
30.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
fr.21.—	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
9.94⁵/₁₀	Pécs-barcsai vasut	200	210.—	212.—
—.—	Püspökladány F.-gyarm. h. é. v. r. els. r.	K. 200	—.—	—.—
7.25	Szlavoniai h. é. vasut els. részvény	200	163.—	165.—
—.—	Szt.-Lőrincz-Szlatina-Nasiczi h. é. v. els. r.	100	80.—	85.—
—.—	Temesvár-Módosi h. érd. v. r.-t. els. r.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Zsibó-Nagy-Bányai h. é. vasut els. r.	400 K.	180.—	185.—

XIV. Sorsjegyek.

Névérték drbkint	Értékpapirok	pénz	áru
5	Bazilika sorsjegy	6.50	7.—
5	" osztr. felülbélyegzéssel	7.—	7 50
—	" nyeremény-jegy	—.—	—.—
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	183.50	185.50
40	Budavárosi sorsjegy	62.—	64.—
40	" osztr. felülbélyegzéssel	64.—	66.—
2	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	3.40	3.80
2	" osztr. felülbélyegz.	3.80	4.20
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	9.50	10.—
5	" osztr. felülbélyegz.	10 50	11.—
—	" nyeremény-jegy	—.—	—.—
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.50	12.—
25 L.	" osztr. felülbélyegz.	12.75	13.25
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	21.—	21.50
100	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	197.25	199.25
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	65.—	66.—

XV. Pénznemek.

	pénz	áru
Arany, cs. és kir. vert	5.70	5.75
" " kör.	5.66	5.70
" osztrák vagy magyar 8 frtos	9.57	9.61
" 20 frankos	9.57	9.61
" 20 márkás	11.76	11.80
" török aranylira	—.—	—.—
Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	58.95	59.05
Franczia bankjegy (100 frank)	47.70	47.90
Olasz bankjegy (100 lira)	44.50	44.60
Papirrubel darabonkint	1.26¼	1.27¼
Román bankjegy (100 lei)	46.80	47.10
Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	45.20	45.70

XVI. Váltók árfolyama (látra).

Bank-kamatl.			pénz	áru
4½%	Amsterdam	100 hollandi frtért	99.60	99.80
3½%	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
3½%	London	10 sterlingért	120.60	120 90
5 %	Német bankpiaczok	100 márkáért	58.95	59.07½
5 %	Olasz bankpiaczok	100 lirért	44.45	44.55
3 %	Páris	100 frankért	47.70	47.80
5 %	Svájczi bankpiaczok	100	47.55	47.70
5½%	Szentpétervár	100 rubelért	126.50	127.50

XVII. Határidőre kötött értékp.

Szeptember hó végére.

	pénz	áru
Magyar aranyjáradék	117.75	118.—
Magyar koronajáradék	95.35	95.55
Magyar általános hitelbank	382.—	382.50
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	99.25	99.75
Magyar jelzáloghitelbank	240.—	240.50
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	255.—	255.50
Rimamurányi vasmű	342.—	342.50
Budapesti közuti vaspálya-társaság	364.—	364.50
Osztrák hitelintézet	372.—	372.20
Déli vasut	72.—	72.25
Osztrák-magyar államvasut	346.—	346.50

Leszámitoló árfolyamok szeptember 18-áról.

Magyar ált. hitelbank	382.—	Pesti m. keresk. bank	1428.—	Salgó Tarjáni kőszénb. t.	338.—
Osztrák hitelintézet	372.—	Első magyar részv.-serfőző	—.—	Ganz-féle vasöntöde r.-t.	—.—
Magyar aranyjáradék	—.—	Magyar czukoripar r. t.	—.—	Kőszénbánya és téglagyár r. t.	250.—
Magyar koronajáradék	—.—	M. takp. közp. jelzálogb.	—.—	Felsőm. bánya és kohó r. t.	—.—
Magyar ip. és keresk. bank	—.—	Magyar asphalt r.-t	—.—	Bpesti takp. és zálogk. r.-t.	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	—.—	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	200.—
Magyar leszámitoló bank	—.—	Pannonia viszontbizt. int.	—.—	M. orsz. közp. takarékp.	—.—
Rima-Murányi vasmű r.-t.	—.—	Bp. közuti vasp. id. r. jegy	—.—	Adria m. tengerhajózási r.-t.	234.—
Bpesti közuti vaspálya t.	—.—	Ujlaki téglagyár r.-t.	—.—	Nemzetközi waggonkölcs.	—.—
Déli vasut	—.—	Magyar vasuti forg. r.-t.	—.—	Kőbányai polgári serfőző	—.—
Osztr.-magyar államvasut	—.—	Magyar villamossági r.-t.	—.—	Egyes. Bp. főv. takarékp.	—.—
Budapesti bankegyesület	91.—	Magy. keramiai gyár r.-t.	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	—.—
Első magyar iparbank	—.—	Fiumei hitelbank	—.—	Kassa-somodi kőszénb. r.-t.	—.—
Hazai bank r.-t.	108.—	Schlick-féle vasöntöde r.-t.	—.—	Budapesti villamossági r.-t.	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó) 4% — Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál 5½%

Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál 4½% — Más értékpapirok elzálogositásánál 5½%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám,

valamint minden **hirdetési iroda**.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett. Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Báldány-utcza 6. sz.** 31885

Előkelő kávéház nagy forgalmu helyen, a város központján, **családi körülmények miatt sürgösen és igen jutányosan eladó.** Czim a kiadóhivatalban. 11167

Egeresen (Kolozsmegyében), 2 év óta fennálló **személyes jogu gyógyszertár**, 1500 frt forgalommal, 4000 frtért sürgősen eladó, betegség miatt. Bővebb felvilágositást ad **Horváth József** gyógyszerész. Hidalmáson. 7832

Tégla-, cserép- és cserépkályhagyár haláleset miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7833

Abonyban szüret után, október első hetében, nagyobb mennyiségü bormust fog eladatni. Czim a kiadóhivatalban. 7825

Eladó ház Ujpesten. Egy uri ház, két külön lakással összesen 8 szobával, két konyha s teljes mellékhelyiségekkel, kert s parkirozott udvarral a vasut állomás közelében jutányosan eladó. Telek kifizetve. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 11136

Egy kastély szép parkkal, a stájer határon, butorozva, vagy anélkül eladó. Czim: **B. K. Marburg post. rest.** 7820

Eladom olcsón, vagy elcserélem tizenötezer forint értékü butoraimat, ezüstömet, ékszereimet, birtokért, vagy házért. Leveleket „Nagyszerencse" czimzéssel e lap kiadóhivatala továbbit. 11124

Alkalmazást keres.

Müvelt árva leány, tisztességes foglalkozásra ajánlkozik. Leveleket **„Fiatal"** czimen továbbit a kiadóhivatal. 11182

Házi kisasszonynak ajánlkozik intelligens, müvelt, szolid leány, ki inkább jó bánásmódra, mint magas fizetésre reflektál. Czim a kiadóhivatalban. 7816

Finomabb miveltségü nő, szabad idejét hasznositani kivánván, felolvasónőnek ajánlkozik naponta 3—6-ig, magyar, német, franczia és angol nyelven; ez idő alatt bármi házi segitségre is készségesen vállalkozik. Szives ajánlatot **„K."** jelige alatt kér az Egyetértés kiadóhivatalába. 7827

Egy józan és szakképzett kerékgyártó mester, jó bizonyitványokkal, uj évre nagyobb uradalomban éves állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 7824

Lakás és bérlet.

Olcsó elegáns évi lakások a VII. kerület nyaraló negyedében: 4 szoba, konyha, fürdő, stb. 500 frt, 2 szoba stb. 250 forint. Az egész ház is bérbevehető. Czim a kiadóban. 7834

25 frtért teljes ellátás külön bejáratu szobával kapható az Erzsébet-köruton. Czim a kiadóhivatalban. 11168

Oktatás.

Nevelőnők. Észak és délnémethoniak, franczia, angol nyelv és zeneismerettel, óvónők, óra tanitónők, azonnali alkalmazást keresnek. Okl. magyar tanitónőket sürgősen keresek; zene és nyelv ismeret kivántatik: 500—600 frt évi fizetéssel. **Szegheőné S. Lujza** Budapest, Erzsébet-körut 30. 36744

Eine distinguirte Dame lehrt englisch und französisch, von der ersten Lection nur die zu erlernende Sprache. Briefe unter Chifre **„Laveran"** an die Expedition dieses Blattes. 7826

Különféle.

Azonnali átvételre keresek 800 hold körüli bérletet, teljesen fölszereléssel, lehetőleg állomáshoz közel, **Heves, Borsód** vagy **Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében.** Csak tulajdonosoktól kérek komoly ajánlatot. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 11174

Önmüködő tömegcsapda. **patkánynak** 2 frt, **egérnek** 1.20. Minden felügyelet nélkül, éjjente 40 dbot is összefognak, szimatot vissza nem hagynak s önmaguktól ismét beállanak. **„Eclipse"**, sváb és orosz bogár fogó, ára 1.20. Mindenütt a legjobb siker. Szétküldi utánvéttel **FEITH M.**, Bécs, II., Taborstr. 11/B 36415

Erényi-féle Satanella hölgypor Bárdi Gabriella Ő Méltósága jeles primadonna, fővárosi szépség legkedveltebb arcz pora. Ártalmatlan! Czim a kiadóhivatalban. 36190/IV.

Kávé és Tea

4½ kg.	Honduras kávé	6.30
4½ „	Jáva kávé ...	6.25
4½ „	afr. moccakávé	6.25
4½ „	Gyöngy kvé ...	6.30
1 „	mandarin vegyiték tea... ...	6.—

1 csinos próbadoboz mandarin vegyiték tea, — mely a kávéhoz csomagolható — 35 kr. Bérmentve utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. A postacsomag vegyes-fajokból is összeállitható.

Németh Viktor Budapest, 36580 VIII, József-körut 44. sz.

Pályázatok

(a Budapesti Közlönyből.)

M.-szigeti királyi adóhivatalnál adóhivatali segéd. **Czeglédi** k. adóhivatalnál adótiszt. **Esztergomi** k. adóhivatalnál adótiszt. **Kőhalmi** kir. jbiróságnál telekkönyvi átalakitó dijnok. **Nezsideri** kir. jbiróságnál dijnok. **Nyiregyházai** kir. tvszéknél hivatalszolga. **Szolnoki** kir. tvszéknél hivatalszolga. **Facseti** kir. jbiróságnál albiró. **Malaczkai** kir. adóhivatalnál ellenőr. **Verseczi** és **dettai** kir. adóhivataloknál adótiszt. **Temesvári** kir. adóhivatalnál adótiszt. **Ujaradi** kir. jbiróságnál irnok. **Szarvasi** k. adóhivatalnál adótiszt **Zalathnai** m. k. főbánya hivatalnál számvizsgáló. **Mármaros-szigeti** kir. adóhivatalnál adóhivatali segéd. **Naszódi** k. jbiróságnál irnok. **Zombori** kir. tvszéknél aljegyző. **Nagyszebeni** m. k. dohányáru raktárnál raktári kezelő. **Vinkovczei** királyi adóhivatalnál adótiszt. **Tapolczai** k. jbiróságnál hivatalszolga. **Nyiregyházai** királyi törvszéknél telekkönyvvezető. **Alsó-kubini** k. tvszéknél számgyakornok. **Kisvárdai** kir. adóhivatalnál adótiszt. **Oklándi** k. jbiróságnál járásbiró. **Szélaknai** m. kir. bányahivatalnál gépkezelő. **Magy. k. államnyomdánál** galvanoplasztikai müvezető. — **Marosvásárhelyi** kir. adóhivatalnál adóhivatali segéd. **Dévai** kir. adóhivatalnál gyakornok. **Székelyudvarhelyi** kir. adóhivatalnál adóhivatali segéd. **Veszprémi** m. k. pénzügyigazgatóságnál hivatalszolga. **Debreczen** sz. k. városi közkórháznál kisegitő orvos. **Sümegi** k. jbiróságnál irnok. **Gálszécsi** k. jbiróságnál irnok. **Selmeczbányai** m. kir. bányászati és erdészeti akadémiánál bánya- és bányamértani, valamint vaskohászati és géptani tanársegéd. **Rimaszombati** királyi tvszéknél hivatalszolga. **Zlatári** kir. adóhivatalnál adótárnok, adótiszt és hivatalszolga. **Fiumei** magy. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornok.

Munka nemesit. 36770 **Tessék kézimunka-** árjegyzékemet, mely 1725 eredeti rajzokat tartalmaz, kérni és megküldöm. **BÉRCZI D. SÁNDOR** kézimunka nagyiparos Budapest, Király-utcza 4.

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR perzsa császári és spanyol királyi udvari szállitó

Koronaherczeg-utcza 8. sz. BUDAPEST, Koronaherczeg-utcza 8. sz.

Gyémántutánzat, ékszerek, párizsi legyezők, nászajándékok, bronce, chinai ezüst-áru és diszmü-áruk. 36723

Gyári áron. Gyári áron.

Heim-féle Meidinger-kályhák. A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogositott **HEIM H., Budapest és Bécs** csász. és kir. udvari szállitó. Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink MEIDINGER-OFEN H. HEIM 36354 **eredetiben csakis üzletünkben Budapesten, Thonet-udvar, kaphatók.**

Tiszavidéki buza.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Gazdasági Egyesületének fogyasztási és értékesitési szövetkezete, a vetőmagul leginkább ajánlatos tiszavidéki buzát teljesen megbizható, csiraképes és fajtiszta minőségben hozza forgalomba. S a vetni való buza, a legspeciálisabb tiszavidékről, bármely nagyobb vagy kisebb mennyiségben előnyösen beszerezhető. A megrendelések a mennyiség és pontos czim megjelölésével a **Gazdasági Egyesülethez Szolnok,** megyeszékház, intézendők. 36766

A Kőbányai Királysörfőző GÓLIÁT MALÁTASÖRE **gyógyhatása** mellett a legkellemesebb **üditő ital.** Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól. 36250

TILLER és TÁRSA

egyenruha szállitók 36772

Budapest, IV., Váczi-utcza 30.

36762 **Való-di franczia különlegességek csakis F. Bergue-rand fils** leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők **POLGÁR SÁNDOR-nál** Budapest, Erzsébet-körut 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

„Ideg- és nemi betegségek" elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionalis betegségei, valamint **bármily nagyfoku gyengeségi** állapotok **(impotenzia)** ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar

Hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét **Budapest, Teréz-körut 44., I. em.**

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó „Kataphorese" gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet. 36756

Kataphoresz gyógymód. Ideg- és nemi betegségek gyógyitása. Irta **Dr. Mitzger Tivadar. Ára 2 frt 50 kr.**

Négy arany érem!

Chocolade Küfferle

Olcsóbb mint minden külföldi csokoládé és finomabb minőségü.

Budapest, IV., váczi-utcza 13. sz.

Raktár valamennyi füszer- és csemegekereskedésben.

36256 **Küfferle Józs. és Tsa.**

Csődtömeg-kiárusitás.

Vagyonbukott **Lichtenstern és társa** czég csődtömegéhez tartozó **női konfekczió** tárgyak, nevezetesen köpenyek, felöltők, mantillok, gallérok, selyem- és mosó-bluzok, selyem-jouponok darabonkint, a selyemkelmék pedig méter szerint

folyó 1899. évi augusztus hó 28-ától

kezdve **IV. ker., Bécsi-utcza 2. szám alatt** levő üzleti helyiségben **d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6 óráig** a budapesti kereskedelmi és váltó-törvényszék 85349/99. sz. végzése folytán kiárusittatnak.

Janik Ferencz ügyvéd 36771

mint vagyonbukott Lichtenstern és társa tömeggondnoka.

Olcsó kerítések!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerités-gyára

Budapesten, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállit: **gép-** és **kézi-sodronyfonatokat, tüskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek gyümölcsösök, szőlők** stb. bekeritésére **olcsó árak** mellett. **Nyaraló-, park-** és **erkélyrácsokat,** valamint csinos és erős kivitelü **kapukat** és **ajtókat** vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból; ugyszintén díszes **virágágy-** és **gyepkeritéseket** és **favédő-kosarakat.** Továbbá: **föld- és kavicsrostákat; szőlőbogyozó rostákat; magtárablak-rostélyokat; ökörszájkosarakat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket,** valamint régi választóhengereknek **uj sodronyköpenynyel** való ellátását. **Rostaszöveteket** és **fonatokat szelelőrostákba.**

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás. 36622

3016/1899. számhoz.

Hirdetmény.

A nagym. keresk. miniszter ur az 1899. évi julius hó 31-én kelt 28975/II. számu rendeletével a budapest-bécsi állami közut 6—29 km. szakaszán szükséges **hengerelési hintő anyag szállitását** 3739 frt összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munka kivitelének biztositása czéljából az **1899. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára** a bpesti m. kir. államép. hiv. helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitüzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Budapesten 1899 szeptember 11-én.

Magyar királyi államépitészeti hivatal Budapesten.

36767

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Miskolcz.

24521. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Füzes-Abony állomásán a vendéglő üzletre 1899. évi október 1-étől számitandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerüen bélyegzett, valamint kellő bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat **folyó évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig** a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához e czim alatt: „Ajánlat a füzes-abonyi pályavendéglő bérletére 24521. számhoz" lepecsételt boritékban téritvény mellett nyujtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál f. évi szeptember 22-én déli 12 óráig bánatpénzképen 200 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta utján külön boritékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolczi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 43. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik, s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételekről eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre szabadon választhasson.

Miskolcz, 1899. év szeptember hó 15-én.

Az üzletvezetőség.

1423 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

17068/99. szám.

Hirdetmény.

(A termesgőzhajók téli menetrendje Fiume—Velencze és Fiume—Ancona között.)

Fiume és Velencze között a legnagyobb kényelemmel berendezett gyorshajók közlekednek, melyek az I. helyen kivül még külön luxus osztálylyal is birnak, melyek külön teremmel, kitünő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel és villamosvilágitással vannak ellátva.

A Fiume-Ancona között közlekedő gőzhajó a termen kivül még egy kisebb, 4 háló-helylyel ellátott családi teremmel (salon privé) is bir, mely külön megrendelhető.

Ezen termeshajók téli menetrende folyó évi november hó 1-től 1900. évi márczius 31-ig a következő:

Fiuméből indul Velenczébe minden szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Velenczébe másnap reggel 7 órakor.

Velenczéből indul Fiuméba minden kedden este 7 óra 30 perczkor a Szt.-Márk-térről, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

Fiuméből indul Anconába minden csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapestről este érkező gyorsvonathoz, érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

Anconából indul Fiuméba minden szombaton este 8 óra 30 perczkor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolognai gyorsvonatokkal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajóátkelés 10 órát vesz igénybe.

Fiuméből Anconáig vagy Velenczéig gőzhajón fizetendő:

a luxusosztályban ágygyal együtt ... 16 kor.
az I. helyen ágygyal együtt ... 12 kor.
a III. helyen ... 6 kor.

Bécs államvasut és északi vasut p. u. és Fiume közt Budapesten át alábbi menetdijak fizetendők és p. a gyorsvonaton I. oszt. 36 kor. 70 fil. II. oszt. 24 kor. 40 fil. és a személyvonaton III. oszt. 11 kor. 80 fil. Ezen jegyek 8 napig érvényesek, mely idő alatt az utazás Budapesten, láttamozás mellett, tetszés szerint megszakitható.

A fentebbi utirányon át Olaszországba közvetlen gyorsvonatu menetjegyek is kiadatnak következő árakon:

		I. oszt.	II.	III.
Budapest—Firenze	Fiume Velenczén át	75·80 frc	55·45 frc	30·15 frc
„ —Genua		92·50	67·25	36·55
„ —Milano		71·95	52·85	28·70
„ —Turin		92·25	67·10	36·45
„ —Nápoly	Fiume Anconán át	104·45	75·55	41·05
„ —Róma		76·05	55·65	30·30

Ezen jegyeken kivül Budapestről Battaglia, Bologna, Brindisi, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesités nyerhető a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban s a Cook-féle utazási irodában, a „Courier" nemzetközi utazási irodában Abbaziában és Bécsben, „Schenker és társa" czégnél Budapesten és Bécsben és Antonio de Paoli czégnél Velenczében, valamint a „Stangen"-féle utazási irodában Berlinben. 1329

Budapest, 1899 szeptember 7-én.

Az igazgatóság.

Grötzner-féle Tarolin capsulák. Specificum: **hólyagbántalmaknál, hugyesőfolyásnál.** Könnyü kényelmes, biztos gyógymód minden fecskendezés nélkül. **1 doboz ára 3 korona.** Kapható minden gyógyszertárakban Főraktár Budapesten: Városi gyógyszertár, Városháztér.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

2503/G. szám.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságnak magyar korona területén fekvő vonalai számára 1900. évben szükséges 1600 m³ azaz egyezerhatszáz köbméter kemény- és 1800 m³ azaz egyezernyolczszáz köbméter puha tüzelő hasábfa szállitására ezennel pályázat hirdettetik.

Az ajánlatok legkésőbb **f. évi október hó 28-án** déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság budapesti üzletigazgatóságánál (budai pályaudvar) benyujtandók és megjegyezzük, hogy ugyanott az anyagszerkezelési osztálynál a különleges ajánlati feltételek és a szállitási feltétiv betekinthetők, illetve beszerezhetők. 1427

Budapest, 1899, szeptember hó 12-én.

Az üzletigazgatóság.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.** Kiadja: **LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai).**

A MAGYAR KÖNYVTÁR-ban eddig a következő **elbeszélő müvek** jelentek meg:

Ágai Adolf. A Violka Vera és egyéb elbeszélések. (24. szám.)
Ambrus Zoltán. Hajótöröttek. Nyolcz elbeszélés. (56. szám.)
Amicis (de) Edmondo. A bor és egyéb apróságok. Ford. **Tóth Béla.** (7. sz.)
Bársony István. Vadásztörténetek. (28.)
Boccaccio. Válogatott elbeszélések a Decameron-ból. Forditotta **Radó Antal.** (96. szám.)
Bourget. Három elbeszélés. Ford. **Hevesi Sándor.** (38. szám.)
Butti. Az erkölcstelen. Olasz elbeszélés. Ford. **Tóth Béla.** (48. sz.)
Coppée. Henritte. Ford. **Bottlikné Tölgyessy Margit.** (82. szám.)
Csehov. Falusi asszonyok és egyéb elbeszélések. Ford. **Szabó Endre.** (60. szám.)
Droz G. Az ur, az asszony és a baba. Rajzok. Ford. **Béri Gyula** (39. szám.)
Farina. Erősebb a szerelemnél. Regény. Ford. **Tóth** Béla. (119. sz.)
Fáy András válogatott meséi. Badits Ferencz bevezetésével (54. sz.)
Franczia elbeszélők tára. (Maupassant, Gréville, Ricard, Chevette, Bonsergent.) Ford. **Ambrus Zoltán.** (17. szám.)
Franczia elbeszélők tára. (Daudet, Claretie, Prévost, Coppée, Alis, Epheyre.) II. sorozat. Ford. **Ambrus** Zoltán és **B.** Tölgyessy M. (98. sz.)
Heltai Gáspár válogatott meséi. Imre Lajos bevezetésével. (90. sz.)
Jókai Mór. Szép Angyalka. (100. sz.)
Kármán József. Fanni hagyományai. (22. sz.)
Kabos Ede. A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. szám.)
Kielland. Elbeszélések. Norvégből ford. **Ritoók** Emma. (92. szám.)
Kozma Andor. Vig elbeszélések. (47. sz.)
Maupassant. Apró elbeszélések. Ford. **Tóth Béla.** (2. szám.)
Meyer Konrád. Egy szegény fiu szenvedése. Ford. **Hevesi Sándor.** (57. szám.)
Mikszáth Kálmán. Két elbeszélés. (81.)
Musset. Tizian fia. Elbeszélés. Ford. **Marquis** Géza. (91. sz.)
Olasz elbeszélők tára. I. Farina, Verga, Serao, De Amicis. Ford. **Radó Antal.** (13.)
Olasz elbeszélők tára. II. (Capuana, Castelnuow) Ford. **Tóth** Béla. (99. sz.)
Orosz elbeszélők tára. (Jezsov. Jussin. Szalagub.) Ford. **Ambrosovics** Dezső. (118. szám.)
Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések, (113. sz.)
Poe Edgar. Rejtelmes történetek. Ford. **Tolnai Vilmos.** (54. szám.)
Rudyard Kipling. Indiai történetek. Ford. **Mikes Lajos.** (66. szám.)
Serao Matilde. Lányok. Elbeszélés. Ford. **Tóth Béla.** (83. szám.)
Sipulusz. Humoreszkek. (6. szám.)
Spanyol elbeszélők tára. (Pallacio Valdés, Frontaura, Pardo Bazán, Alas.) Ford. **Szalai Emil.** (76. szám.)
Szalagub gróf. A medve. Elbeszélés. Ford. **Ambrozovics D.** (55. sz.)
Szomaházy István. Légyott hármasban és egyéb történetek. (16. sz.)
Tolnai Lajos. A nagygyárosok és egyéb elbeszélések. (86. szám.)
Vértesi Arnold. Kisvárosi történetek. (40. sz.)
Wells. Virágok harcza. (Marslakók a földön.) Regény. Ford. **Mikes** Lajos I. rész. (93. sz.)
— U. a. II. rész. (94. sz.)
Turgenyev. Az ötödik kerék. Ford. **Szabóné Nogáll Janka.** (35. szám.)
Yke. Ujjászületés. Amerikai regény. (62. sz.)

A **Magyar Könyvtár** füzetei tiszta nyomással, famentes papiron, csinos kiállitásban jelennek meg.

Egy-egy szám ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a füzet számát följegyezni. Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld a kiadó:

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.

Megszerezhető minden hazai könyvkereskedésben is.

Magyar királyi államvasutak.

135822/A. V. 99 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. k. államvasutak igazgatósága az 1900. évben összegyülő és feleslegként rendelkezésre álló **üres hordókat eladni óhajtván,** erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Eladásra kerül körülbelül:

mintegy	4450 darab	kátrányos és egyéb tisztátlan hordó,
	14500 „	tiszta kőolajos (petroleum) hordó,
	6300 „	repcze-, égő és kenő olajos hordó,
	15900 „	ásványkenő olajos hordó,
	1250 „	skin olajos hordó, és
	3000 „	gázolajos hordó.

A fent kitüntetett mennyiségek, a melyekre nézve a magy. kir. államvasutak semminemü kötelezettséget nem vállalnak, nagyobbak, vagy kisebbek is lehetnek; ennélfogva köteles leend a vevő: az 1900. évben minden egyes hordónemből tényleg összegyülő és eladásra kerülő egész mennyiséget az általa felajánlott egységárak mellett átvenni.

Az év folyamán összegyülő hordók esetről-esetre, az 1900. évi deczember hó végéig összegyülendők pedig a reá következő hónap 25-ig fognak a gyüjtőszertárak által az illető vevő rendelkezésére bocsáttatni, és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólitás vételétől számitott 8 napon belül átvenni, és a szertárból eltávolitani.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik, miért is határozottan kiköttetik, hogy az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a felajánlott egységárak a bármely állapotban levő oly hordókért értetnek, a melyeknek minden, bár sérült alkatrészei, ugy mint dongái, fenekei és abroncsai megvannak.

Kiköttetik továbbá, hogy minden ajánló ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Az ajánlat részmennyiségre is tehető. Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve, a magy. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 122291/96 sz. a. fennálló általános feltételeket kötelezőnek ismeri el, melyek 30 fillérért a nyomtatványtártól megszerezhetők, és melyek 60 filléres magyar királyi bélyegjegygyel és az ajánlattevő aláirásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolandók.

Ezen feltételek az értük járó 30 fillér és 20 fillér postaköltségnek, a nyomtatványtárnak való beküldése ellenében kivánatra póstán is megküldetnek.

Az ajánlatok kizárólag e czélra rendelt és anyag és leltárberendezési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható ürlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett, állitandók ki.

Az ajánlatban az ajánlati ár számokkal és szóval, végre a fenti feltételek elfogadása világosan kiteendő. Javitások és vakarásoknak az ajánlatban előfordulniok nem szabad.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy ide vonatkozó kellően lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar királyi bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres hordók megvételére 135922/99 számhoz." **1899. évi október hó 10-ének déli 12 órájáig** az anyag és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet) benyujtani szíveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységár szerint kiszámitott értékösszeg 5%-a, az ajánlat benyujtását megelőző napon déli 12 óráig a főpénztárnál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Más ügyletek biztositására letétünkben levő biztositékok ezen ajánlathoz nem fogadtatnak el bánatpénzül.

Bánatpénz vagy aláirt feltételek nélkül, továbbá elégtelen bánatpénzzel a kitüzött határidőn tul, vagy nem az előirt ajánlati mintán tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá.

Egyébként a magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson, továbbá, hogy amennyiben ennek ellenkezője az ajánlaton ki nem köttetett volna, tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, mely esetben az ajánlattevő az átengedett részmennyiséget is köteles átvenni és végre, hogy a czél elérésére más intézkedéseket is tehessen. 1408

Budapesten, 1899. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

SZAKMÜVEK IPAROSOK RÉSZÉRE.

Népszerü épitéstan. Irta Vighi Albert... Ára 30 kr.
Népszerü textilipar. Irta Szegedi Aladár. Ára 60 kr.
Kazánkezeléstan. Irta Tetmajer K. ... Ára 60 kr.
A középkor vasmüvessége. Irta Edvi Illés Aladár. Két füzet. ... Ára 60 kr.
A reneszánsz korszak vasmüvessége. Irta Edvi Illés Aladár. ... Ára 30 kr.
A XVII—XIX. századok vasmüvessége. Irta Edvi Illés Aladár. ... Ára 60 kr.
Népszerü mechanika. Irta Hinsenkamp Bernát. ... Ára 60 kr.
A faipar köréből. Irta Gaul Károly. ... Ára 40 kr.
Az elektromótorok és azok kezelése. Irta Weyde J. Ferencz. Két füzet Ára 1 frt 50 kr.
Elektromos elemek és akkumulatorok. Irta Csopey László. ... Ára 30 kr.

Megjelentek és kaphatók:

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Uj gyorsvonat Budapest és Berlin között.

Az utazó közönség figyelmét felhivjuk azon uj és kedvező gyorsvonati összeköttetésre, mely ez évi május hó 1-je óta Budapest ny. p. udvar és Berlin között Zsolna-Oderbergen át fennáll. A nevezett naptól kezdve ugyanis Budapest nyugati pályaudvarról naponta este 6 óra 20 perczkor egy uj gyorsvonat indul, mely Berlin-Friedrichstrasseról délután 4 óra 25 perczkor és az érkezés Budapest nyugati pályaudvarra másnap délelőtt 9 óra 45 perczkor történik. Ezen uj gyorsvonatoknak használata mellett az utazás tartama a fentebbi viszonylatban az eddigi 22 órával szemben csak 17 órát tesz ki, mi mellett az illető gyorsvonatokban Budapest és Berlin között minden kényelemmel berendezett I. és II. oszt. közvetlen kocsik is közlekednek.

1286 **Az igazgatóság.**

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet VI. Andrássy-ut 24. szám, Opera mellett.

Titkos betegségeket,

hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója és **bőrbetegségeket** gyógyít **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 36356

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából IV., Papnövelde-utcza 8. szám.